

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 26. SIJEČNJA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 205

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

INTERVJU

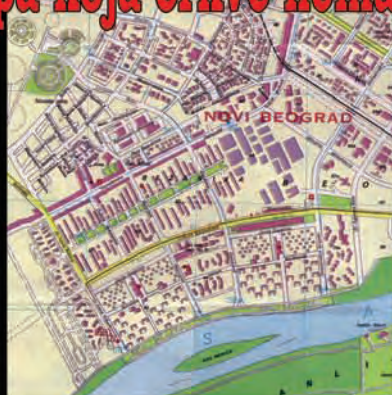

S tamburom kroz život

VOJISLAV TEMUNOVIĆ

SKUPŠTINA SPREMNA, ČEKA SE VLADA

Problem na Novom Beogradu
Župa koja crkve nema

Problematične
privatizacije
lokalnih medija

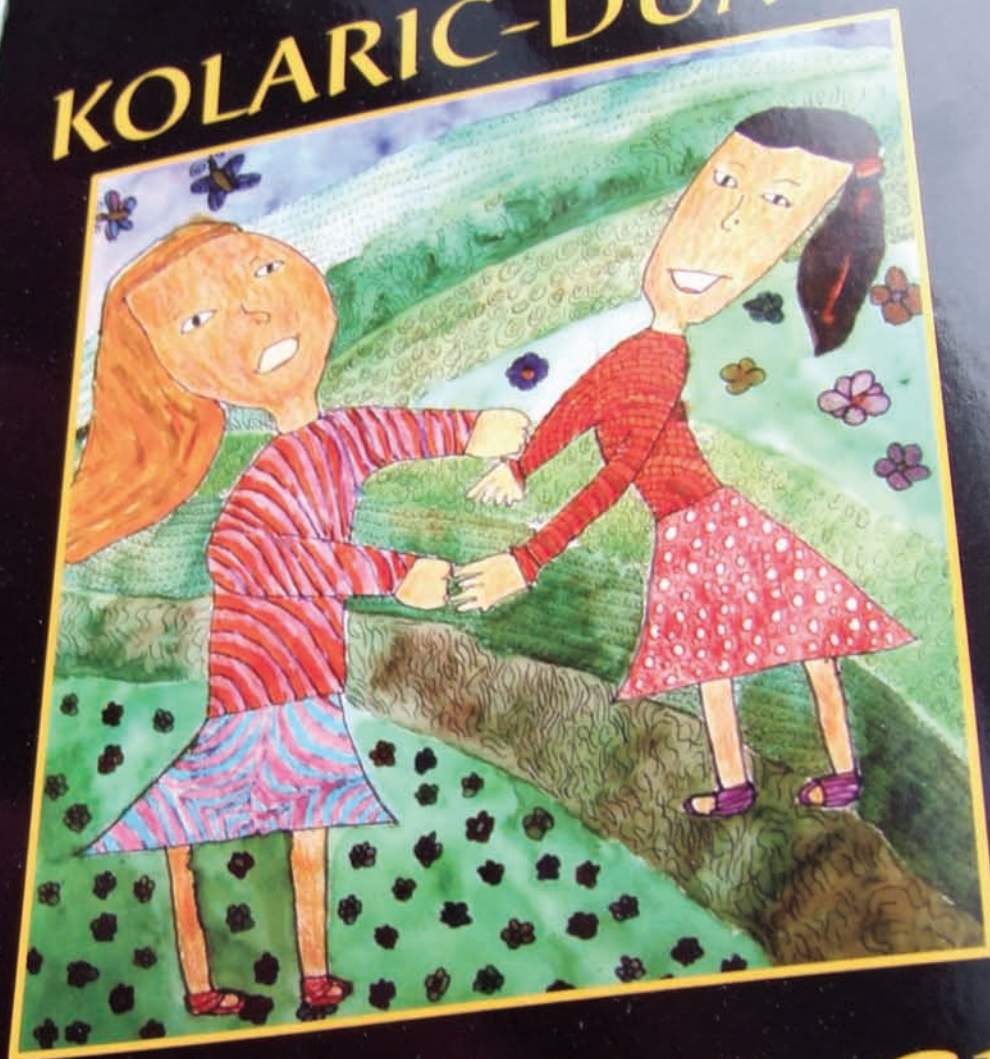

Rezultati izbora

LJUBICA
KOLARIĆ-DUMIĆ

LJUBICA
KOLARIĆ-DUMIĆ

IGRAJMO SE RADOSTI

**NOVA
KNJIGA**

HRVATSKARIJEČ

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR I**V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Jasminka Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.

List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.

Čekajući Vladu

Baš kao i prije točno tri godine Srbija je na muci: kako sastaviti Vladu. Da nije sujete, političke sebičnosti i posvemašnje neodgovornosti, stvar bi išla glatko. Jer, iako mnogi mediji, i ovdašnji i inozemni, u prvi plan ističu »pobjedu radikala«, istina je da su demokratske snage, kako se skupno nazivaju stranke koje su združeno srušile Miloševića i njegov režim, opet dobile upečatljivu većinu na izborima.

Ali, od toga listopada 2000. godine prošlo je puno vremena i puno se toga promijenilo, uloge su se izmiješale i poprilično ispreplele, pa za mnoge ovdje više nije potpuno jasno jesu li antimiloševićevci još uvijek to što su bili (DSS, NS), niti jesu li miloševićevci u međuvremenu postali nešto drugo (SPS).

No, ma kako tko ovdje gradi svoje mišljenje, ne bi trebao prećuti glas izvana, dakle iz Europe, koji razgovijetno sugerira: sve što nije SRS jest demokratsko, sastavljajte Vladu što prije.

I, koliko god ima onih koji u novoj Vladi žele ostvariti što veći utjecaj, vjerojatno je toliko i onih koji su oprezni zbog onoga što tu Vladu čeka – Kosovo, Mladić, mučni pregovori s EU... Zato bi natezanje oko novog premijera i ministarskih mjesta moglo potrajati, a kao ekstremna mogućnost spominju se i novi izbori, koji ipak ništa ne bi promijenili, osim što bi malo ojačali radikale i povećali apstinenciju ostalih.

Ovi će se izbori u svakom slučaju pamтити po uspjehu Demokratske stranke, koja je broj svojih mandata u odnosu na prethodni saziv uvećala za čak 75 posto, kao i po ulasku u parlament koalicije okupljene oko LDP-a, od koje se očekuje da bude korektivni faktor upravo demokratske opcije u Skupštini Srbije.

U parlament je konačno ušlo i nekoliko autentičnih predstavnika nacionalnih manjina, od kojih su se neki za takav svoj status izborili samostalnim izlaskom na izbore (Mađari, Bošnjaci, Albanci i Romi), a neki »udajom« za Demokratsku stranku (Slovaci, Hrvati, Bunjevci, drugi Bošnjaci...). Oni prvi svakako su u prednosti, jer njihova uloga u parlamentu izvorno je određena programom stranke koja ih je predložila i ničim nije omeđena, dok ovima drugima tek predstoji da se unutar zastupničkog kluba DS-a izbore za autonomiju pri kandidiranju tema i postavljanju zahtjeva Vladi, iz domene potreba vlastite nacionalne zajednice.

Ovdje nije zgorega primijetiti i to, kako je teško vjerovati da se ovi državni izbori neće odraziti i na predstojeće lokalne izbore u Subotici, institucionalnom, kulturnom i duhovnom središtu hrvatske i mađarske zajednice, čije su nacionalno-manjinske stranke praktički desetljeće i pol u različitom omjeru držale vlast u tom gradu. Nova podjela karata mogla bi dovesti do bitnog pomicanja unutar lokalne vlasti, koja je do sada imala izvjesnu simboliku, ali o tome – kad dođe vrijeme.

U svakom slučaju dobro je imati nekog svog u Skupštini, pa makar i neizravno, bar znamo tko je taj koga ćemo povući za rukav, kome se možemo obratiti i tko će barem razumjeti ono što je naša potreba. Petnaest godina apstinencije skoro da je izbrisalo osjećaj da je i to moguće.

Z. P.

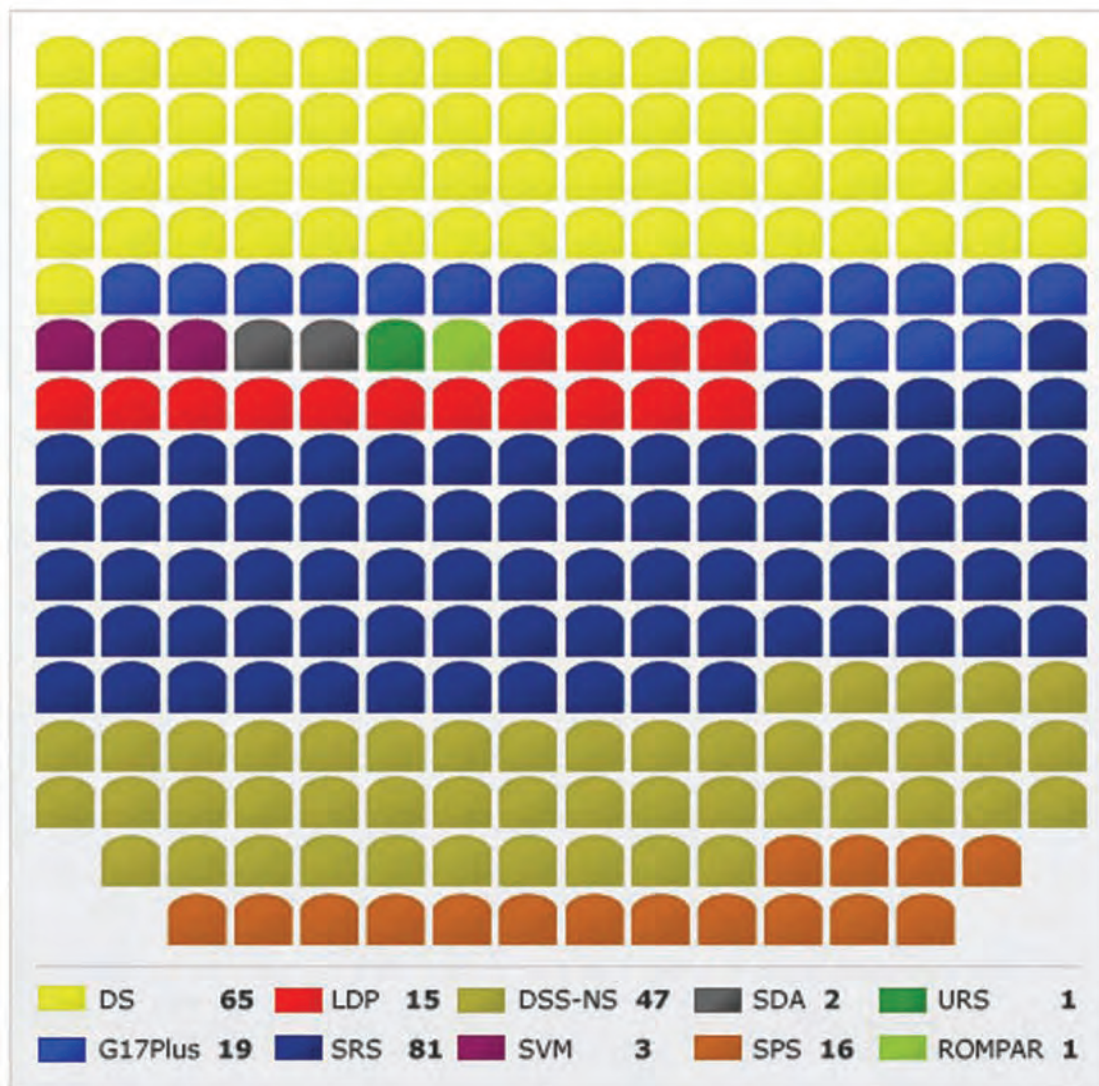
Klupe raspoređene, izvršna vlast u fazi pregovaranja

Objavljeni rezultati parlamentarnih izbora u Srbiji

Novi saziv uključuje i

Iako su pojedinačno najveći broj glasova osvojili radikali, svi su izgledi da će Vladu formirati stranke predstavnika malobrojnijih manjina koji su svoje pr

Piše: Jasminka Dulić

Na izborima za parlament Republike Srbije održanim 21. siječnja, premda se u suštini nije promijenio odnos snaga između »stranaka bivšeg režima« i stranaka tzv. demokratskog bloka, došlo je do prestrukturiranja u demokratskom bloku i »raščišćavanja« političke scene na kojoj sada ostaje manji broj parlamentarnih stranaka.

Svi su izgledi da će Vladu formirati stranke demokratskog bloka s vodećom Demokratskom strankom i radikalima u oporbenim redovima, a novina je da će ova skupština, za razliku od prethodne, koja je bila skoro sto posto jednonacionalna, ovoga puta imati sedam zastupnika iz redova nacionalno-manjinskih lista kao i nekoliko predstavnika malobrojnijih manjina koji su svoje predstavnike kandidirali na listi Demokratske stranke. Među njima je i kandidat Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, predsjednik ove stranke *Petar Kuntić*.

REZULTATI IZBORA: Srpska radikalna stranka bit će najjača stranka, kao i do sada, u budućem sazivu Skupštine Srbije. Za radikale je, prema podacima RIK-a, na održanim parlamentarnim izborima glasalo oko 1.150.000 ili 28,58 posto birača koji su izašli na izbore, čime su osvojili 81 zastupnički mandat. Demokratski blok je također zadržao svoje biračko tijelo, samo što je unutar njega došlo do prestrukturiranja.

SADRŽAJ

Objavljeni rezultati parlamentarnih izbora u Srbiji

Novi saziv uključuje i predstavnike manjina4-7

Predsjednik Skupštine AP Vojvodine o zastoju u početku gradnje katoličke crkve na Novom Beogradu

Župa koja crkve nema16

Nova knjiga u izdanju NIU »Hrvatska riječ«: »Igrajmo se radosti« Ljubice Kolarić-Dumić

Visoki dometi pjesništva za djecu30,31

Marko Židarević, hokejaški trener u Ujedinjenim Arapskim Emiratima

Fenomenalni uvjeti za rad45

Dujizmi

▶ *Ako zanemarimo golotinju, mi smo pristojno odjeveni.*

▶ *Ako opet padne vlada, narod to neće moći izdržati.*

▶ *Da nismo konji, davno bi nas namagarčili.*

predstavničke manjina

demokratskog bloka * U Skupštinu ulazi 7 zastupnika s nacionalno-manjinskih lista, kao i nekoliko predstavnike kandidirali na listi Demokratske stranke

nja u korist Demokratske stranke. Naime DS je osvojio 22,72 posto glasova, čime mu je pripalo 64 zastupnička mandata, dok je koalicija Demokratska stranka Srbije - Nova Srbija - Jedinствена Srbija osvojila 16,51 posto glasova čime joj je pripalo 47 mjesta u novom sazivu parlamenta Republike Srbije.

Cenzus od pet posto su prošli G17 Plus koji je osvojio 6,83 po-

i nekoliko nacionalno-manjinskih stranaka koje su prešle takozvani »prirodni prag«. Savez vojvođanskih Mađara osvojio je tri mandata, Koalicija Lista za Sandžak dva mandata, a po jedan mandat će imati Unija Roma Srbije, Koalicija Albanaca Preševske doline i Romska partija. Republičko izborno povjerenstvo ima zakonski rok do četvrtka, 25. siječnja, proglasiti

Ana Tomanova-Makanova, kao i kandidat Bunjevačkog nacionalnog vijeća Mirko Bajić.

Predsjednik DSHV-a očekuje da će, temeljem predizbornog dogovora s Demokratskom strankom, ova stranka nakon 14 godina ponovno imati svoga zastupnika u parlamentu Republike Srbije.

»Na kraju smo parlamentarnih izbora, koji će svojim rezultatima

snaga. DSHV na listi DS-a možemo sada sigurno reći, temeljem rezultata glasovanja u mjestima s pretežno hrvatskim pučanstvom, odnio je uvjerljivu pobjedu a u nekim sredinama čak i apsolutnu. Zahvaljujemo svim glasačima iz hrvatske zajednice što su podržali ovakvu politiku i nadamo se da će u sljedeće četiri godine svakako osjetiti da su glasovali za pravu stranu. Očekujemo, s obzirom na potpuno ispunjenje uvjeta iz predizbornog dogovora između DSHV-a i DS-a, da ćemo imati zastupnika u parlamentu, a na temelju toga i rješenje problema hrvatske manjinske zajednice s puno više argumenata i efikasnosti. Da će biti ovako dobar rezultat na glasovanju, osjetilo se tijekom čitave kampanje, jer smo po prvi puta u posljednjih petnaest godina imali pune dvorane kulture u sredinama gdje žive Hrvati u većem broju«, kazao je Petar Kuntić.

JEDINI IZBOR: Prisutne su bile i sumnje u to – je li kandidiranje na listi druge stranke adekvatno rješenje za nacionalno-manjinsku stranku, kao i pitanje zašto DSHV nije izišao samostalno na izbore. Petar Kuntić podsjeća da su tijekom čitave 2006. godine na raznim skupovima i sastancima ukazivali na manjkavosti Zakona o izborima Republike Srbije i rješenja s takozvanim »prirodnim pragom« za stranke nacionalnih manjina.

»To se prije svega odnosilo na neophodnih 10.000 potpisa ovjerenih na sudu za predaju samostalne liste«, kaže Kuntić. »U takvim uvjetima nismo niti pomišljali na samostalni izlazak, a u međuvremenu su otpočeli razgovori s nekoliko političkih opcija o zajedničkom izlasku na izbore, među kojima je ponuda DS-a bila najozbiljnija i najprihvatljivija. U međuvremenu se smanjio broj neophodnih potpisa na tri tisuće, ali, uzimajući u obzir da smo postigli dogovor s najjačom demokratski orijentiranom strankom u Srbiji, ne bi imalo ni-

DSHV će ponovo imati zastupnika u republičkom parlamentu: Petar Kuntić

sto glasova, odnosno 19 zastupničkih mandata, Socijalistička partija Srbije s 5,64 posto glasova, odnosno 16 mandata, kao i novoosnovana Liberalno-demokratska partija na čelu koalicije starih »malih« stranaka Lige socijaldemokrata Vojvodine, Građanskog saveza Srbije i Socijaldemokratske unije, koji su skupa osvojili 5,33 posto glasova, odnosno 15 mandata. Zastupničke mandate osvojilo je

službene i konačne izborne rezultate, nakon čega počinje teći rok od mjesec dana za konstituiranje Skupštine Srbije.

ISPUNILI SMO UVJETE: Druge, malobrojnije nacionalne manjine svoje predstavnike su kandidirale na listi Demokratske stranke. Među njima su predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Petar Kuntić, predsjednica Slovačkog nacionalnog vijeća

zasigurno na duže vrijeme odrediti sudbinu ovih prostora i ove države. Bez obzira na pobjedu Srpske radikalne stranke radujemo se što je pokrenut sav demokratski kapacitet Srbije, što je rezultiralo velikim odazivom birača i nadamo se formiranju nove, proeuropski orijentirane Vlade Srbije. U tom nizu događanja ne smije se zaboraviti niti aktivnost hrvatske zajednice u sveukupnoj pobjedi demokratskih

I jezici nacionalnih manjina u Skupštini

Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina propisano je da se predstavnici nacionalnih manjina u Skupštini Srbije mogu s govornice obraćati na materinjem jeziku. Osim toga mogu zahtijevati i prevoditelja, kao i službeni materijal na materinjem jeziku.

Direktor službe za ljudska i manjinska prava Vlade Srbije Petar Lađević da nacionalne manjine prema Ustavu i Zakonu imaju pravo u Skupštini se služiti materinjim jezikom. »Vidjet ćemo što će biti, oni to pravo imaju, a hoće li ga koristiti, to zavisi od njih« kazao je Lađević agenciji Beta.

Prema Zakonu iz 2002. godine, zastupnik u Skupštini koji pripada nacionalnoj manjini čiji broj u

ukupnom stanovništvu Srbije prema posljednjem popisu stanovništva dostiže najmanje dva posto, ima pravo obraćati se Skupštini na svom jeziku.

Prema popisu iz 2002. godine koji ne uključuje Kosovo i Metohiju Srbi čine većinu populacije od 82,86 posto, Mađara ima 3,91 posto, Bošnjaka 1,82 posto, Roma 1,44 posto, Jugoslavena 1,08 posto, Hrvata 0,94 posto, Crnogoraca 0,92 posto, Albanaca 0,82 posto zatim slijede Slovaci, Vlasi, Rumunji i drugi.

kakvog smisla raskidati postignuti dogovor. U kampanju smo stoga ušli i uradili je svim snagama. Na temelju dogovora s vodstvom DS-a, ako ispunimo sve uvjete koji su postavljeni pred nas, a evidentno je da smo ih maksimalno ispunili, trebamo osim zastupnika u parlamentu dobiti i jedno mjesto u budućoj izvršnoj vlasti Republike Srbije. Očekujem da će se postići dogovor u demokratskom bloku i da će Vladu formirati tri najjače europski orijentirane stranke DS, DSS i G17 Plus, a radije me konsenzus oko uvjeta djelatnika koji će biti u budućoj izvršnoj vlasti, a to je – da samo najjači kadrovi iz određene oblasti mogu činiti tu novu izvršnu vlast«, kazao je Kuntić.

NEDOSTATNI ZAKONI:

Kandidatkinja Slovačkog nacionalnog vijeća Ana Tomanova Mikanova na listi DS-a, koja je ujedno i članica ove stranke, kaže kako postoji vrlo velika mogućnost da bude u parlamentu i da će se kao predstavnica slovačke nacionalne manjine i kao Slovakinja zalagati da se u parlamentu donesu svi zakoni koji su neophodni za rad nacionalnih vijeća, odnosno da se zakonskim putem reguliraju prava i položaj nacionalnih manjina i da u tim zakonima budu jaki mehanizmi zaštite.

»Tražit ću da se što prije doneše zakon o ovlastima nacionalnih vijeća, o njihovom financiranju i izborima, jer mandati pojedinim vijećima su već istekli, a polako ističu i svim ostalim. Pripadnici nacionalnih manjina trebaju biti integrirani u najširi društveni život, uključeni u rad parlamenta i izvršnu vlast i tako razvijati ne samo

Općina Sombor

Glasovalo je 46.736 upisanih na biračke spiskove, odnosno 59,03 posto od upisanih 79.179 birača.

SRS	DS	DSS-NS	G 17 +	LDP - koalicija
15.922 34,55 %	10.941 23,74 %	4.210 9,14 %	3388 7,35 %	3040 6,60 %

Općina Subotica

Glasovalo je 78.493 upisanih na biračke spiskove, odnosno 59,96 posto od upisanih 130.918 birača.

DS	SVM	SRS	LDP - koalicija	G 17 +	DSS-NS
22.578 28,76 %	14.756 18,80 %	13.252 16,88 %	7.512 9,57 %	6726 8,57 %	4359 5,50 %

Općina Apatin

Glasovalo 16.431 ili 60,13 posto od upisanih 27.326 birača

SRS	DS	SPS	DSS-NS	SVM	G 17 +	LDP - koalicija
5.614 34,17 %	3.826 23,29 %	1.778 10,82 %	1.426 8,68 %	870 5,29 %	755 4,59 %	591 3,60 %

Sonta

Glasovalo oko 2320 ili 53,54 posto od upisanih 4.320 birača

DS	SRS	SPS	DSS-NS
1.253 53,96 %	312 13,44 %	177 7,62 %	175 7,54 %

svoju kulturnu autonomiju nego i manjinsku samoupravu od lokalne do najviših razina vlasti.«

Jedan od bitnih ciljeva za koje će se zalagati, kaže, je i promjena izbornih zakona, kako bi sve nacionalne manjine, bez obzira na njihovu brojnost i političku organiziranost, imale zagarantirana mjesta u parlamentu.

Slovaci, poput još nekih dru-

i na taj način oslikavao strukturu stanovništva. Veoma je pozitivno i pohvalno što će ovaj sastav parlamenta imati i predstavnike poli-

pažnja da ovdje žive i pripadnici nacionalnih manjina, koji jesu građani ove države i koji hoće u skladu sa svojim mogućnosti-

stranka na ovim izborima osvojila i dobar dio glasova pripadnika mađarske nacionalne manjine, te je Savez vojvodanskih Mađara

Ana Tomanova-Makanova

gih manjina, danas nemaju svoje političke stranke i kako kaže Tomanova-Makanova, nema niti aktualne inicijative niti iskustva u političkom organiziranju. »Nema neke aktualne inicijative, mada ne kažem da to ne bi bilo dobro da imamo i svoje političke stranke, jer bi to bilo pravo građansko društvo i pravi građanski parlament, koji bi

U izbornoj noći:
Oliver Dulić, Petar Kuntić, Saša Vučinić i Ivan Budinčević

tičkih stranaka nacionalnih manjina Mađara, Bošnjaka, Albanaca i Roma. Međutim, što je s onima pripadnicima manjih zajednica koje nisu politički organizirane?«, pita Tomanova-Makanova. Prema njenom mišljenju nazočnost u parlamentu predstavnika nacionalnih manjina je neophodno, kako bi u zakonodavnom tijelu same manjine iznijele svoje prijedloge.

»Ovo je šansa, jedan novi prostor da se i u parlamentu izide na govornicu i da se i većinskom narodu i medijima stalno skreće

ma i potrebama pridonijeti kako očuvanju svoje zajednice tako i izgradnji i napretku cijelog društva. Možda će ovo biti jedan od signala za sve nacionalne manjine da se organiziraju, a mi ćemo kao nacionalna vijeća i dalje tražiti da manjine dobiju izravna i garantirana mjesta u parlamentu«, poručuje Tomanova-Makanova.

Samostalne nacionalno-manjinske liste ovoga su puta osvojile tek sedam mandata, mada su neki od njih očekivali veći broj zastupničkih mjesta. Tako je Demokratska

osvojio manje zastupničkih mjesta od očekivanih. Osim SVM-a koji od početka višestranačja postoji na srbijanskoj političkoj sceni i sudjelovao je i do sada u parlamentarnom životu, u parlament ulaze i neke nove političke stranke odnosno koalicije. Osim Liste za Sandžak pod vodstvom iskusnih političara iz Sandžaka, koja je osvojila dva mandata, po jedan mandat su osvojili Unija Roma Srbije, Romska partija i Koalicija Albanaca Preševske doline.

Bođani

Glasovalo je 604 ili 64,67 posto od upisanih 934 birača

SRS	DS	DSS-NS	LDP-koalicija	SPS
251 41,56 %	151 25,00 %	58 9,60 %	38 6,29 %	17 2,81 %

Općina Bač

Glasovalo 9.413 ili 69,59 posto od upisanih 13.526 birača

DS	SRS	DSS-NS	LDP-koalicija	PUPS-SDP	SPS
3.264 34,89 %	2.786 29,60 %	1.064 11,30 %	493 5,24 %	449 4,77 %	252 2,68 %

Vajska

Glasovalo 1.685 ili 68,64 posto upisanih 2.455 birača

DS	SRS	DSS-NS	LDP-koalicija	PUPS-SDP
534 31,69 %	504 29,91 %	218 12,94 %	85 5,04 %	58 3,44 %

Plavna

Glasovalo 793 ili 71,31 posto od upisanih 1.112 birača

DS	SRS	DSS-NS	LDP-koalicija	PUPS-SDP
337 42,50 %	200 25,22 %	83 10,47 %	39 4,92 %	32 4,04 %

Problematična privatizacija lokalnih medija

Upitan opstanak medija i prava nacionalnih manjina

*Pokrajinska vlada zahtijeva da se proces privatizacijskog procesa elektroničkih medija u AP Vojvodini obustavi dok se na zadovoljavajući način ne riješe pitanja za njihov vlasničko-pravni status i pitanja vezana za korištenje frekvencija za emitiranje programa * IV APV inzistira da Vlada Republike Srbije predloži izmjenu Zakona o Radiodifuziji koja će omogućiti da elektronički mediji koji emitiraju program na jezicima koji su u službenoj uporabi u Vojvodini dobiju status lokalnog javnog servisa*

Piše: Jasminka Dulić

Dva subotička medija, Radio Subotica sa svoja tri programa na hrvatskom, mađarskom i srpskom jeziku i emisijom na njemačkom jeziku, a zatim i nedavno privatizirane »Subotičke novine« prošloga su tjedna bili u središtu pozornosti javnosti.

Naime, odluka Vlade u odlasku o pokretanju procesa privatizacije Radio Subotice dovela je do štrajka upozorenja uposlenika i brojnih osuda i zahtjeva da se privatizacija odloži zbog višejezičnosti ovog medija, ugrožavanja prava nacionalnih manjina te nedostatka transparentnosti i neuključivanja vodstva ovog Javnog poduzeća i njegovog osnivača – lokalne samouprave u ovaj proces. S druge strane na svu osjetljivost pitanja privatizacije medija ukazuje i situacija u tjedniku »Subotičke novine«, koje su privatizirane lipnja prošle godine a u kojima već duže vrijeme novi vlasnik ne isplaćuje plaće i honorare, redaju se ostavke vodećih ljudi i otkazi novinara te je i samo izlaženje i opstanak ovoga tjednika doveden u pitanje.

SUBOTIČKE NOVINE: Glavni i odgovorni urednik Subotičkih novina *Dorđe Dragojlović*, koji je imenovan 12. srpnja 2006. godine, zbog kako je rekao »situacije stvorene u redakciji« podnio je ostavku 19. siječnja. Na ovaj čin se odlučio, rekao je na konferenciji za novinare, zbog stanja u redakciji, koje »ugrožava odvijanje rada i izlaženje novina«. Radi se o prekoračenju rokova za dostavljanje materijala tiskari, višemjesečnih kašnjenja u isplata (u ovom momentu još nisu isplaćene zarade za listopad, studeni i prosinac prošle godine niti honorari), što je ugrozilo egzistenciju svih upo-

Privatizacija Radio Subotice: uskraćivanje stečenih prava na informiranje mađarske hrvatske i njemačke nacionalne zajednice

slenika i onemogućilo normalnu organizaciju rada a razvoj situacije u ovome tjedniku ugrožava i interese akcionara, navodi se u njegovom priopćenju.

Da podsjetimo, Subotičke novine su prodane na aukciji u lipnju prošle godine kada je uplaćena prva od ukupno šest rata. Subotičke novine imaju 40 akcionara, a mali akcionari imaju ukupno 30 posto akcija. Predsjednik gradskog sindikata *Stevan Huđi* dao je potporu uposlenicima i kazao kako u ovakvim situacijama slijedi obraćanje Inspekciji rada i Agenciji za privatizaciju radi nepoštovanja kupoprodajnog ugovora.

U slučaju poništenja ugovora od strane Agencije za privatizaciju poduzeće prelazi u nadležnost Akcijskog fonda odakle ide u novu privatizaciju. Ovdje treba reći da je Agencija za privatizaciju Republike Srbije do sada raskinula

svaki deseti ugovor o prodaji društvenih poduzeća. Prema pisanju *Danasa*, od ukupno 1800 tvrtki koje su prošle aukcijsku ili tender-sku proceduru postupak raskida ugovora okončan je u 151 poduzeću dok 37 firmi još uvijek pokušava prekinuti suradnju s novim vlasnicima. U izjavi za ovaj beogradski list direktor informativne službe Agencije za privatizaciju *Rade Šević* kazao je kako Agencija može raskinuti ugovor jedino ako postoji pravna osnova za to, odnosno ukoliko novi vlasnici ne poštuju obveze investiranja, održavanja kontinuiteta proizvodnje ili nisu izvršili plaćanje preostalih rata iz kupoprodajne cijene, te je dodao kako imaju razumijevanja za teške uvjete gospodarstva i za stanje u kojem su novi vlasnici zatekli kupljena poduzeća pa često produžavaju rokove za ispunjenje ugovornih obveza.

Da podsjetimo, jedan od problema u privatizaciji »Subotičkih novina« koji se isticao u vrijeme prodaje ovog subotičkog tjednika bio je sumnjivo porijeklo kapitala te nedostatak iskustva u informativnoj djelatnosti novih vlasnika. Upravo zbog toga većina je uposlenika odlučila napustiti ovaj do tada jedini subotički tjednik na srpskom/hrvatskom jeziku i osnovati novi tjednik pod nazivom »Subotičke« u okviru novosadskog Dnevnika u vlasništvu njemačkog medijskog koncerna WAZ-a.

Ipak i »stare« Subotičke novine nastavile su i u otežanim uvjetima uz minimum uposlenika i konkurenciju novog tjednika u punom koloru izlaziti i prema riječima glavnog i odgovornog urednika tiraža je prosječno iznosila oko 3500 tisuće i bilježen je rast te je u prosincu iznosila 3695 komada. Ipak novom vlasniku izlaženje

lista kako se čini nije u fokusu interesa.

RADIO SUBOTICA: I drugi medij s dugom tradicijom u Subotici – Radio Subotica – koji emitira program na tri jezika kao i emisije na njemačkom jeziku stigao je na red za privatizaciju. Međutim kad je riječ o ovom mediju nije u pitanju samo što će se događati s ovom medijskom kućom i uposlenicima nakon privatizacije već i stečena nacionalno-manjinska prava na informiranje na materinjem jeziku kroz programe na Radio Subotici koji bi ovakvim postupkom bili dovedeni u neizvjesnu situaciju. Naime teško je zamisliti da se novi, privatni vlasnik može obvezati kakve će i na kojim jezicima producirati i emitirati programe.

I sam postupak i tempiranje početka procesa privatizacije izazvali su sumnju o političkim motivacijama ovakve odluke. Naime odlazeća Vlada Srbije je na jednoj od svojih posljednjih sjednica početkom siječnja donijela odluku da Radio Suboticu prepusti procesu privatizacije premda se radi o višejezičnom mediju a krajnji rok je kraj 2007. godine. Uposlenici su stoga štrajkom upozorenja pokušali skrenuti pozornost javnosti kako ovakva odluka može dovesti do gašenje ove radijske postaje kao i uskraćivanje stečenih prava na informiranje mađarske, hrvatske i njemačke nacionalne zajednice. Uposlenici su sa sindikalnog okupljanja održanog 16. siječnja uputili zahtjev mjerodavnim tijelima da se privremeno obustavi proces privatizacije ove medijske kuće do okončanja natječaja za dodjelu regionalnih i lokalnih frekvencija, budući da je upravo sada u tijeku natječaj za dodjelu frekvencija na koji je i Radio Subotica uputila svoj zahtjev kako bi osigurala frekvenciju i time očuvala svoju višejezičnost.

OBUSTAVITI PRIVATIZACIJU: Uposlenike je u njihovim zahtjevima podržao i predsjednik gradskog sindikata Stevan Huđi, a Izvršno vijeće Vojvodine je već sutradan na svojoj sjednici glede pokretanja postupka privatizacije Radio Subotice uputilo zahtjev republičkoj Vladi da se proces privatizacije obustavi dok se ne riješe pitanja statusa i frekvencije ove medijske kuće. Isto tako pokrajinska vlada zahtijeva da se »ne podu-

zimaju radnje vezane za započinjanje ili nastavljavanje privatizacijskog procesa elektroničkih medija u AP Vojvodini, dok se na zadovoljavajući način ne riješe pitanja za njihov vlasničko-pravni status i pitanja vezana za korištenje frekvencija za emitiranje programa. Izvršno vijeće AP Vojvodine inzistira da Vlada Republike Srbije predloži izmjenu Zakona o Radiodifuziji koja će omogućiti da elektronički mediji koji emitiraju višejezični program odnosno program na jezicima koji su u službenoj upotrebi u AP Vojvodini, mogu emitirati programe na više frekvencija, da se izuzmu iz postupka obvezne privatizacije i dobiju status lokalnog javnog servisa.

Potpota Radio Subotici stigla je i od slušatelja, nacionalnih vije-

JP »Radio Subotica« - »Szabadkai Rádió Közvéallat« ima u odnosu na druge radijske postaje. Kucsera je upozorio i da Vlada pokretanjem postupka privatizacije nije uzela u obzir ustavnu odredbu koja se odnosi na zabranu smanjivanja stečenih prava nacionalnih zajednica. **USTAVNE ODREDBE:** U Mađarskom nacionalnom vijeću ovim su povodom podsjetili Vladu Srbije da je potpisivanjem Zapisnika s prve sjednice međuvladinog mješovitog povjerenstva za manjine Republike Mađarske i Republike Srbije od 13. prosinca 2004. godine ona preuzela obvezu da će »inicirati izmjene zakona o privatizaciji onih elektroničkih medija čiji su osnivači općine, uslijed kojih će se mediji na manjinskim jezicima izuzeti iz

je osudio iznenadno pokretanje procesa privatizacije upozoravajući da ovaj postupak može rezultirati gašenjem emisija na jezicima manjina, među kojima je i program na hrvatskom jeziku. Također je reagirao i predsjednik Njemačkog narodnog saveza *Rudolf Weiss* koji je izrazio nadu da će Radio Subotica preživjeti ove pokušaje gašenja ili »još gore mogućnosti da dođe u pogrešne ruke«.

Na ovu odluku reagiralo je i Nezavisno društvo novinara Vojvodine koje također zahtijeva od mjerodavnih tijela odlaganje započetog procesa privatizacije Radio Subotice i upozorava da bi u započetom procesu moglo doći do ozbiljnog narušavanja slobode informiranja na jezicima nacionalnih zajednica u Vojvodini. NDNV

Zahtjev pokrajinske vlade: ne žuriti s privatizacijom elektroničkih medija u AP Vojvodini

ća hrvatske i mađarske zajednice, Njemačkog narodnog saveza, te predsjednika Općine Subotica *Géze Kucsera*. Jedinstven je zahtjev da se proces privatizacije obustavi i pronađe takvo rješenje koje će osigurati opstanak programa na sva četiri jezika. Predsjednik Općine upozorio je u svome pismu upućenom Vladi Republike Srbije da prije donošenja odluke o pokretanju postupka privatizacije nije zatraženo mišljenje osnivača, tj. Općine Subotica, što je inače praksa, kao i da je odluka donesena bez uvažavanja posebnosti koje

kruga medija čija će privatizacija biti obvezna«. Predsjednik Vijeća *László Józsa* podsjetio je kako je Nacionalno vijeće mađarske nacionalne manjine u više navrata ukazivalo na negativne posljedice primjene odredaba važećeg Zakona o radiodifuziji ali da se Vlada Republike Srbije oglušila kako na ove argumente tako i na preuzete ugovorne obveze i ustavnu odredbu koja se odnosi na zabranu smanjivanja stečenih prava nacionalnih zajednica.

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Josip Z. Pekanović*

također ističe činjenicu da Radio Subotica emitira program na četiri jezika, i skreće »pozornost na odredbe Ustava Srbije koji jasno kaže da se stečena prava nacionalnih zajednica ne mogu umanjivati«. Među ostalim u reagiranju NDNV-a se osuđuje netransparentna inicijativa za pokretanje procesa privatizacije koja je donesena na posljednjem zasjedanju odlazeće Vlade Srbije, desetak dana uoči parlamentarnih izbora iako je posljednji rok za privatizaciju kraj 2007. godine.

Vojislav Temunović, profesor tambure u Muzičkoj školi u Subotici i glazbenik

S tamburom kroz život

*Zahvaljujući velikom interesiranju i dostatnom broju učenika uspjeli smo formirati samostalni tamburaški orkestar na razini Muzičke škole * Na orkestru smo imali priliku upoznati i naučiti zajednički rad i muziciranje * Oformili smo jedan mali tamburaški sastav i počeli svirati, bili smo mladi i zanimljivi i uspjeli smo ostvariti ono što smo željeli * Za nama je sada šest festivala i sve pjesme koje su izvedene na ovim festivalima su snimljene na CD i na taj način sačuvane od zaborava*

Intervju vodila: Željka Vukov

Lijep broj upisane djece u Muzičku školu u Subotici, odjel tambura, govori kako takav instrument neće lako izumrijeti. Profesori u ovoj školi se trude djeci pružiti kvalitetno znanje i ponuditi im mogućnost zajedničkog muziciranja. Od nedavno u ovoj školi postoji i Tamburaški orkestar, koji pohađaju učenici niže Muzičke škole, te često nastupaju na raznim natjecanjima i smotrama širom Vojvodine. Djeca su sudjelovala i na Dječjoj smotri pjevača i zborova koja spada u organizaciju Festivala bunjevački pisama. Jedan od organizatora ovog Festivala je i profesor tambure Vojislav Temunović, no to je samo njegov hobi, kojim se rado bavi, pored svog ustaljenog posla.

HR: Od kada radite u Muzičkoj školi kao profesor tambure i kakvo je interesiranje djece za ovaj instrument?

U Muzičkoj školi sam počeo raditi školske 2001/02. godine i radim kao profesor tambure u nižoj i srednjoj školi. U odnosu na prijašnja vremena sada ima dosta zainteresirane djece, imamo četiri profesora koja rade u ovoj klasi, koji rade s učenicima u nižoj i srednjoj Muzičkoj školi, te ukupno imamo preko 50 učenika koji pohađaju nastavu tambure. Trenutačno u srednjoj školi imamo osam učenika, kojima je glavni predmet tambura. Uzrast djece je od 8 pa do 18 godina i svatko radi prema svojim sposobnostima.

Što se tiče učenika koji pohađaju nižu školu, oni osim predmeta instrumenta, koji imaju dva puta na tjedan, imaju i obavezan predmet solfeggio, također dva sata tjedno, a djeca koja pohađaju IV. razred niže Muzičke škole, odjel tam-

bure, imaju kao obvezan predmet i tamburaški orkestar, koji je u novije vrijeme u okviru škole. Zahvaljujući velikom interesiranju i dostatnom broju učenika uspjeli smo formirati samostalni tamburaški orkestar, koji je nastupao na mnogim natjecanjima i smotrama. Za djecu je taj orkestar zanimljiv jer se tu rađaju nova poznanstva, a i stječe se iskustvo skupnog muziciranja. Radimo na tome da dostignemo određenu razinu kvalitete rada s djecom, te ih svakako pripremamo za mnogobrojne koncerte, a svakako sudjelujemo na mnogim natjecanjima i smotrama, što je dodatan motiv za djecu.

HR: Već dugi niz godina bavite glazbom, no prije toga bili ste redoviti član Subotičkog tamburaškog orkestra. Što je to za vas značilo i jeste li tamo stekli iskustvo orkestarskog muziciranja?

U moje vrijeme školovanja nismo imali tamburaški orkestar na nivou škole, tako smo mi išli na probe Subotičkog tamburaškog orkestra. U nižoj Muzičkoj školi svirao sam primu, dok sam dolaskom u orkestar počeo svirati tamburaško čelo. Na orkestru smo imali priliku upoznati i naučiti zajednički rad i muziciranje, a samim tim smo stekli osnovu orkestarskog rada. To su bili neki počeci, osnova za kasniji rad, no, kao i današnja djeca i mi smo se na orkestru družili, putovali i stjecali nove prijatelje. U Subotičkom tamburaškom orkestru sam svirao od 1982. do 2001. godine, no posljednjih nekoliko godina sam dolazio samo u ispomoć, a nisam išao redovito na probe.

HR: Od kada svirate u ansamblu »Hajo« i kako je taj ansambl nastao?

To je sve nastavak priče, upravo sam se u orkestru upoznao s mojim sadašnjim kolegama i tada smo odlučili napraviti nešto novo. Oformili smo jedan mali tamburaški sastav i počeli svirati, bili smo mladi i zanimljivi i uspjeli smo ostvariti ono što smo željeli. Nastao je ansambl »Hajo« koji živi i radi i danas. Skupa smo počeli raditi

1988. godine, a od 1991. godine sviramo u restoranu »Majur« na Kelebiju. Naš sastav smo činili nas petorica, sve do nedavno kada smo pomladili orkestar, te sam tada prešao na tamburaško čelo. Na taj način smo proširili sastav, a ujedno i obogatili i osvježili orkestar kao i boju zvuka. Želimo time pružiti

dobru glazbu, ili doći u restoran i slušati tamburaše. Nekada se u kavane išlo kako bi se slušali dobri, kvalitetni tamburaši, danas je to rijetko. No, činjenica je da sada niti nemamo kavana. Sada su tamburaški sastavi postali tradicija, ljudi traže tamburaše kada se žele zabaviti i provesti, no, moram

orkestri bili gotovo u svim kavanama i to kvalitetni tamburaši, a danas imamo u Subotici samo dva restorana gdje svaku večer sviraju tamburaši.

Tamburaška glazba, po mom mišljenju, jako je malo zastupljena, naime, malo je kvalitetnih tamburaških orkestara, a o zastuplje-

našim slušateljima kvalitetan zvuk jednog tamburaškog sastava.

HR: Koliko se danas sluša tamburaška glazba i koliko je ona zastupljena u medijima?

Danas su sasvim druga vremena i većina ljudi nema naviku slušati

napomenuti kako, bez obzira na sve, još uvijek ima ljudi koji znaju slušati i cijeniti kvalitetnu glazbu. Veliki broj ljudi sa strane dolazi slušati tamburašku glazbu, jer je nemaju gdje slušati, a to je postala i turistička ponuda grada Subotice. Do prije 30 godina tamburaški su

nosti u medijima da ni ne govorim. Rijetko ćete moći čuti tamburaške pjesme ili instrumentale na bilo kojem radiju, dok na televiziji gotovo da je nema. Tamburaška glazba ima svoje vjerne slušatelje i one koji su pratili njen razvoj, zatim ima ljudi koji tamburašku glazbu smatraju tradicijom i za njih je to turistička ponuda, a nažalost ima ljudi koji ne prepoznaju dobru tamburašku glazbu ili je uopće ne vole. No, to je tako svugdje, svi imaju svoju publiku i ljude koje zanima baš ta vrsta glazbe, ali interesantno je da mlade ljude u novije vrijeme interesira ova vrsta glazbe.

Činjenica je da nas je tehnika po tom pitanju pregazila. Ono čega nema u medijima nema niti

Glazba i samo glazba

Vojislav Temunović je rođen u Subotici 1967. godine, gdje je završio osnovno školsko obrazovanje, nakon čega je upisao srednju Muzičku školu također u Subotici. Još u srednjoj školi odlučio je kako će se u svom daljnjem životu baviti isključivo glazbom. Upisao je Akademiju umjetnosti u Novom Sadu, odjel Muzička pedagogija, te je dugi niz godina je svirao u Subotičkom tamburaškom orkestru. Od rane mladosti profesionalno svira u ansamblu »Hajo«, a od 2001. godine radi kao profesor tambure u Muzičkoj školi u Subotici.

potražnju, mediji su tu kako bi nam nudili neke nove stvari, pa tako i glazbu, a tamburaške glazbe gotovo da nema. Zbog toga su nam potrebni manji tamburaški sastavi, orkestri, festivali i običaji, kako bi se sačuvala kulturna baština našega naroda.

HR: Prije nekoliko godina osmislili ste zanimljiv projekt, CD na kojem su se našle božićne pjesme, to je tada bio prvi CD s autentičnim pjesmama iz našeg kraja. Kako je ostvaren ovaj projekt?

Rodila se ideja da se snime tradicijske božićne pjesme, CD je bio predviđen izići za početak novog milenija, za Božić 1999. godine, ali zbog tadašnjeg bombardiranja i neimaštine nismo to uspjeli ostvariti. U suradnji sa Subotičkim tamburaškim orkestrom 2000. godine za Božić je izdat CD »Božić u Bačkoj« na kojem su se našle tradicijske, liturgijske i pučke pjesme iz Bačke. Na ovome CD-u nalazi se 14 pjesama i jedan instrumental, a snimio ga je komorni sastav Subotičkog tamburaškog orkestra i vokalni solisti *Antonija Piuković* i *Marin Kopilović*, dok su prateći vokali bili članovi zbora župe »Isusova Uskrsnuća«. Ovaj CD nije uobičajen i na njemu se nalaze isključivo tradicijske pjesme, te je uvijek aktualan za Božić.

HR: Vi ste je-dan od članova Organizacijskog odbora Festivala bunjevački pisama. Kako je došlo do ideje za organiziranje ovakvog festivala i koji je cilj ovoga projekta?

Glavna ideja vodilja je potekla od *dr. Marka Sentea*, još 2000. godine. On je imao zanimljivu ideju, da napravimo festival na kojem bi se pjevale novokomponirane pjesme pisane namjenski za taj festival, a glavni cilj je tamburaške pjesme obnoviti, sačuvati od zaborava i mladim ljudima pružiti mogućnost da pokažu svoje umijeće i talente. Ideja je bila zanimljiva i realizirana je 2001. godine kada se održao prvi »Festival bunjevački pisama«.

Za nama je sada šest festivala i sve pjesme koje su izvedene na ovim festivalima snimljene su na CD i na taj način sačuvane od zaborava. Isto tako sve pjesme su notirane i postoji arhiva, koja također ostaje trajni zapis za budućnost. Neke pjesme s ovoga Festivala su zaživjele i ljudi ih traže, žele ih slušati, a to nam je svakako i bio cilj. Za ovu prigodu svake se godine formira festival-

HR: Od nedavno, Festival bunjevački pisama je proširen Smotrom dječjih pjevača i zborova. Od kada se održava ova Smotra i koji je njen prvenstveni cilj?

Prije dvije godine rodila se ideja da na Festival bunjevački pisama uključimo i djecu, tako je nastala Smotra dječjih pjevača i zborova, koja je po prvi put održana 2005. godine s ciljem da se uključe mladi

na gdje djeca pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Moram reći kako se odazvao veliki broj djece, koja su doista bila pripremljena za ovu audiciju. Između velikog broja djece, ipak smo se morali odlučiti za najbolje. Također na drugoj Smotri dječjih pjevača i zborova organizirali smo i susret djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku ili izučavaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Pozvali smo ih na generalnu probu, koja je bila namijenjena samo djeci, te su i izvođači i publika bila djeca. Oni su priredili koncert za svoje vršnjake i prijatelje i na taj način smo željeli djeci pokazati kako svi mogu sudjelovati na ovakvim susretima i pokazati svoje talente. Vjerujemo da će se sljedeće godine javiti i neka djeca koja su ove godine bila u publici, jer u publici je ovoga puta bilo oko 400 djece. Na taj način, djeci smo pružili mogućnost da se upoznaju s dugom djecom i njihovim radom.

HR: Za mnoge pjesme na Festivalu bunjevački pisama aranžmane ste uradili Vi. Kada ste se počeli baviti pisanjem aranžmana?

Aranžmane sam počeo pisati za Festival bunjevački pisama, jer je većina ljudi slala tekst i glazbu, ali nije bio urađen aranžman za tamburaški orkestar, pa je to bio moj zadatak. No, iako je u početku bio mali broj ljudi koji su poslali i gotov aranžman, sada već ima zainteresiranih za pisanje aranžmana, te ljudi redovito šalju pokraj teksta i glazbe urađen aranžman. Nekolicina mladi ljudi je također pokazala interesiranje za ovaj posao, tako da se i oni trude i žele sami napisati aranžman za određenu pjesmu. Svakako svi koji žele pisati aranžman za određeni orkestar moraju i dobro poznavati taj orkestar, pa tako za tamburaški orkestar, aranžman mogu pisati oni koji poznaju sastav orkestra i svakako tamburu kao instrument i njene mogućnosti.

ski orkestar, koji prati sve izvođače, a u novije vrijeme imamo i po nekoliko solista, tu mislim na instrumente, koji dopunjuju zvuk orkestra. Orkestar je sastavljen po uzoru na radijski orkestar Radio Televizije Novi Sad, tako da ga čini 16 članova. To je osnova bez koje se ne počinje, ali svakako se može i proširiti ovaj sastav.

i djeca, da i njima pružimo mogućnost, kako bi i oni razvijali svoje talente, te kasnije mogli sudjelovati i na samom Festivalu. Na prvoj Smotri su sudjelovala djeca koju smo poznavali i koja su bili aktivnija, dok smo za drugu Smotru, dakle 2006. godine pripremili audicije koje su organizirane po osnovnim školama i okolnim seli-

Srpska kulturna baština u Hrvatskoj na meti vandala

Oskvrnuta pravoslavna crkva u Koprivnici

Milorad Pupovac

Nepoznati vandali su u noći 20. siječnja provalili u pravoslavnu crkvu Svete Trojice u središtu Koprivnice i oskvrnuli njezine vrijednosti, a tim je povodom u Koprivnicu idućeg dana stigao predsjednik Srpskoga nacionalnog vijeća i saborski zastupnik *Milorad Pupovac*, piše Hina.

Kako se navodi, koprivničko-križevačka Policijska uprava priopćila je da ništa nije ukradeno. Provalnici su srušili cvijeće, drveno postolje i svijećnjake, u sakristiji su prevrnuti stalak sa svetom knjigom, a rasipali su i tamjan i ugljen za kadilicu, rekao je voditelj Operativnog komunikacijskog centra Policijske uprave *Vitomir Kralj*.

»U neko doba noći, očito grupa počinitelja, provalila je kroz sjeverna vrata u crkvu Svete Trojice i oskvrnula unutrašnjost razbacujući predmete i rušeći relikvije s oltara, uključujući i molitvenu knjigu, koja je među najvrjednijim

predmetima. Pri tome je lakše oštećena«, rekao je predsjednik SNV-a i saborski zastupnik *Milorad Pupovac* te podsjetio na još dva događaja.

»U Kozicama kod Slatine, dvije večeri prije, na pravoslavnom groblju porušena je polovica nadgrobnih spomenika, njih 15. Prije toga imali smo slučaj s postavljanjem eksplozivne naprave u Voćinu. Nakon svih događaja i posljednjeg u Koprivnici, smatramo da je nužno obavijestiti i senzibilizirati javnost kako bi i ona donijela sud, a ne samo policija«, rekao je.

»Ne znam što bi mogao biti razlog vandalizma u Koprivnici jer je stanje međuetničkih odnosa u Koprivničko-križevačkoj županiji dobro, što potvrđuju i predstavnici ovdašnje srpske zajednice. Moguće je da se dogodio splet slučajnosti, no, u svakom slučaju, treba ga spomenuti i osuditi«, istaknuo je *Milorad Pupovac*.

HINA

Joza Kolar podnio ostavku na članstvo u DSHV-u

Dosadašnji predsjednik podružnice Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini u Somboru i član Predsjedništva stranke *Joza Kolar* podnio je neopozivu ostavku na sve funkcije i na samo članstvo u stranci. O razlozima svoje ostavke nije želio govoriti za javnost.

Zvonimir Perušić i Lazo Vojnić Hajduk tužili Općinskom sudu u Subotici Martina Bačića

Tužitelji traže odgovornost za javnu riječ

Direktor NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimir Perušić* i bivši predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Lazo Vojnić Hajduk* podnijeli su Općinskom sudu u Subotici privatnu tužbu protiv odvjetnika *Martina Bačića*, zbog izjava koje je on davao u prethodna tri mjeseca, kao i zbog priopćenja koja je potpisivao ili za koja je odgovoran. Tužba je podnesena u petak 19. siječnja 2006. godine, a odnosi se na kazneno djelo клевета iz članka 171. stavak 2, u svezi stavka 1. i u svezi sa člankom 61. Krivičnog zakona Republike Srbije. ■

Ministarstvo poljoprivrede Srbije demantiralo vijesti o pojavi virusa H5N1 u našoj zemlji

Uginuli labud u Bačkom Monoštoru nije zaražen ptičjom gripom

Labud, kojega su veterinarske službe pronašle mrtvog prilikom nadzora domaće živine i divljih ptica u Bačkom Monoštoru, nije bio zaražen ptičjom gripom, priopćilo je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, a prenijela Beta. U priopćenju se navodi da je labud nađen 21. siječnja na lokaciji gdje je u ožujku 2006. godine dijagnosticirana avijarna influenza, ali da je ispitivanjem u Naučnom institutu za veterinarstvo u Novom Sadu utvrđeno da nije bolovao od te bolesti. Ministarstvo ističe da Uprava za veterinarstvo redovito provodi kontrolu zdravlja živine na farmama, gazdinstvima i u prometu, kao i nadzor divljih ptica i da kompletan sustav za praćenje

avijarne influence u Srbiji dobro funkcionira.

Posebna pozornost, prema navodima ministarstva, posvećuje se prigraničnim područjima s zemljama u kojima je prošle godine utvrđeno to oboljenje. U priopćenju se dodaje da ptičja gripa nije utvrđena ni u drugim zemljama regije i Europe, ali da se povremeno pojavljuje u zemljama Dalekog istoka i drugim državama. Prijetnja od pojave tog oboljenja i rizik da divlje migracijske ptice prošire bolest na populaciju domaće živine i ugroze zdravlje ljudi postoji, upozorava, međutim, Ministarstvo. ■

Ubojstvo armenskog novinara u Turskoj podsjetilo na jednu od najvećih tragedija XX. stoljeća

Genocid i dalje pod velom šutnje

*Više od milijun ljudi je prije gotovo sto godina nestalo s lica Zemlje *
Zbog ideje o poturčenju Anadolije mnogi su Armenci mučeni, ubijani i proganjani *
Priznavanje genocida – jedan od uvjeta za prijem Turske u EU*

Piše: Zdenko Samaržija

Prošlotjedno ubojstvo novinskog urednika armenskog podrijetla *Hrant Dink*, koji je ranije zbog pisanja o Armencima osuđen za vrijeđanje identiteta Turske, ponovno je u središte pozornosti stavilo jednu od najcrnijih stranica povijesti dvaju susjednih naroda – Turaka i Armenaca – a koja je Turskoj danas jedna od najvećih prepreka ulasku u Europsku uniju.

Riječ je o genocidu nad Armencima, koji je Turska provodila od 1915. do 1923. godine. Turska nikada službeno nije priznala da je riječ o genocidu, niti je o tome dopušтана rasprava, ni javna niti tajna.

CRNA MRLJA: Poneki događaji iz guste mreže svjetske povijesti sramotno su zaboravljeni i poput kakve crne mrlje ostali su sakriveni iza licemjernih pogleda moćnih pojedinaca, piše mladi osječki povjesničar *Luka Pejić* u svom još neobjavljenom radu o Armencima. Prije svega, nastavlja Pejić, to je armenski genocid (ili armenski genocidi), prešućena povijest koja nije pronašla svoje mjesto u udžbenicima i svijesti ljudi. Zaboraviti ovaj barbarski masakr jednako je opravdavanju zločina u Vukovaru ili Srebrenici.

Prva politička stranka (Armenakan) formirana je 1885. u Marseillesu, a 1890. godine u Tbilisiju je stvorena stranka Dašnakcutjun (Armenska revolucionarna federacija), koja je za svoj cilj postavila ujedinjenje svih političkih skupina u armenskom društvu u borbi protiv Turaka.

Istodobno s ujedinjavanjem armenskih političkih stranaka krajem 19. stoljeća, rađa se i nova turska stranka Jedinstvo i napredak, čiji se članovi nazivaju Mladoturcima (na vlasti od 1908. do 1918.), a koji kroz doktrinu osmanizma i uz pomoć porobljenih naroda žele stvoriti novu Tursku. Međutim, neturski narodi u toj novoj tvorevini ne bi ostvarili svoju nacionalnu

Spomenik (Tsitsernakaberd) žrtvama genocida u Yerevanu, glavnom gradu Armenije

slobodu nego bi se u interesu opstanka osmanlijske imperije morali asimilirati.

SMANJENJE PUČANSTVA: Toj ideji su se najžešće suprotstavili Armenci kojih je 1890. u Osmanlijskom Carstvu bilo oko 2,5 milijuna. Rusija je Armence podupirala u njihovim zahtjevima za autonomijom jer je željela oslabiti Osmanlijsko Carstvo. Armenci su 1890. godine zbog povišenja poreza podigli ustanak. Kurdske paravojske snage i osmanlijska vojska pobile su do 1894. na tisuće Armenaca i spalile mnogo sela. Dvije godine kasnije, armenski su revolucionari zauzeli Osmanlijsku banku u Carigradu kako bi privukli pažnju međunarodne javnosti. Ubrzo su vojni odredi pobili oko 50.000 Armenaca, a ukupno u neredima do 1896. oko 300.000. Sultan *Abdul Hamid* je to nazvao »smanjenjem pučanstva«.

PRVI SVJETSKI RAT: Nekada moćno Osmanlijsko Carstvo u Prvi svjetski rat ulazi na

strani Njemačke. Osmanlijska vojska napada ruske snage i doživljava nekoliko teških poraza pa Rusi kreću u protunapad. Za poraze na Kavkazu optuženi su Armenci. Predbacujući im da su u dosluhu s Rusima te da namjerno gube bitke kako bi što je moguće više oslabili Tursku (peta kolona), pridonijeli njezinu brzom raspadu i tako uz pomoć ruskog carizma ostvarili svoju samostalnu državu.

U veljači 1915. svih 60.000 mobiliziranih armenskih vojnika zatvoreno je u radne logore i poslije ubijeno. Dana 24. travnja 1915. godine turska je vlada izdala zapovijed o uhićenju 200 najuglednijih vođa armenske zajednice što je bio signal za masakre koji su uslijedili. Učitelji, pisci, političari i drugi armenski uglednici odvedeni su u zatvore, gdje su mučeni, a na kraju vješani ili strijeljani.

NOVI GENOCID: Dana 26. svibnja 1915. godine osmanlijske su vlasti odobrile deportacije tzv. sumnjivih grupa, a sve pod izgovorom »unutarnje državne sigurnosti«. Izričkom se »ukida pravo Armencima da žive i rade na teritoriju Turske«. Uslijedila je deportacija Armenaca iz ratnih zona, a internacije su se nastavile do 1923. Formiran je specijalni ured kojem je glavna zadaća bila organizacija i istrebljenje Armenaca. Tijekom deportacija, Armenci su izloženi nezamislivim mukama; veliki ih je broj umro od gladi i žeđi, napadale su ih kurdske i turske bande. Mnoge su mlade Armenke otete, starci i djeca su umirali od usijanog pustinjskog pijeska a onaj tko nije mogao nastaviti »marš« bio je ubijen na mjestu. Iz zatvora su pušteni najozloglašenijskih kriminalci

Uzor za Hitlera

Hitlerova poruka časnicima prije invazije na Poljsku: »Moramo bez milosti ubijati sve. Muškarce, žene i djecu. Nećemo se obazirati na javno mnijenje, jer tko danas uopće više govori o ubijenim Armencima.«

»Originalnost« ovog zločina i mladoturskog plana genocida bila je upravo sadržana u ideji deportacije, kojoj cilj nije bio etničko preseljenje, nego etničko uništenje Armenaca.

Neki su hrabri turski vojni časnici i političari odbili sudjelovati u »kampanji smrti« što ih je na kraju koštalo položaja ili čak života.

Dan 24. travnja je dan na koji se danas svi Armenci u domovini i dijaspori prisjećaju žrtava i pogroma kojem su bili izloženi.

Članovi rock grupe System Of A Down su Armenci čije se glazbeno stvaralaštvo temelji na borbi za prepoznavanje armenskog genocida.

kako bi (mobilizirani) bili u pratnji armen-
skih deportacijskih kolona. Ti »koljači ljudske
vrste«, kako su ih često nazivali, poticali su
na ubojstva, silovanja, krađe i brutalnost nad
prognanicima. Vjeruje se da je postojalo oko
25 velikih koncentracijskih logora. »Tehnike
eliminacije« Armenaca su zastrašujuće. Ubijani
su smrtonosnim injekcijama, gušeni u plinskim
komorama ili spaljivani. Vjeruje se da je *Hitler*

Turska policija uhitila je osumnjičenog za ubojstvo poznatog tursko-armenskog pisca Hrant Dinka koji je razbjesnio nacionaliste svojim tekstovima o turskom genocidu nad Armencima.

Premijer Tayyip Erdogan izjavio je kako je zadovoljan što je osumnjičeni uhićen tako brzo. »Ogun Samast, osumnjičen za ubojstvo Hrant'a Dinka, uhićen je u Samsunu«, rekao je Erdogan na konferenciji za novinare.

Ponjegovim riječima, zasad se ne može reći je li Samast povezan s nekom organizacijom. Gradonačelnik Istanbula Muammer Guler potvrdio je da je Samast, 17-godišnji nezaposleni mladić iz grada Trabzona na obali Crnog mora, uhićen zajedno s još šest osoba. Dink je bio urednik dvojezičnog tursko-armenskog tjednika Agos a ubijen je u petak dok je napuštao ured u Istanbulu.

formirao svoje logore po uzoru na turske, gdje su većinu stražara sačinjavali pripadnici zarobljenog naroda – Armenci, odnosno Židovi.

POSLEDICE: Ovaj genocid postao je paradigmom nacističkih i staljinističkih zločina, koji su uslijed tehnološkog i »civilizacijskog« napretka postali krvaviji i učinkovitiji. Oko 200.000 Armenaca pobjeglo je u Rusiju, 400.000 ih je prešlo na islam i postali su Turci. Osim brojnih ljudskih žrtava, uništeno je i armensko kulturno blago neprocjenjive vrijednosti. Nestali su čitavi gradovi (Kharpert, Van, Ani), drevne građevine i spisi. Armenija je praktički ostala bez Armenaca.

Po završetku rata, mnogi su turski političari upleteni u genocid nad Armencima, pobjegli u Njemačku gdje im je pružen azil. Nova tur-

Turska je praktički sve do danas odbacivala teze o genocidu; službena Ankara tvrdi da su to bile zapravo »represije u kontekstu građanskog rata«. Osim toga, turska se strana poziva na dokumente i arhivu onodobnog generalštaba, u kojima se tvrdi da su »armenske bande« od 1910. do 1922. ubile 524.000 Turaka. Drugim riječima, Turci ne samo da time žele posvećeno odbaciti optužbe za zločin genocida nego se žele prikazati kao »žrtve armenskog nasilja«.

ska vlada i zemlje pobjednice tražile su od Njemačke izručenje optuženika, no dobili su negativan odgovor. Ipak, 1919. godine se u Istanbulu održava vojni sud na kojemu nisu prisustvovali optuženici, i to iz vrlo jednostavnog razloga – bili su nedostupni. Bez obzira na to, nekolicina ih je osuđena na smrt, a većina je oslobođena jer su ključni dokazi bili uništeni neposredno prije kraja rata. Priča se kako su turski časnici histerično spaljivali dokumente o genocidu a neki od vođa su nosili pune aktovke prijateljima koji su ih se rješavali na pouzdan način.

Američki predsjednik *Woodrow Wilson* namjeravao Armeniju ustrojiti kao protektorat SAD-a, no taj je prijedlog odbio Kongres u svibnju 1920. Početkom iste godine, nezadovoljni Turci su ponovno provalili u istočnu Armeniju, no narodne snage i ruska Crvena armija oslobađaju zemlju od osvajača. Dana 29. studenog 1920. godine, Armenija ulazi u sastav Sovjetske Rusije.

DANAS: Danas u Turskoj živi približno 60 tisuća Armenaca i svake ih je godine sve manje. Na prvi pogled se čini da su integrirani a ne asimilirani. U Turskoj postoje armenske bolnice, crkve, škole i novine, ali ono čega nema i ne smije biti je diskusija o genocidu nad Armencima.

- Osmanlijsko Carstvo nije posjedovalo potrebnu vojnu snagu, resurse i financijska sredstva za masakar milijun ljudi.
- U tako kratkom periodu (1915.-1917.) nije bilo moguće ubiti 1,5 milijun Armenaca. Oni su bili žrtve »drugih« organiziranih militantnih skupina i građanskih ratova.
- Mnogi su Armenci početkom Prvog svjetskog rata pobjegli u Rusiju i tamo umrli od gladi i bolesti.
- Zašto su se mnogi Armenci poslije rata htjeli vratiti na područje Osmanlijskog Carstva? Bi li se Židovi vratili u Auschwitz?
- Zašto nitko od svjetskih uglednika, poput primjerice Lenjina, nije reagirao i zauzeo stav po pitanju masovnog pokolja?
- Gdje se nalaze kosti dva milijuna ljudi?
- Zašto Armenija ne podnese tužbu jednom od sudova poput Haškog, ako je već uvjerena da posjeduje potrebne dokaze?
- Nema niti govora o sličnosti sa židovskim holokaustom.
- Turska je voljna da se otkrije »prava istina«.

Mnoge su turske akademske građane i novinare, koji su pisali o armenskom genocidu, nerijetko proganjali nacionalisti. Orhan Pamuk, najbolji moderni romanopisac Turske, optužen je za napad na državni integritet zbog izjava jednom švicarskom listu. Izjavio je: »Trideset tisuća Kurda i milijun Armenaca je ubijeno u Turskoj, a jedino ja o tome govorim.« Pamukovi su kritičari tvrdili kako je on samo htio skrenuti pozornost na sebe, i to neposredno prije dodjele Nobelove nagrade. Činjenica je kako su se poslije slučaja »Pamuk«, granice slobode govora u Turskoj pomaknule, a mnogi su počeli razmišljati o davno izgubljenim poglavljima povijesti. ■

Predsjednik Skupštine AP Vojvodine o zastoju u početku gradnje katoličke crkve na Novom Beogradu

Župa koja crkve nema

*Bojan Kostreš posjetio preč. Marka Kljajića, koji je, kao župnik na Novom Beogradu, zadužen i za gradnju crkve * Općina dala suglasnost za lokaciju u Bloku 45, ali se već više od godinu dana čeka da ovlašteni Ured upiše parcelu u gruntovne knjige * Problem je administrativne, a ne političke prirode, smatra predsjednik Skupštine APV*

Iako je katolička župa na Novom Beogradu, u kojoj po popisu stanovništva iz 2002. godine živi oko pet tisuća Hrvata, pravno formirana još davne 1972. godine, do danas nije dobila zdanje crkve, niti su završeni administrativni poslovi glede zemljišta na kojoj bi crkva trebala biti sagrađena. Po navodima preč. Marka Kljajića, koji je prije gotovo dvije godine, a poslije 25 godina rada u Petrovaradinu i okolici, premješten na mjesto župnika na Novom Beogradu, ovlaštena tijela Općine Novi Beograd 2005. godine su odredila lokaciju za izgradnju katoličke crkve.

Upravo je zbog postojanja tog problema predsjednik Skupštine AP Vojvodine Bojan Kostreš prošle srijede posjetio preč. Kljajića u franjevačkom samostanu Sv. Ivana Kapistrana u Zemunu, te s njim razgovarao o mogućem izlazu iz sadašnje situacije.

ADMINISTRATIVNI ILI POLITIČKI PROBLEM: I pokraj svojevremeno napismeno dobivene suglasnosti Općine za lokaciju u Bloku 45 na Novom Beogradu, koja se nalazi izme-

đu Savskog nasipa i ulica Jurija Gagarina, dr. Ivana Ribara i Nehruove, stanje stvari se još uvijek nije pomaknulo s mrtve točke. Parcela nije upisana u gruntovne knjige na ime budućeg vlasnika,

Preč. Marko Kljajić u razgovoru s Bojanom Kostrešom

dok se cijele 2006. godine pa i danas čeka suglasnost Ureda za građevinske i komunalno-stambene poslove i glavne arhitekture Ivane Milenković u Općini, na projekt kompleksa crkve i pomoćnih sadržaja, kojeg je 2001. godine uradio arhitekt Ivan Žugaj. Negdje je nastao problem, kojeg su predsjednik Skupštine Vojvodine Bojan Kostreš i njegovi savjetnici nazvali problemom administrativne prirode, a ne političke, imajući u vidu »prirodu administracije u našoj državi koja se očituje u neažurnosti, aljkavosti i sporosti«.

UBRZATI PROCEDURU: »U komunikaciji s ljudima iz hrvatske zajednice i Katoličke crkve saznao sam da postoji zastoj glede izgradnje crkve na Novom Beogradu, pa sam osjetio potrebu naći načina pomoći u rješavanju nastalog problema«, kazao je predsjednik Skupštine Vojvodine Bojan Kostreš za »Hrvatsku riječ« nakon

Diljem Hrvatske proslavljen blagdan sv. Vinka

Kušanje vrhunskih vina uz glazbu tamburaša

Diljem vinorodne Hrvatske ovih je dana svečano proslavljen blagdan sv. Vinka, zaštitnika vina i vinara, vinogradara i vinogradara. Iločani su najprije otišli na svetu misu u crkvu sv. Ivana Kapistrana, a zatim u vinograde, dok je u organizaciji »Iločkih podruma« d.d. u starom podrumu Odeskalchija održana sjednica Vijeća Hrvatskog zavoda za vinogradarstvo kojoj je nazočio i ministar poljoprivrede, Petar Cobanković.

Poslije podne vinograde je blagoslovio fra Oktavijan Nekić, župnik i gvardijan iločki, a najsvečanije je bilo na plantaži Principovac gdje su se okupili vinogradari i brojni gosti i uživali u specijalitetima s raznja i čuvenim iločkim vinima, a za dobro raspoloženje bile su zadužene folklorne skupine i tamburaši. Nakon blagoslova vinograda svi su se vratili u centar grada, gdje je proslava Vincelova nastavljena

do kasnih sati.

TRADICIJSKA PROSLAVA: Svečano je bilo i u Kutjevu gdje se zatekao i hrvatski predsjednik Stjepan Mesić. Tamošnja je Udruga vinogradara i vinara, na središnjem gradskom trgu, trgu Graševine, organizirala tradicijsku proslavu Vincelova. Za tu pučku feštu, koja u Kutjevu i okolnim mjestima, Požegi, Orahovici i Feričancima, baš kao i diljem vinorodne Slavonije i Baranje, ima tradiciju dulju od jednoga stoljeća, vinari i vinogradari dobili su potporu Grada, županijske Turističke zajednice i Obrtničke komore, te pripremili bogat i raznovrstan program, uz kušanje vrhunskih vina i obilan vincelovski ražanj, kojega gosti mogu sami prirediti i ispeći. Uz dobro jelo i još bolje vino obvezno idu i dobri tamburaši kojima je pripomogao i Čiro Gašparac, a u goste su im došli i prijatelji iz Šibenika i klapa »Maslina«.

Ništa manje svečano nije bilo niti u erdutskom vinogorju, gdje je također tradicija proslave Vince. U »Erdutskim vinogradima« ove i iduće godine kane zasaditi 160 ha novih vinograda, rekonstruirati Dvorac, izgraditi sportske terene i šetnicu uz Dunav, te podići novi hotel s oko 60 ležaja. Vrhunska erdutska vina, Traminac, Chardonnay i Graševina, ponovno su na tržištu i to im daje nadu da će zacrtano i ostvariti.

Slično je bilo i diljem Baranje, od Bilja do Duboševice, posebice u Knaževim Vinogradima, Suzi i Zmajevcu.

RASELJENI GIBARČANI: I Gibarčani su tradicijski proslavili blagdan sv. Vinka, sveca kojega su štovali i u rodnome Gibarcu, a štuju ga i dan-danas, raseljeni u 66 gradova i sela diljem Lijepe naše. Više od 300 Gibarčana i drugih prognanih Srijemaca, te gostiju, okupilo se u Višnjevcu nedaleko Osijeka i do

susreta s preč. Markom Kljajićem u Zemunu, izražavajući razumijevanje za potrebu da se izgradi suvremeno zdanje katoličke crkve, kako je predviđeno u projektu, a u dijelu koji je u administrativno-pravnoj ovlasti Grada Beograda, no ipak, zemljopisno na teritoriju AP Vojvodine.

Budući da je stajalište predsjednika Skupštine APV kako je riječ o administrativnom zastoju, on je nakon sastanka odlučio napisati pismo gradonačelniku Beograda *Nenadu Bogdanoviću* i predsjedniku Općine Novi Beograd *Željku Ožegoviću*, u kojemu traži odgovore gdje je, kakav je, zašto je nastao zastoj glede aktivnosti u vezi s izgradnjom crkve i ubrzati proceduru slijedeći pravne okvire. Prezentirajući problematiku preč. Kljajić je sugovornicima skrenuo pozornost na činjenicu da je jednogodišnje čekanje odgovora administracije predugo razdoblje i izrazio sumnju da je moguće prolongirati početak izgradnje crkve za još neko dulje vrijeme, budući da suglasnost na projekt još nije dobivena, a moguće je da će Općina tražiti izmjene projekta, pri tom ne zaboravljajući ni ostala dokumenta koja se trebaju osigurati prije početka izgradnje objekta. Za to vrijeme Hrvati i svi katolici, među kojima i članovi diplomacije Republike Hrvatske koji žive na Novom Beogradu, te poslovni ljudi

Izgradnja katoličke crkve na Novom Beogradu pridonijet će obogaćivanju vjerskog kolorita

koji odsjedaju u okolnim hotelima Hayat ili Intercontinental, svoje duhovne potrebe trebaju tražiti crkvama u Zemunu ili u Beogradu, gdje ima nekoliko katoličkih crkava, dok na Novom Beogradu nema niti jedne, a očita je potreba za njom.

»Ako hoćemo ravnopravno u Europu moramo poštovati potrebe manjina, a izgradnja katoličke crkve u Općini Novi Beograd može samo pridonijeti obogaćivanju vjerskog kolorita«, poručio je preč. Kljajić.

VOJVODANSKE VRIJEDNOSTI PRENIJETI NA CIJELU SRBIJU: Izražavajući suglasnost s preč. Kljajićem, predsjednik Kostreš kazao je kako se vojvodanska administracija trudi poštovati i njegovati različitosti Vojvodine s

namjerom i tendencijom te vrijednosti prenijeti na cijelu Srbiju, jer kako je rekao, »nije dovoljno djelovati samo u svojoj sredini već bi trebalo djelovati i izvan nje«.

»Suština je od čitave Srbije napraviti Vojvodinu u smislu njegovanja vrijednosti koje mi u Vojvodini negujemo, i tek kada cijela Srbija bude kao Vojvodina, Srbija će postat dio Europe«, rekao je Kostreš.

Također, Kostreš je tijekom razgovora u više navrata izrazio duboko uvjerenje da će gradonačelnik Beograda u potpunosti razumjeti nastojanja i uložene napore da se izgradi katolička crkva na Novom Beogradu sukladno vojvodanskim vrijednostima i pomoći otkloniti administrativne teškoće koje su se ispriječile, da će izgradnja crkve

početi u prihvatljivom vremenskom periodu, te da će katolički vjernici dobiti crkvu koja im je potrebna.

DOZVOLA PA POČETAK GRADNJE: Po otklanjanju administrativnih prepreka i dobivanju svih dozvola za izgradnju kompleksa crkve i pomoćnih sadržaja prionut će se na izgradnju. Dodijeljena lokacija u Bloku 45 Novog Beograda nalazi se izvan centra naselja, kako je prvobitno i traženo, a po ocjeni preč. Kljajića ta lokacija ne samo da je prihvatljiva već i povoljna jer se naselje širi, u blizini su stajališta autobusnog i tramvajskog gradskog prijevoza...

Za kompleks crkve i pomoćnih sadržaja potrebna je površina od oko 50, gdje će biti sagrađena crkva površine 150-200 četvornih metara, kanonski prepoznatljivog oblika i forme, suvremenog građevinskog izraza koji se uklapa u arhitekturu Novog Beograda koristeći odgovarajući materijal –beton, čelik, staklo, drvo, opeku i vitraž. Pokraj crkve, po projektu planirani pomoćni sadržaji su župni ured od oko 25 četvornih metara, župni stan i prostorije za Caritas od oko 50-ak četvornih metara i dvorana od stotinu kvadrata. Osim objekata po projektu je planirana izgradnja zelene površine, parka i igrališta za djecu.

D. Popov

zore uživalo u pjesmi i igri, jelu i vinu. Za tu prigodu Gibarčani dolaze iz Petrinje, Gline, Zagreba, Virovitice, Slatine, Našica, Vukovara i Darde i naravno Osijeka i okolice, gdje je i najviše gibarčkih obitelji. Pedesetak ih je u Poganovcima, gdje su Gibarčani sagradili i novu crkvu posvećenu sv. Ivanu Nepomuku, pa se tamo okupljaju 16. svibnja, kada je crkveni god, ili pučki kirbaj.

Čuvajući uspomenu na rodni Gibarac, nazočne je najprije pozdravio *Živan Vidaković*, predsjednik gibarčke zavičajne udruge, a zatim je najstariji Gibarčan u dvorani, *Marko Ubrenić*, simbolički orezao jedan čokot vinove loze, pa su svi molili očenaš i zazivali dobar urod grožđa i obilje vina u godini koja je pred nama. Loza se najprije okiti kobasicom i kulenom, da bude debela kao kobasica, a da grozdovi vise kao kulen, onda se posveti svetom vodom koja se donese o sveta Tri kralja, a poslije i bijelim gibarčkim vinom, no Gibarčani su uživali u erduskim i dakovačkim vinima, a našlo se i zagrebačkih.

Goste i Gibarčane pozdravio je i njihov župnik, vlč. *Mirko Novak*, koji sada službuje u župi Rođenja Blažene Djevice Marije u Višnjevcu.

Slavko Žebić

Priopćenje za javnost KroV-a u svezi organizacije »Razgovora« na spomen Ivana Antunovića

Cilj je zbližavati, a ne razjedinjavati Hrvate

U povodu nesporazuma između Pučke kasine 1878 i Instituta za povijest i duhovnost »Ivan Antunović« oko oorganizacije »Razgovora«, udruga hrvatske mladeži KroV izdala je sljedeće priopćenje za javnost:

»Udruga KroV kao omladinska organizacija ovim putem želi pozvati udruge i institucije hrvatske zajednice na zajedništvo pri organiziranju manifestacija, a ne na razdvajanje, čije se posljedice ogledaju u sve manjem sudjelovanju mladeži hrvatske nacionalne manjine na manifestacijama u zajednici. Članovi udruge Krov žele sudjelovati na »Razgovorima« koji se održavaju na spomen Ivana Antunovića, ali bi se tada trebalo voditi računa o cilju zajedništva, a ne o sredstvu produbljivanja razdora i neslaganja među ljudima i/ili udrugama.

Ovim izražavamo naš stav da ne želimo sudjelovati u prepirkama koje traju godinama jer ih mi ne možemo riješiti, niti se uplitati u igre bez granica i ujedno (p)ostati i bez sadašnjeg tj. budućeg članstva! KroV se trudi stvoriti novi pomladak, koji se neće baviti trzavicama već djelovati otvorenim vratima, dok se ne uvjerimo u loše namjere suradnika. Cilj udruge je raditi na zbližavanju Hrvata u Vojvodini a i šire, koliko nam to naše mogućnosti dopuštaju. Dok god takvog prijedloga, niti želje nema, mislimo da bi bilo najbolje kao udruga distancirati se i ostati neutralni, dakle biti nijemi promatrači, koji će, ako budu ikada pitani za mišljenje, izložiti svoje pozitivne stavove, kao i negativne, o danom slučaju, i ponuditi pomoć u pregovorima između dvaju strana.

Mi smo mala zajednica koja obitava na ovim

prostorima, s dovoljno problema sa strane da bismo se još morali brinuti i o svađama unutar svojih okvira. Trebao bi svatko biti čovjek, i na zajedničkoj tribini izreći svoje stavove o danoj temi, kao i o mnogim drugima, a onda to prepustiti širokom okruglom stolu, kome bi prisustvovali predstavnici svih grupacija Hrvata iz cijele zemlje, i na taj način probati riješiti probleme – ne sve odjednom, već nekoliko u određenom momentu, ili možda samo jedan gorući.

Dajemo svoj glas za trenutačnu suzdržanost u svezi ovog organiziranja, ali smo uvijek otvoreni prisustvovati i diskutirati o ovakvim i sličnim problemima koji nas muče na raznim razinama naše zajednice.»

Udruga KroV

Maskenbal »Bućor bal« u Somboru

Maštovite maske, glazba i ples

U maloj dvorani Hrvatskog kulturno umjetničkog društva »Vladimir Nazor« u Somboru održan je 20. siječnja maskenbal pod nazivom »Bućor bal«. Maska za ovaj bal je bila obavezna, a kreativnost svakog sudionika došla je do punog izražaja.

Bilo je tu osoba odjevenih u »mačkice«, pankere, gusare, ciganke, klaune, vještice, šeike, »barske dame« i lažne domaćice. Svatko od njih se i ponašao u skladu maske koju nosi.

Maskenbal je dobio naziv »Bućor bal« zbog toga, jer je svaki sudionik ovog bala morao na bal ponijeti ono što će jesti i piti. Uz glazbu su se igrala kola, valcer, tango i rock-an-roll. Posjet je bio izuzetno dobar, a raspon sudionika po godinama je bio od 3 do 75 godina. Najmlađi sudionici su po prvi puta imali priliku sudjelovati na ovakvom maskenbalu, a oni najstariji su na najljepši način iskoristili priliku da zaborave na svakidašnje brige i obveze. Sami sudionici koji su se opustili i u potpunosti se saživjeli s maskama koje su nosili, doprinijeli su da atmosfera na ovom »Bućor balu« bude opuštena, vesela i prijatna. Svakako tome je doprinijela i »maskenbalski« aranžirana dvorana gdje se maskenbal i održavao.

Druženje, igra i »ludi ples« trajali su do ranih jutarnjih sati. Na kraju smo se rastali svi zadovoljni uz obećanje da ćemo se opet vidjeti i sljedeće godine na »Bućor balu«.

A. Knežević

26. siječnja 2007.

Iz kuta mladih: Luka Šabić Vratiti se sa znanjem

*Nadam se promjenama koje će dati šansu mladima da se dokažu i afirmiraju * Treba nametnuti drugi sustav vrijednosti, da ne bude »in« sjediti u kafiću već raditi, tj. biti aktivan*

Luka Šabić, student treće godine Američkog fakulteta ekonomije u Budimpešti, zimski raspust uglavnom provodi u Subotici, pomažući u poslu majci, poznatoj dizajnerici *Mariji Šabić*. Premda je nekolicina njegovih prijatelja odlučila otići na studije van Subotice, na Havaje, u Makedoniju i u Beč, Luka i nadalje ima puno prijatelja u Subotici osobito iz kafea »Galerija«, s kojima provodi svoje slobodno vrijeme.

Mađarski jezik je, kaže, naučio onoliko koliko mu treba za snalaženje. Ipak ga želi dobro naučiti, pa redovito ide na sate jezika. Po prirodi je vrlo vedar i raspoložen, ne voli puno kritizirati, jer kako kaže nikada čovjek ne zna u kojoj će se uskoro situaciji naći. Mlade u našoj zajednici većinom vidi kao talentirane osobe bez pravoga smjera. Teško je usmjeriti ljude, da ne sjede po kafićima već da rade nešto korisno.

STUDIJE: Pri odabiru studija Luka je bio u dvojbi – upisati dizajn ili ekonomiju. Za studij eko-

nomije odlučio se najprije zbog kvalitete studija, visokog kotiranja samog fakulteta, a u ovom slučaju nije niti daleko od Subotice.

»Jako volim raditi s mamom, ali nisam se smio upustiti u studij dizajna jer biti dobar dizajner ne znači to naučiti u školi, već se čovjek mora s tim roditi. Želim se time baviti, pa ću pokušati odabrati poslijediplomski studij koji bi bio spoj ekonomije i dizajna. Moja sestrčina *Marija* na studiju je dizajna u Zagrebu i smatram da bismo se poslije mogli povezati i oformiti mali obiteljski biznis. Onda će ostati da nam se pridruži još moj stariji brat *Marko* koji se bavi trgovinom«, šali se naš sugovornik Luka Šabić.

OPREDJELJENJE: Na trećoj godini studija Luka je počeo slušati, kako kaže, malo interesantnije predmete, koji obrađuju realne ekonomske situacije. Opredjelivši se za internacionalnu, tj. međunarodnu ekonomiju, sad izučava globalne stvari, poput spoljne politike i ekonomije država.

»Nisam se želio zatvarati u računanje tuđih brojeva. Glede ekonomije koju izučavam, najviše pratim tematiku globalizacije, okupaciju Amerike, sudjelovanje Europe u raspodjeli svijeta, zatim promatram proces priključivanja Turske u Europsku uniju i sve probleme koji s tim idu. Mislim da je tamo ipak bolji sustav studiranja jer se uči parcijalno, ali bez stajanja. Učenje znači, ako danas nešto naučim, za tri dana moram to ponoviti, pa za mjesec dana moram opet to isto ponoviti. Predavanja su obvezna, a kolokviji su svakog drugog tjedna, zatim novi kolokviji i tek onda ispit gdje opet cjelokupnu materiju moram znati. Profesori su iz Amerike, Njemačke, iz Azije, zatim s Bliskog istoka, i svi oni prenose različite informacije i iskustva«, pojašnjava Luka Šabić.

Nakon tri godine života i studiranja odlično se uklopio u društvo sa studija, po vlastitim riječima voli sve ljude. Na prvoj godini studija imao je vrlo zanimljivog sustanara sa Sejšelskih otoka. Na Lukinu žalost, taj je njegov sustanar završio studij. Sviđa mu se to što su njegove kolege s fakulteta vrlo određeni prema svom cilju. Teže učenju i oni utječu na Luku da se i on tako ponaša. Nasuprot tomu, kad dođe kući, u Suboticu, ne osjeća toliko brige, ali priznaje kako to nije način za napredovanje. Smatra da nam je suđeno uklopiti se u organiziraniji sustav. Zato želi otići u Ameriku, vidjeti kako to tamo funkcionira, jer taj sustav svakako polako dolazi kod nas. Budimpešta mu se izuzetno sviđa i voli boraviti tamo, grad je veoma lijep, prema Lukinu mišljenju osobito nakon dolaska stranih investitora.

MODA: Sa svijetom dizajna i mode Luka je povezan preko svoje majke koja kreira svečana odijela, a osobito mu se sviđa što su ljudi s kojima ona kontaktira sretni i raspoloženi jer se pripremaju za razna slavlja. Posredstvom tog posla, koliko on stiže ispomagati, upoznao je puno ljudi, veoma različitih. Bavljenje modom u velikoj mjeri utječe na njegov život i

sasvim je sigurno da bi bio potpuno drugačiji kada se time ne bi bavio. Moda se mijenja iz dana u dan, svaki put kada nešto promijeniš to više nije aktualno, dolazi drugo. Ipak, Luka je izgradio neki svoj malo ljudi stil odijevanja, različit je od onoga što ljudi ovdje nose. Po njegovom mišljenju ljudi se ovdje često boje mijenjati jer misle kako bi tad bili ismijani. Na Zapadu je to opterećenje manje zastupljeno. Zahvaljujući modi bio je na raznim modnim događanjima i izborima, puno je putovao i upoznao mnoge zvijezde show biznisa. Nekoliko puta godišnje s majkom putuje u Pariz radi konzultacija i nabave materijala, što mu veoma dobro dođe za odmor.

»Zanimljivo je kako funkcionira taj biznis, koji je toliko unosan da, nakon dilažanja droge donosi najveći profit. Moram priznati da ono što gledamo preko TV ekrana pokazuje sasvim drugu sliku. Kada si tamo i pričaš s tim ljudima, shvatiš kako je to vrlo dostižno i normalno«, komentira Luka Šabić.

Vaterpolom se bavio intenzivno, sve do momenta kada je krenuo na studij u Budimpeštu. Nažalost morao je odlučiti hoće li se baviti sportom ili studiranjem. Teško to ide skupa, jer profesionalno bavljenje vaterpolom podrazumijeva šest ili sedam sati odricanja na dan. Zapostaviti studij zbog vaterpola, koji ne donosi dovoljno ni za preživljavanje u našoj zemlji, sigurno nije dobar razlog.

BUDUĆNOST: Luka se planira zaposliti, kako bi stekao praksu pokraj studija, na što mu ovaj fakultet pruža priliku »intership« programom, gdje se upošljavanjem tvrtka prilagođava studentovom rasporedu predavanja i ispita. Traži se minimalno 20 sati tjedno rada u tvrtki. To je svakako dobra stvar radi stjecanja iskustva u radu, pisanja životopisa i novca koji se može zaraditi. Po njegovim riječima ima se vremena za sve, samo se čovjek mora dobro organizirati. Cilj mu je izboriti se za kvalifikaciju, iskustvo i poslijediplomski studij, a nakon toga vratiti se i primijeniti stečeno znanje.

Olga Perušić

In memoriam: Presvjetli Stjepan Miler (1929.-2006.), župnik župe Uzvišenja sv. Križa i rektor svetišta Majke Božje Tekijske u Petrovaradinu

Odlazak petrovaradinskog župnika

Svećenik Đakovačko srijemske biskupije mons. *Stjepan Miler* u 78-oj godini života i 55-oj godini svećeništva, preminuo je 20. prosinca 2006. godine na institutu za kardiovaskularne bolesti u Srijemskoj Kamenici. Rođen je u Rumi 15. studenoga 1929. godine u obitelji *Josipa* i *Eve* rođene *Janković* u kojoj je bilo četvero djece. Osnovnu školu, kao i gimnaziju završio je u Rumi, a teologiju u Đakovu 1952. godine. Kapelan je bio u Osijeku i Valpovu od 1952. do 1954., dok je župnik u Rajevu selu i Posavskim Podgajcima bio od 1954. do 1966. godine. U vrijeme jednogumla u periodu od 1956. do 1962. je bio proganjan i zatvaran. U Petrovaradin je došao u siječnju 1966. godine u župu Uzvišenja sv. Križa i ostao je u službi sve do svoje smrti. Od 1973. godine vršio je službu rektora svetišta Gospe Snježne na Tekijama kod Petrovaradina. Službu dekana Petrovaradinskoga dekanata je obnašao od 1966. do 2002. godine, te je od 1991. do 1999. godine bio i biskupski vikar za Srijem. Kao čovjek i svećenik mons. Stjepan Miler je bio veoma dinamična osoba, dobar organizator,

racionalan i štedljiv upravitelj crkvenim dobrima, a isto tako i dobar upravitelj otajstvima svete vjere i Kristove crkve. Bio je neumoran

propovjednik Božje Riječi, ustrajan ispovjednik i ustrajan učitelj župskog vjeronauka, te stalan promicatelj tradicijskih pobožnosti naše katoličke vjere. Posebnu ljubav i pobožnost imao je prema blaženoj Djevici Mariji, te je u tom smislu vršio funkciju upravitelja svetišta Majke Božje Tekijske kod Petrovaradina 33 godine. Za to vrijeme, Tekijska crkva je više puta izvana i iznutra obnavljana, Tekijska kuća obnovljena, podignut je križni put na prostoru iza crkve, podignuta je špilja Lurdske Gospe, te je uređen okoliš.

Tijekom 2004. godine Crkva je oslikana s 20 Otajstava Gospine krunice, tekijskom bitkom s Gospom Pomoćnicom kršćana, kao i hodočasničkom procesijom.

Mons. Stjepan Miler je 2002. godine svečano proslavio zlatan jubilej svoga svećeništva sa svojim župljanima, a motiv njegovog osobnog i svećeničkog života bio je: »Isuse, uzdam se u Te«. Svećenik, Stjepan Miler pokopan je 22. prosinca 2006. godine u Đakovu.

Zamjena zdravstvenih dokumenata

Nove knjižice do kraja 2007.

Republički zavod za zdravstveno osiguranje Filijala Sjeverno-bačkog okruga donijela je priopćenje za javnost, kako će ovo državno tijelo vrši ovjeru i zamjenu zdravstvenih knjižica u tekućoj godini. Filijala više neće ovjeravati stare zdravstvene knjižice, već će prvu ovjeru vršiti sa zamjenom ove isprave nakon isteka važeće ovjere.

Stare zdravstvene knjižice, za osobe kojima ove dokumente ovjeravaju Nacionalna služba zapošljavanja, Centar za socijalni rad, Općinska tijela za boračku i invalidsku zaštitu te Filijala Republičkog zavoda za poduzetnike i poljoprivrednike važe do 31. ožujka 2007. godine. Do 30. lipnja 2007. zdravstveni dokumenti važe za osiguranike uposlene kod poslodavaca i članove njihovih obitelji, te za nezaposlene koji primaju naknadu po toj osnovi, a ovjerava Nacionalna služba upošljavanja. Do 31. prosinca 2007. godine stare zdravstvene knjižice važe za umirovljenike i članove njihovih obitelji. Sve dodatne informacije o načinu

zamjene i potrebnim dokumentima za nove zdravstvene knjižice možete dobiti u subotičkoj Filijali Republičkog zavoda za zdravstveno osi-

guranje u Subotici, Trg slobode 3-5.

Ž.V.

Mala škola demokracije i ljudskih prava

Demokracija i njeni modeli

Etimološki gledano, riječ demokracija označava »vladavinu naroda«, a slijedeći uobičajenu trojnu podjelu oblika vladavine, ona se smatra »vladavinom većine« za razliku od aristokracije koja znači »vladavinu manjine« i tiranije/diktature koja se odnosi na »vladavinu pojedinca«

Piše: Davor Marko

Kakva će biti buduća srbijska Vlada? Hoće li biti radikalno desna, ili će prevladati blok demokratskog centra? Možda liberalno demokratska opcija bude najjača! To su nedoumice, premda se svi slažu da su izbori protekli u demokratskom ozračju, da izabrani predstavnici imaju potrebni demokratski (politički) legitimitet, i što već sve ne! U svakom kontekstu, riječ demokratski je neizbježna i djeluje toliko važno. Zašto je to tako?

Etimološki gledano, riječ demokracija označava »vladavinu naroda«, a slijedeći uobičajenu trojnu podjelu oblika vladavine, ona se smatra »vladavinom većine« za razliku od aristokracije koja znači »vladavinu manjine« i tiranije/diktature koja se odnosi na »vladavinu pojedinca«. Demokracija je, kako smatra akademik *Vojislav Stanovčić*, otvorila put masama u politički život.

BALANS VLASTI: Vjerojatno je najpoznatiji i najutjecajniji suvremeni teoretičar demokracije *David Held*, čije se štivo uzima kao nezaobilazno kada se govori o modelima demokracije. Held razlikuje pet modela. Prvi, klasični model, odgovara razdoblju Antičke Grčke i ključna je odrednica ovoga modela da je građanin taj koji bi trebao biti slobodan vladati i da se njime vlada. Izravno sudjelovanje u javnom životu, skupština građana, rotirajuća vlast i kratki mandati, plaćanje javnih službi, neke su od karakteristika ovoga modela, a uvjeti su da se model primjenjuje u malom gradu (grčkom polis), robovska ekonomija (koja više vremena ostavlja slobodnim građanima) kao i rad žena u privatnoj

sferi. Drugi je model – zaštitarski republikanizam – u kojem je politička participacija suštinski uvjet individualne slobode. Balans vlasti, različiti mehanizmi građanske participacije, kompeticija različitih društvenih skupina, sloboda govora, izražavanja i udruživanja, vladavina prava osnovne su osobine modela koji se ostvaruje, kako piše Held, samo u malim gradskim zajednicama, uvjetovan je religijskom disciplinom, isključivanjem žena i radnika iz javnog života, a odlikuju ga i konflikti rival-

za ovaj model, direktna participacija građana u javnim okupljanjima, funkcionari izvršne vlasti biraju se direktno izborima. Građansko vlasništvo je jedan od najvažnijih preduvjeta da bi ovaj model uopće bio moguć.

DEMOKRACIJA: Posljednja dva modela svojim nazivom impliciraju da se radi o – demokraciji. Prvi je model zaštitarske demokracije i on podrazumijeva da građani trebaju biti zaštićeni od vlasti, ujedno i jedni od drugih. Suverenost naroda važna je

no društvo, privatno vlasništvo, kompetitivna tržišna ekonomija, patrijarhalna familija i nacionalna država. Zaštita pojedinaca, kao i informirano, posvećeno i razvijeno građanstvo, odnose se na posljednji model – razvojnu demokraciju. Suverenost naroda, reprezentativna vlada, ustavna ograničenja i kočnice, odvojenost zakonodavne i reprezentativne vlasti od javne administracije, aktivno sudjelovanje građana u lokalnoj i nacionalnoj vlasti, odlikuju ovaj model. Autonomno civilno

Europski parlament

skih političkih udruženja. Razvojni republikanizam treći je po redu model, koji kao važne ističe političku i ekonomsku jednakost svih građana. Podjela zakonodavnih i izvršnih funkcija karakteristična je

karakteristika, kao i mogućnost izbora predstavnika putem regularnih izbora. Konstitucionalizam se smatra stečevinom ovoga modela, kao i odvojenost države i civilnog društva. Uvjeti su razvijeno civil-

društvo, politička emancipacija žena, sustav nacionalnih država s razvijenim međusobnim odnosima uvjeti su za ovaj model da bude funkcionalan.

Tradicija nastavljena šesti put

Najuspješnije Malo prelo do sada

Poznati subotički ugostitelj *Ivica Gurinović* u svom restoranu »Pod Tornjem« u Subotici prošloga je petka organizirao šesto po redu Malo prelo. Domaćin prela bio je predsjednik NK Bačka i poznati bivši boksač *Dragan Vujković*, a na večeri je bilo prisutno oko stotinu gostiju.

Najljepša prelja prošlogodišnjeg Velikog prela *Nevena Mlinko* recitala je pobjedničku preljsku pismu »Dvi vile« autora *Bele Ivkovića*, a na dar je dobila monografiju »Dužijanca«, dok je dobar poznavatelj običaja bunjevačkih Hrvata *Alojzije Stantić* govorio o prelu kao tradiciji, te o krumpirači, koja se služila kao glavno jelo te večeri.

Opći je dojam svih, pa i organizatora *Ivice Gurinovića*, kako je ovo do sada bilo najuspješnije Malo prelo. Od viđenih gostiju izdajamo predsjednika Općine *Gézu Kucseru*, generalnog konzula Republike Hrvatske u Subotici *Davora Vidiša* i načelnika Sjeverno-bačkog okruga *Zorana Prčića*, sa suprugama.

N. V.

Tradicionalna manifestacija

Najava programa za Veliko prelo 2007.

Tradicionalno Veliko prelo, održat će se u Dvorani sportova u Subotici, 27. siječnja s početkom u 19 i 30 sati. Organizatori očekuju oko 1000 uzvanika, a za sve nazočne će biti pripremljena hladna večera, te oko ponoći i tradicionalni fancy. Bit će priređen i zanimljiv kulturno umjetnički program, a nastupit će i gosti iz Hrvatske »Najbolji hrvatski tamburaši«, kao i domaćini, ansambl »Ravnica«.

Tijekom prvog dijela večeri nazočni će se moći upoznati s običajima i tradicijom koja je vezana za Prelo, a također će uživati u najljepšim preljskim pjesmama. Kako nalaže tradicija, svi nazočni će glasovanjem sudjelovati u izboru »Najljepše prelje«.

U sklopu programa nastupit će Ansambl narodnih plesova i pjesama HKC »Bunjevačko kolo« koji će se predstaviti s dvije koreografije, kao i Tamburaški orkestar Centra. Ove godine gostima će se predstaviti i dosadašnji pobjednici VI. Festivala bunjevački pisama koji će se nastupiti s pobjedničkim pjesmama.

Pokraj kulturnog programa i dobre tamburaške glazbe, goste Velikog prela očekuje i tombola, a organizatori najavljuju za glavnu premiju, polupansion za dvije osobe na Hrvatskom primorju u trajanju od sedam dana, kao i druge vrijedne nagrade.

Ž. V.

Otvoren mega-market KTC u Somboru

SOMBOR – Direktor lanca mega-marketa KTC *Ivan Katavić* najavio je otvaranje još prodajnih objekata KTC-a u Vojvodini. Predsjednik Skupštine Vojvodine *Bojan Kostreš* rekao je na otvorenju 20. siječnja da je Vojvodina otvorena za strane investicije i da će se pokrajinska administracija truditi da stvori još bolju poslovnu klimu za buduće investitore. Vojvodina se uvijek trudila da bude most između Srbije i Europe, da bude otvorena za sve i da svojim primjerom pokaže cijeloj Srbiji na koji način se mora raditi, rekao je Kostreš. Objekt KTC u Somboru treći je po redu koji u posljednjih godinu dana u Vojvodini otvara ovaj veliki trgovački lanac iz Križevaca u Hrvatskoj, a prije Sombora slični objekti otvoreni su u Subotici i Apatinu. *Ivan Katavić* je još rekao da je KTC u prošloj godini imao obrt viši od 200 milijuna eura i najavio da će prodajni objekti biti otvoreni i u Kikindi, Bečeju, Senti, Bačkoj Topoli i Vrbasu. Pored Kostreša, otvaranju KTC-a prisustvovao je i pokrajinski tajnik za gospodarstvo *Siniša Lazić*, gradonačelnici Sombora, Apatina i Subotice, kao i predstavnici grada Križevci i Koprivničko-križevačke županije.

Beta

K T C d.o.o. Križevci

Poklade

Malo prelo 2007.

Čeljad koja su do sad pisala o prelu tumačila su da je ono dobilo ime po pređenju vune, valjda zato jer početak riči vuče na »pre« (pređenje/prelo)

Piše: Alojzije Stantić

Poklade su vrime disnotora, zabava med kojima se ističu prela. Godine 1879. Bunjevački pridnjaci su obiteljska prela sjednali (ujedinili) u zajedničko »Veliko prelo«, kojeg otprave (drže) na Marin (2. II.) el u subatu prid taj dan. Već godinama »Veliko prelo« navisti prija nedilju dana »Malo prelo«, kojeg pa adetu pravi ugostitelj Ivan Gurinović, poznat i po tom da gostima sprema najviše feli bunjevački ila. On se stara o držanju naši običaja, pa je već šesti put zaredom napravio »Malo prelo« (19. II.), u gostioni »Pod Tornjem« u Varoškoj kući.

Ove godine su gosti »Malog prela« bili iznenađeni, nisu se nadali da će doznati kakvi su adet imali kadgod naši stari na obiteljskom prelu.

Naime, do sad ima dosta štiva o prelma. Znamo da su obiteljska prela naši stari pravili dobrim prija 1879. godine, al kako su ga obavili o tom baš ne znamo sve, sačuvan je u donekle izminjenom adetu.

PREĐENJE VUNE: Čeljad koja su do sad pisala o prelu tumačila su da je ono dobilo ime po pređenju vune, valjda zato jer početak riči vuče na »pre« (pređenje/prelo). U adetu je sačuvano da su se žene najviše vunom bavile zimi kad mrak rano padne, onda su bile najviše dospive. Da skrate dugačke noći, a da ne dangube, žene su nuz divan radile i kojekaki ručni rad, a radile su i s vunom.

Posli striganja (šišanja) ovaca liti opranu i osušenu vunu zimi su uzele prida se. Jedne žene su je raščijavale (rukum razvlačile i čistile od trunja), druge je prele. Najstarije pređenje vune je na vretenu (raščijana vuna namotana na dužu daščicu doli zavrvljenu) s kojeg su je svrtile u nitu. Početkom XX. vika počeli su hasnirat nogom okrećane prešlice (naprava za pređenje), s kojom se vuna brže svrti u nitu. Nit su namotavale na kalem, a posli s kalema u štringlu (svitak vune) el u klupče.

Od svi koji su pisali o prelu mađarski pisac Kostolanji (Kosztolányi Dezső) opiso je do sad nepoznat adet. Od njeg znamo da je 1900. g. viđen gazda Barnaba Vidaković-Božan (jedan od osnivača Pučke kasine 1878. – prim. A.S.) pravio prelo, a u goste je zvao Lazu Mamužića,

purgermajstora (gradonačelnika), Arpada Kostolanjija direktora gimnazije i spominjanog sina, Aleksandra Vojnića kevetu (poslanika) u parlamentu i još nekoliko videne čeljadi.

Mladi Kostolanji ko Mađžar nije ništa znao o tom bunjevačkom adetu, pa je virno opiso sve šta se tamo dešavalo. Opiso je kuću, sobu, zagon (pododžak, otvoreno ognjište), šta su ili, kako su igrali (plesali) kolo i druge igre, da su pivali starovinske bunjevačke pisme itd.

ocikla po komadić svrčene vune i zaželila mu da ga prati srića.

Po preljinom komadiću svrčene vune i kazanom željom da dotičnog prati srića, tom daru i adetu nadili su ime prelo.

Da obnove taj zaboravljen lip adet priredivači »Malog prela« su iznenađili goste. Na pozivnici sa slikom lanjske najlipče prelje, sa opisom prela, napisanom lanjskom izabranom preljskom pismom, sa čiodlom je bila zabodena kratki komadić svrčene vune. S tim komadićom vune gosti su se dično okitili.

Prelo je počelo čitanjem lanjske preljske pisme, kratkim tumačenjem šta se i zašto dešava, posli s večerom »za prid kuma« (nema joj se šta zabavit /prigovorit/), nuz tamburašku svirku bunjevački pisama i igara (plesova) narod se zabavio (razonodio). Pripovijada da njim je bilo lipo, lipče neg do sad na tom prelu.

CRTICE O CRVENOJ BOJI: Jevo nadvoje-natroje malo redanja iz obilja znakova crvene boje, koja prati čovika od pamtivika.

Najstariji pisan trag kojeg je čovik ostavio za sobom su slike u pećinama iz ledenog doba, di su crteži oslikani crvenom bojom željeznog oksida. U grobovima neandertalaca nađena je i crvena boja koja se, valjda, tribala pritvorit u krv i vrimenom oživit umrlag. Crvena je i vatra o kojoj ima više kojekaki (raznih) tumačenja. Ova boja triba da podsća na krv koju je za nas prolio Isus, zato se kardinali oblače u crveno ruvo ko znak da su spremni dat život za Isusa – za Crkvu. Kad su naši stari išli zapit (zaprošit) divojku nosili su u dar bocu rakije, rozoliju (lipa škatulja /kutija/ s darovima) i lipu rumenu jabuku za znak ljubavi. Kad muško čeljade ženskom čeljadetu oće pokazat poštivanje el ljubav dariva je crvenom ružom. Naši stari su protiv uroka ždribetu, jagnjetu i sl. oko vrata svezali crvenu pantljiku, a kad su dica išla priskakat vatru sv. Ivana Cvitnjaka matere su svrtile dici i oko ruke svezale crvenu narukvicu. I danas se dešava da donesu dite krstis s crvenom svrčenom narukvicom. Crvena boja opominje na opasnost (semafori i sl.)... itd.

Pozivnica za »Malo prelo«

Mladi Kostolanji je zapisao šta do sad nisam prošio (pročitao): dok su se domaćin i gosti zabavljali u sobu je ušla domaćinova mater. U ruki je nosila vreteno s raščijanom vunom, okićeno s nekoliko šareni pantljika. Počela je prest vunu. Kad je svrtila nitu svakom je čeljadetu

BIVŠA DIVASICA NE MOŽE BEZ POROKA

»**S**matram da je bolje pušiti i dojiti nego uopće ne dojiti. Ionako je malena svakodnevno izložena dimu drugih pušača. No, razmišljam da bi trebala ipak napokon prestati«, kaže Maja Vučić, bivša Divasica, a sada posebna izaslanica UNICEF-a za roditelje i bebe, žena koja je postala zaštitno lice kampanje koja promiče sve zdravstvene prednosti dojenja. Jedino se ne može odvići od svoga poroka – pušenja.

Maja je u srpnju prošle godine rodila djevojčicu Gitu, koju još doji. Iako je prestala pušiti tijekom trudnoće znajući da to nije dobro za plod, ali i zato jer joj je smetao dim cigarete, lošoj se navici nakon poroda nije uspjela othrvati.

LUCIJINA PREDSTAVA

Prošlotjedna premijera predstave Orkestar Titanik u Istarskom narodnom kazalištu u Puli bila je kobna za novinare i snimatelje Nove TV i HRT-a. Lucija Šerbedžija, koja glumi jednu od glavnih uloga, prvo je agresivno nasrnula na novinara Red Carpeta Nenada Hervatina, a potom je odgurnula i HRT-ova snimatelja. Razlog njezina ludovanja, kako donosi Večernjak, navodno su bila pitanja koja je novinar Hervatin postavio njezinu suprugu, srbijanskom glumcu Filipu Gajiću, na koja je on vrlo uljudno odgovarao.

»No, kada sam ga zamolio da mi kaže kakav je Rade tast, Lucija je nasrnula prema kameri i nije više dala snimati. Počela je vikati i na svog supruga kako on nema što davati izjave za hrvatske medije. Bila je vrlo isprovocirana i ljuta pa je nasrnula i na HTV-ova novinara«, opisao je incident Nenad Hervatin.

No, drama na after partyju nije završila time. Ljutita Lucija uzela je čašu u ruke i razbila je uz izjavu: »Ako se u Hollywoodu glumci mogu tako ponašati, mogu i ja!«

UPLOVIO U NOVU LUKU

HTV-ov novinar Aleksandar Stanković ljubavnu je sreću, šuška se, našao s 14 godina mlađom studenticom novinarstva Željkom Crnogaj, s kojom je dočekao i Novu godinu u Budimpešti. Aleksandar i Željka upoznali su se, piše dnevnik »24 sata«, na snimanju Nedjeljom u dva, a nagada se da bi upravo 22-godišnja studentica novinarstva mogla biti uzrok prekida Stankovićeve devetogodišnje veze s pravnikom Velimirom Anibalović u srpnju prošle godine. »Mislim da sam malo prestar da padam na točno određeni tip cure«, rekao je Stanković i odbio komentirati informacije o novoj vezi.

SERGEJ POSTAJE PURGER

Sergej Trifunović će glumiti u hrvatskoj humorističnoj seriji Bitanga i princeza. Popularni glumac trenutačno boravi u Zagrebu gdje je počelo snimanje druge sezone serije, a kako navode hrvatski mediji, Sergej će igrati nogometnog menadžera koji priča poput rođenog Zagrepčanina.

Stalnu glumačku postavu serije Bitanga i princeza (prikazivala se na Televiziji B92) čine Tarik Filipović, Rene Bitorajac, Mila Elegović Balić i Nataša Dangubić, a Trifunović će biti prvi srpski glumac koji će gostovati u popularnom sitkomu.

NINA OSTALA SAMA

Već se duže vrijeme u talijanskoj javnosti sumnja kako u braku Nine Morić i poduzetnika Fabrizia Corone ne cvjetaju ruže, a Nina je to potvrdila intervjuom u časopisu »Diva E Donna«.

»Fabrizio i ja već godinama nemamo ništa zajedničkog. U njemu nema nikakvih moralnih vrijednosti, vode ga samo novac i želja za uspjehom. Nije riječ o preljubu, nego o nečem mnogo težem, o moralnoj prevari«, kaže Nina, kojoj mnogi predviđaju kraj karijere, obzirom na činjenicu da Italijom već dugo kolaju glasine kako su za sve njezine angažmane zaslužne Coroneove poslovne veze.

FANI BEZ KRZNA

Iako su je neki novinari nedavno prozvali »dvoličnom« jer govori da je protiv zlostavljanja životinja i nošenja krzna dok u ormaru navodno drži i po nekoliko bundi, manekenka Fani Stipković im je na njihove zločeste komentare odgovorila skinuvši se za kampanju »Lijepa bez krzna«. Na jednom od jumbo plakata koji su već osvanuli u Zagrebu i Splitu, Fani su u pokrivanju privatnih dijelova pomogli Viktor Drago i njezin pas Sauri, a fotografije je objavio Index.hr.

JOŠ JEDAN MILIJUNSKI TRANSFER

»Pričalo se i da je Zemlja ravna kao ploča. Ma kojih tri milijuna kuna? Što da ja sad kažem? Iz vaših usta u Božje uši bluetoothom. Novce ću potrošiti na plastičnu kirurgiju«, raspoloženo je komentirao Željko Pervan podatak kako je samo on za prelazak s HRT-a na Novu TV dobio tri milijuna kuna.

EMA MIJENJA JULIE

Premda se posljednjih godina o Danielu Popoviću uglavnom pisalo u crnoj kronici – zbog dugova, krivotvorenja automobilskih tablica i, na kraju, burnog razvoda koji je uslijedio nakon javnih optužbi treće supruge Sandre da je nasilnik i zlostavljač – 51-godišnji zagrebački pjevač, trenutno stanovnik Ljubljane, ponovno zauzima mjesto u vedrijim novinskim rubrikama. Glazbenik kojeg je eurovizijski hit »Julie« prije 24 godine lansirao među zvijezde, odlučio je, piše Gloria, uz glasovno pojačanje iz vlastite obitelji, konkurirati na ovogodišnjem natjecanju za Doru. Daniel pjesmu pjeva sa svojom djecom iz drugog braka – 16-godišnjom kćeri Isabellom i 20-godišnjim sinom Sebastianom, budućim pilotom.

»Čim mi je tata otpjevao svoju pjesmu 'O, Ema, Emili', jako mi se svidjela: zbog refrena koji se lako pamti, a i podsjetila me na njegovu 'Julie'«,

kaže Isabella, kojoj su roditelji nastup uvjetovali dobrim ocjenama u gimnaziji.

VOLI VJEŽBATI

Da voditeljica Renata Sopek voli vježbati, dokazuje i njezin posljednji poslovni pothvat. Nakon što je izdala DVD s vježbama, 27-godišnja brineta odnedavno je postala vlasnica zagrebačkog fitness centra i beauty studia Cibona.

26. siječnja 2007.

ZAMJENSKA DJEVOJKKA

Jedan od osam muškaraca svoju bi »obožavanu« djevojku pristao zamijeniti za »obožavani« tehnički uređaj. Nevjerojatno, ali istinito. Tako tvrdi anketa britanske tvrtke za istraživanje tržišta GfK.

Zapanjujući broj muškaraca bio bi spreman odreći se svoje djevojke, ali ne i supruge, zbog nekog »vrućeg« komada tehničke opreme, među kojima su navedeni HDTV (televizija visoke rezolucije), iPod ili neki sličan tehnički predmet žudnje.

Niti žene se ovaj put nisu pokazale puno osjećajnijima. Naime, gotovo šest posto anketiranih žena bile bi spremne »dati nogu« svom dragom, ako bi im zauzvrat bio ponuđen zanosan komadić elektronske opreme. Žene se sve lakše »pale« na elektroniku, no to nije nikakva isprika.

ZAJEDNO U MUCI

Zajedno su postali kadetski i seniorski reprezentativci, već godinama dijele sobu kad odlaze na pripreme i natjecanja naše rukometne reprezentacije, s kojom su osvojili naslove olimpijskih pobjednika i svjetskih prvaka, no 26-godišnji Blaženko Lacković i njegov vršnjak Igor Vori ipak neće jedan drugome biti vjenčani kumovi. A ženit će se, najavljuju, odmah nakon Svjetskog rukometnog prvenstva u Njemačkoj.

Dvojica rukometaša jedan su drugome i velika potpora dok disciplinirano i strpljivo podnose zajedničku muku – nošenje fiksnih aparata za zube. No sve je to, kažu, za besprijekoran osmijeh na svadbenim fotografijama.

»Nosim ga već deset mjeseci te jedva čekam da ga skinem i vidim rezultate«, kaže za Gloriju Blaženko Lacković, trenutno igrač njemačkog Flensburga.

»Kao klinac užasavao sam se odlaska zubaru: radije sam deset dana trpio bol, nadajući se da će sutra presta-

ti, nego otišao popraviti zub. Tek lani skupio sam hrabrost da zube dovedem u red, no nisam baš redovit na kontrolama, pa mi je aparat već dva puta puknuo. Morat ću ga nositi još barem pola godine, nakon toga moći ću se i ja oženiti« priča Igor Vori, koji je već sedam godina u vezi s višom medicinskom sestrom

FOTO: FAH

Ivano Balić, najbolji svjetski rukometaš

Dramska sekcija HKUD »Ljutovo« priprema novu predstavu

»Klupko« po drugi puta

Premijera predstave »Klupče«, po tekstu »Klupko« hrvatskoga dramatičara Pere Budaka, u režiji Nandora Klinockog, očekuje se sredinom ožujka

S ovotjedne probe u ljutovačkom Domu kulture: redatelj Nandor Klinocki (u sredini) daje instrukcije članovima sekcije

Skupina amaterskih glumaca okupljenih oko Dramske sekcije HKUD »Ljutovo«, koja je nastavljač sada već dva i pol desetljeća duge tradicije kazališnog amaterizma u ovom mjestu kraj Subotice, počela je nedavno s probama za novu predstavu. Budući da igraju samo komedije, njihovo je vodstvo za nastupajuću sezonu odabralo komad »Klupko« hrvatskoga dramatičara Pere Budaka, a premijera ove predstave, čiji će naziv biti »Klupče«,

Komedija za sva vremena

Komad »Klupko« glumac, redatelj i književnik Pero Budak napisao je za zagrebačko kazalište »Komedija«, a praižvedeno je 31. siječnja 1953. Pisana po uzoru na najbolje klasične komedije zapleta, ova Budakova komedija svojom duhovitošću, spletom intriga, zamjenom identiteta i mnogobrojnim dosjetkama, pobjeđuje vrijeme.

očekuje se na otvorenju ovogodišnjeg, 11. po redu, Festivala amaterskog teatra u Ljutovu, koji će se, prema najjavama, održati u dvije subote, 17. i 24. ožujka.

Režija predstave povjerena je njihovom stalnom redatelju *Nandoru Klinockom*, koji je ovu najpoznatiju Budakovu komediju, na ljutovačkoj »sceni« postavljao već ranije, prije jedanaest godina, kada je igrana pod nazivom »Kavana kod Rože«. Prema riječima Klinockog, osim drukčijeg redateljskog pristupa, novo će uprizorenje donijeti i nove protagoniste, budući da se, kako ističe, glumačka ekipa u međuvremenu djelomice izmijenila.

»Veliki broj glumaca u sekciji, među ostalim, i četvero novih, mladih članova, bio je jedan od razloga da ponovno izaberemo ovaj komad. U raspodjeli imamo trinaest uloga - osam muških i pet ženskih - a neke od njih su u odnosu na originalni tekst dodane, kako bismo dali šansu novim snagama«, kaže Klinocki, napominjući da se uzrasni raspon u ansamblu trenutačno kreće od srednjoškolaca do umirovljenika.

Inače, kako objašnjava redatelj, komad »Klupko« se bavi životom i mentalitetom ljudi u maloj sredini. U jednom takvom malom (u originalu ličkom) mjestu u klupko su upleteni gostioničarka tetka *Roža* i njezina kći *Anica*, *Josina*, koji sve vidi, sve čuje i sve zna (samo se boji svoje energične žene *Antuše*), udovac *Mijat* koji oblijeće oko Rože i još dva mlada para: *Josina* kći *Vranjica* i trgovački putnik *Božidar* te Rožina službenica *Jeka* i seoski momak *Ilija*. Na trenutak se čini da stvari izmiču kontroli, ali kao što ga je zapleo, Budak i raspliće svoje »Klupko«.

S obzirom da je riječ o komediji, Klinocki ističe kako se nada da će predstava odgovarati njihovoj vjernoj publici, koju svakim svojim uratkom, što im je ujedno i jedan od glavnih motiva u radu, nastoje nasmijati i zabaviti. Pokraj režije, Klinocki će također biti autor scenografije i kostima, dok će za odabir glazbe biti zadužen *Siniša Jurić*.

D. B. P.

»Duh u močvari« među najgledanijim hrvatskim filmovima u Hrvatskoj

Sviše od 56.000 gledatelja, film redatelja *Branka Ištvančića* »Duh u močvari«, drugi je po gledanosti hrvatski film u Hrvatskoj u 2006. godini, i ispred njega se nalazi samo mega-hit »Što je muškarac bez brkova?« *Hrvoja Hribara*. Film »Duh u močvari« nastao je prema istoimenom pripovijetki *Ante Gardaša* i prvi je dugometražni film za djecu snimljen u Hrvatskoj nakon stanke duže od 15 godina. Zbog toga uspjeh ovog filma predstavlja ne samo daljnji uspon hrvatskog filma, nego i veliki povratak domaćih filmova za djecu.

Film je rađen u produkciji Interfilma i HRT-a, a uz male glumce *Roberta Pavlova*, *Enu Ikicu*, *Bugu Šimić*, *Roberta Vasa*, u filmu se pojavljuju i brojni poznati glumci poput *Dejana Aćimovića*, *Ive Gregurevića*, *Nade Gačešić* i brojnih drugih.

»Šokačko prelo« u Bačkom Bregu

HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« i ove godine organizira »Šokačko prelo«, koje će se održati 10. veljače u Domu kulture u Bačkom Bregu. Na prelu će se svojim pjesmama i igrama pokraj domaćina predstaviti kulturno-umjetnička društva iz Bekteža, Topolja i Petrijevaca, a očekuju se predstavnici društava iz Santova, Piškorevaca, Belog Manastira, Gunje, Kupresa, Novog Sada, Sombora, Bačkog Monoštora, Sonte, Vajske, Bođana i iz Male Bosne. Očekuju se i predstavnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, Općine Sombor i drugi.

Uz bogatu tombolu, zabavne igre i šokački paprikaš, te neizostavnu prjeljsku pismu, posjetitelje će zabavljati Bereški tamburaši s gostima iznenađenja.

Inače, HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« ove godine slavi 80 godina postojanja Društva i 10 godina organiziranja »Šokačkog prela«.

»Marin bal« u Lemešu

»Marin bal«, tradicionalna manifestacija u povodu blagdana Sv. Marina, održat će se u iduću subotu, 3. veljače, u velikoj dvorani Doma kulture u Svetozaru Miletiću (Lemešu). Tijekom večeri goste će zabavljati tamburaški sastav »Subotičke lole«, a bit će priređena i tombola. Organizator manifestacije je HBKUD »Lemeš« iz ovog mjesta.

Početak je u 20 sati, a cijena ulaznica (u što je uračunata večera - tradicionalni lemeški juneći paprikaš i fanci) iznosi 750 dinara.

»Razgovori« u okviru Dana biskupa Ivana Antunovića 2007.

U okviru Dana biskupa Ivana Antunovića 2007., Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« organizira petnaeste »Razgovore«, koji će se održati u petak, 26. siječnja, s početkom u 19 sati, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici. Nakon uvodne riječi predsjedavajućeg Instituta, mons. dr. *Andrije Kopilovića*, tajnik biskupije mr. *Mirko Štefković* održat će predavanje na temu »Relativizam vodi u ateizam«. Potom će uslijediti razgovor o temi predavanja i aktualnoj situaciji u hrvatskoj zajednici.

Petnaeste razgovore obogatit će nastup i recitatora koji će govoriti prigodnu poeziju *Alekse Kokića* i *Marije Kumičić*.

»Razgovori« na temu komunikacije u hrvatskoj zajednici

Organizaciji »Pučke kasine 1878.«, u petak 26. siječnja, u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici, s početkom u 19 sati, održat će se »Razgovori«. Tema ovogodišnjih razgovora bit će »Komunikacije u hrvatskoj zajednici (komunikacije iz odgoja, usmene komunikacije, kritika, manipulacije, sukobi, ciljevi)«. Kako organizatori navode, iz organizacije je izostalo ranije najavljeno sudjelovanje Udruge hrvatske mladeži »Krov«.

Godišnja skupština HKPD »Tomislav« iz Golubinaca

Redovita godišnja skupština Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva »Tomislav« održat će se u nedjelju 28. siječnja, u vjeronaučnoj dvorani župe Sv. Jurja u Golubincima, s početkom u 18 sati. Na dnevnom redu naći će se izvješće o radu Društva u prošloj godini, plan rada za 2007., te financijska izvješća. Upravni odbor poziva sve članove Društva (ukoliko nisu dobili poziv) da prisustvuju Skupštini i sudjeluju u radu kroz svoje prijedloge, kritike ili pohvale.

I. R.

Dežulović i Lucić u Beogradu i Pančevu

Gosti beogradskog Dokumentacijskog centra Ratovi, od 26. do 28. siječnja, bit će hrvatski književnici *Boris Dežulović* i *Predrag Lucić*, piše beogradski »Danas«. Kako se navodi, gosti će prvog dana boravka u Beogradu, čitati svoje nove stihove u amfiteatru Narodne biblioteke Srbije, od 19 sati. Tom prigodom, Boris Dežulović, prvi put u Beogradu, predstaviti će knjigu »Pjesme iz Lore«, dok će Predrag Lucić, kojemu je ovo treće gostovanje u Beogradu, čitati nove i stare stihove iz svog političko-satiričnog ciklusa »Haiku haiku jebem ti maiku«.

Drugog dana, od 10 i 30 do 14 sati, u Dvorani na prvom katu NBS bit će održan okrugli stol »Etika književnosti: Splitska škola«, u organizaciji Dokumentacijskog centra Ratovi, a u povodu gostovanja Dežulovića i Lucića. Sudjeluju: Boris Dežulović, *Dejan Ilić*, Predrag Lucić, *Nebojša Popov*, *Srbijanka Turajlić*, *Sreten Ugričić*, *Vesna Rakić Vodinelić*, *Vule Žurić*... Gosti će posljednjeg dana boraviti u Pančevu, gdje će također čitati svoje stihove, a njihov domaćin u Studiju 21 (od 19.30) bit će književnik Vule Žurić. Gostovanje Borisa Dežulovića i Predraga Lucića omogućeno je financijskom potporom Ministarstva kulture Republike Srbije, a IK Rende najavljuje izlazak knjige »Pjesme iz Lore« za 26. siječnja.

Z. G.

Nova knjiga u izdanju NIU »Hrvatska riječ«: »Igrajmo se radosti« Ljubice Kolarić-Dumić

Visoki dometi pjesništva za djecu

Zbirka stihova »Igrajmo se radosti« suvremene hrvatske spisateljice Ljubice Kolarić-Dumić potvrđuje njezino sigurno mjesto u hrvatskom pjesništvu, poglavito u pjesništvu namijenjenom nižim razredima osnovne škole

Piše: Đuro Vidmarović

Ljubica Kolarić-Dumić svojim knjigama za djecu slijedi hrvatsku književnu tradiciju glede versifikacije i estetskih kanona, ali joj daje osobni senzibilitet, odlično poznavanje potreba i mogućnosti recepcije svojih malih čitatelja, ali nadasve, njezini su stihovi dokaz ljubavi za djecu i pokazatelj odličnog poznavanja njihove psihologije. Učiteljski poziv kojem je posvetila cijeli svoj radni vijek neosporno joj je pomogao u širini i dubini ovih spoznaja.

Knjiga koju predstavljamo poštovanom čitateljstvu pokazuje gospođu Kolarić-Dumić u širem rasponu od spisateljice za djecu. Pokraj stihova te vrsti, u zbirku svojih izabranih stihova kojoj je dala simpatičan i njoj svojstven naziv »Igrajmo se radosti«, uvrstila je i stihove za odrasle, premda ovaj pojam možda nije sretno odabran, jer je pjesništvo namijenjeno najmlađim čitateljima itekako »za odrasle«, cijenjeno i čitano, a u mnogo slučajeva i namijenjeno, tzv. odraslim čitateljima.

PET CIKLUSA: Zbirka je stoga podijeljena u pet ciklusa, čiji naslovi sadržajem otkrivaju i poveznicu pjesama u njima: »Razigrani dani«, »Mami i tati i ponekoj ljubavi«, »Molitve dječjeg srca«, »Djeca ne vole rat« i »Domovina to je radost«. Naslovi navedenih ciklusa ukazuju na autorčinu obrazovnu nakanu: pokraj svakodnevnih životnih vrijednosti, a prije svega radovanja životu i ljepoti, uputiti čitatelje i na teže teme, kao što su Bog, rat, rodoljublje i Domovina. I u tim ciklusima pjesnikinja polazi od osnovnih tema, a to su radost, vedrina i optimizam. Stihovi Ljubice Kolarić-Dumić namijenjeni djeci pisani su stilom

prilagođenim uzrastu, s rimom koja ulazi u uho i jezikom koji plijenjen ljepotom: *U tišini ljetne zore,/ Livade i šumske staze/Pozdravljaju majku srnu./I maleno lane maze.*

»Igrajmo se radosti« pjesnikinja diže predmetno-tematsku razinu i stvara stihove koji zahtijevaju od mladog čitatelja određeni misaoni napor, stihove koji mu pružaju

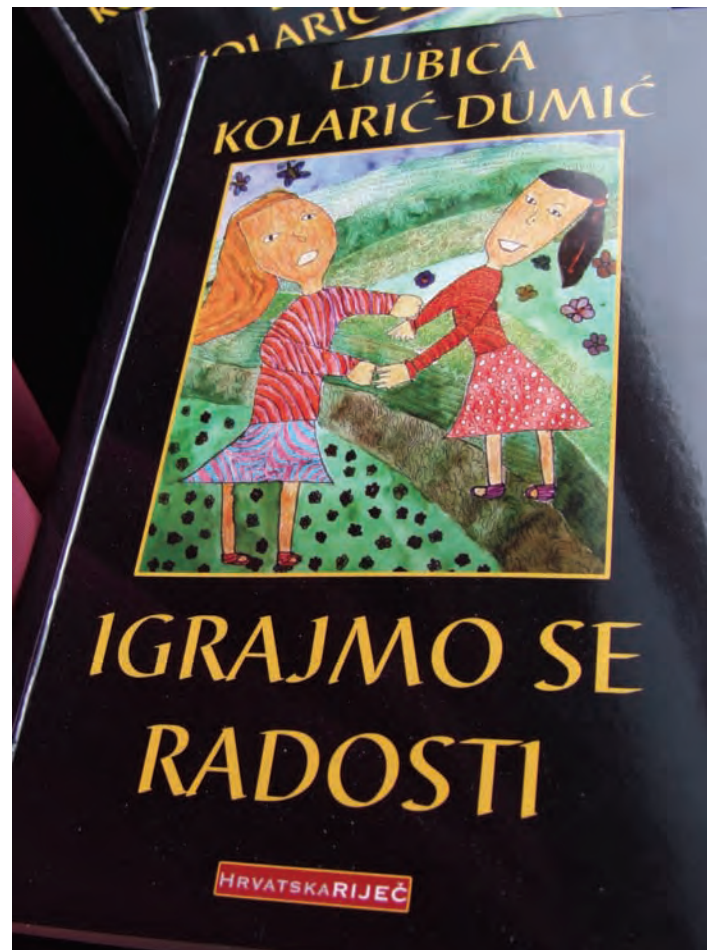
neba/U sto boja, i još više,/Ko iz bajke./Suza kapne, duga nesta/Iz očiju moje majke. (iz pjesme »Imala sam svoju dugu«).

U ciklusu »Igrajmo se radosti« nalazi se antologijska pjesma koja nadilazi okvire zadane sintagmom »dječja poezija«: *Kada postaneš ljubav,/Kada se sav/Pretvoriš/U/ Srce!/Pokucaj na moja vrata!* (iz pjesme »Pokucaj na moja vrata«).

PORUKA RODITELJIMA: Treći je ciklus »Mami i tati i ponekoj ljubavi« bio pjesnički izazov, ali i rizik, jer što se još može novo napisati na temu ljubavi prema roditeljima a da to već nije napisano. Šireći naslov i na »poneku ljubav« pjesnikinja je otvorila prostor za širi predmetno-tematski iskaz i njime se poslužila. Ujedno, pokušala je posredstvom svojim pjesama poslati poruku i roditeljima. Primjer je pjesma u kojoj je to naglašeno već u naslovu: »Pismo tati koji se često ljuti«.

Ljubica Kolarić-Dumić u prvi plan stavlja ljubav u svim njezinim oblicima i pojavama, od ljubavi prema Stvoritelju, roditeljima, prijateljima i svim ljudima, do ljubavi prema prirodi, vlastitom životnom okruženju, uključujući i igračke. Navodimo kao primjer prvu kiticu uspješne pjesme koju smo već citirali: »Što pjevaju ptice« u kojoj se priroda očituje u svojoj tajanstvenosti i transcendentnosti, riječima dostupnima mladome čitatelju. Ljubavi i dobrota osnova su života, samo im treba otvoriti srce: *Otvori srce pjesmi/Radost je u njoj čista./Otvori srce suncu,/Neka u sjaju blista!* (iz pjesme »Nemirno srce«).

NADAHNUĆE KRŠĆANSKOM VJEROM: Ljubica Kolarić-Dumić vraća u hrvatsko pjesništvo za djecu književni žanr koji je

(iz pjesme »Bambi«); *Igrajmo se sunca,/Igrajmo se sna./Ljubavi i sreće./Budimo proljeće!* (iz pjesme »Igrajmo se«); *Stišao se maestral./Plavi val i ribice/Zadivljeno gledaju/Punu barku dječice.* (iz pjesme »Plavi val«); *U lugu i gaju/Gdje ptice pjevaju/I gdje vjetar svira/Na sto glasovira./Nevidljiva ruka/Ispisuje note./A lišće treperi/Od sna i ljepote.* (iz pjesme »Što pjevaju ptice«).

OSOBNE PORUKE: U ciklusu

mogućnost ne samo emocionalnog doživljaja radosti, već i spoznaje određenih životnih vrijednosti. Pjesnikinja se javlja i sa osobnim porukama, lirski subjekt prelazi u ich formu: *Podi, dječčače, sa mnom u svijet!/Gledat ćemo nebo mojim očima./Pokazat ću ti oblake visoke,/Pticu u letu,/I ravnicu onu zele- nu./Boju različka/I planinu daleku, Daleku.* (iz pjesme »Da ne probudim usnulog dječaka«); *Jednog jutro moja duga/Pružila se preko*

skoro nestao iz suvremenog pjesništva, a to je poezija nadahnuta istinama kršćanske vjere, a u tom kontekstu molitve, nekad vrlo popularne u širokim slojevima naroda. Kako bi se izbjegli mogući nesporazumi želim naglasiti da se književnost ne dijeli kao ormar s ladicama. Osnovno mjerilo i jedini kriterij koji književno djelo čini estetskim fenomenom jest »sveta trijada«: estetika, etika, logika, premda slijedimo »trendove« i stavljamo akcent najprije na umjetnički doseg djela. Stoga molitve, kao i cijeli opus nadahnut vjerskim istinama u stvaralaštvu Ljubice Kolarić-Dumić prihvaćamo zbog književnih vrijednosti koje donosi. Bilo je s njezine strane hrabro što se u ovo tranzicijsko vrijeme kada su ateistički, odnosno agnostički, sadržaji još uvijek kod mnogih književnika i književnih kritičara (unaprijed) postavljani kao uvjet za kvalitetu djela, odlučila na duhovni pjesnički izričaj. U stvaralaštvu za odrasle snažan doprinos književnosti ovakvog nadahnuća dali su Nikola Šop, Ante Jakšić, Anka Petričević, Zlatko Tomičić i Vesna Krmpotić. Međutim, kršćanska poezija za djecu nije obilovala snažnijim poticajima ove vrste. Pjesništvo Ljubice Kolarić-Dumić nadahnuti kršćanskim istinama vrijedan je doprinos suvremenoj hrvatskoj književnosti: *Ti me čuvaš kad se igram./Da ne padnem, dobro paziš./Kad me noću zub zaboli/Pa zaplačem, Ti me maziš.* (iz pjesme »Molitva anđelu čuvari«)

Također, u ovom ciklusu nalazi se vrlo dojmljiva osobna molitva autorice zbirke, pod naslovom »Molitva moga djetinjstva« u kojoj su skladno sjedinjene biblijska uzvišenost, odnosno Kristova ljubav za najmanje, A.B. Šimićeva jasnoća i Šopov kozmički doživljaj Gospodara naših sudbina. Pjesma je prožeta dubokim osobnim humanizmom.

Za sve ljubitelje poezije, poglavito za vjernike, a nadasve za vjeroučitelje, u ovom ciklusu nalaze se pjesme koje imaju metodičku uporabljivost (»Badnja noć«, »Božiću dragi«, »Dolazi Božić«,

»Sveta noć«, »Ide sveti Nikola«, »Molitva svetom Josipu«, »Prva pričest«, »Čuvaj me Gospodine« i druge).

OZBILJNE TEME: Posljednja dva ciklusa »Djeca ne vole rat« i »Domovina je radost« uvode male čitatelje u ozbiljne teme. Kako to našoj pjesnikinji uspijeva čitamo u pjesmi »Djeca ne vole rat«. Pjesma se sastoji od četiri kitice, a svaka je

vremena i kojem je rat bio hrvatska stvarnost i nemamo primjedbi na njihov estetski doseg. Bitno je naglasiti da u ovom ciklusu nema bojnih poklika, već sreće što je Domovina slobodna i zahvalnosti Bogu zbog te činjenice.

U ciklusu »Domovina je radost« Ljubica Kolarić-Dumić ne pjeva na način romantičara, nacionalnih bardova, a najmanje na način

hrvatskim braniteljima. Prva kitica, opet u sažetom trostihu, glasi: *Bili ste cvijeće/Koje je Hrvatska zemlja/U zagrljaj primila.*

Zbirka stihova »Igrajmo se rado sti – Izabrane pjesme« suvremene hrvatske spisateljice Ljubice Kolarić-Dumić potvrđuje njezino sigurno mjesto u hrvatskom pjesništvu, poglavito u pjesništvu namijenjenom nižim razredima

Autorica pjesama i priča zastupljenih u školskim udžbenicima

Kolarić-Dumić, Ljubica (Kukujevc, Srijem 7. kolovoza 1942.), pjesnikinja i spisateljica u prozi. Osnovnu školu završila je u rodnom mjestu, gimnaziju u Vinkovcima, a hrvatski jezik i književnost studirala je u Rijeci i Zagrebu. Živi u Rijeci gdje je četrdeset i tri godine djelovala kao učiteljica hrvatskoga jezika. Pjesme i priče su joj zastupljene u dvije početnice za prvi razred, u čitankama za drugi i četvrti, u udžbeniku i vježbenici hrvatskoga jezika za peti razred osnovne škole, u zbirci antiratne poezije »Nad zgarištima zvijezde«, u knjigama »Taj hrvatski«, »Kako je umirao moj narod«, »Srijemska kalvarija Hrvata«, »Zavičaj riječi« i u više časopisa, glasila, kalendara i novina. Sudjeluje u kulturi grada Rijeke, bila je član uredničkog odbora lista »Odgoj i osnovno obrazovanje«, a od 1994. članica je Prosudbenog povjerenstva za literarne radove LIDRANO-a učenika osnovnih i srednjih škola Primorsko-goranske županije, od 1990. lektor u crkvi Gospe Lurdske. Član je uredničkog

vijeća »Zova Srijema« i vodi stalnu kolumnu »U pohode zavičaju«, u kojoj obrađuje nezapamćenu tragediju protjeranih Hrvata iz Srijema.

U knjizi »Raspršena vrela« književnih djela Branka Pilaša (Školska knjiga, Zagreb 2004.) uvrštena je među pedesetak hrvatskih i svjetskih dječjih književnika. Više dječjih i domoljubnih pjesama uglazbili su joj Ljuboslav Kuntarić, Natalija Banov i Doris Kovačić, a knjige su joj ilustrirali Ivica Antolčić, Ivan Balažević i Vjekoslav Vojo Radoičić. Član je Društva hrvatskih književnika, Matice hrvatske i Hrvatskog kulturnog vijeća. Dobitnica je Godišnje nagrade Grada Rijeke u 2006. godini za izuzetan doprinos dječjoj književnosti i poetskoj riječi za djecu.

Djela: – Raskrižje, Rijeka, 1983; – Sva u srcu, Zagreb, 1985; – Vratit ću se, zemljo, Zagreb, 1991; – Molitva za Hrvatsku, Rijeka, 1992; – Stazama jutro, Rijeka, 1995; – Uz baku je raslo moje djetinjstvo, Zagreb, 1997; – S vjetrom kroz godinu, Rijeka, 1999; – Od proljeća do proljeća, Rijeka, 2003; – Od proljeća do proljeća, Rijeka, 2004; – Obasjana suncem, (Rijeka, 2005.) Izašli iz priče, Rijeka, 2005.

kitica trostih s rimom a-b-a: *Djeca ne vole rat./U ratu može nestati/Otac ili brat./(...) Djeca vole mir!/U miru miriše kolač/I ne čuje se plač.*

Međutim, dio je pjesama u ciklusu »Djeca ne vole rat« namijenjen odraslima. Nismo sigurni u potrebu njihovoga uvrštavanja, jer odstupaju od vedrog i u radosti uzvišenog govora cijele zbirke. Naravno, ove su pjesme odraz

politički ushićenih ljudi. Za nju je Domovina »Miris proljetnog cvijeta / Bjelina ljiljana u polju, /Cvrkut lastavica, / Kruh domaći«. Vrlo je uspjela pjesma »Ravnica moja« u kojoj se pjesnikinja obraća svome rodnome Srijemu. Pjesma završava kvatrinom: *Volim te,/Ravnica moja!/Daleka pjesmo,/I ljubavi moja!*

Najpotresnija pjesma u ovom ciklusu posvećena je poginulim

osnovne škole. Ona je jedno od značajnih imena, u dugoj plejadi časnih prethodnika, koje je Srijem podario Hrvatskoj. Dakako, svako umjetničko djelo, kao takvo, svojim estetskim dosezima u fenomenom univerzalnosti, nadilazi ograde, pa i etničke, i uzdiže se na razinu skupne vrijednosti, postajući dijelom globalne duhovne baštine.

Geoffrey Miller, »Razum i razmnožavanje – kako je izbor partnera oblikovao evoluciju ljudske naravi«, Algoritam, Zagreb 2006.

Udvaranje – središnji problem evolucije

U svijetu nema ničega besmislenoga. Stvar je samo kako tumačimo posjete galerijama, odlaske u frizeraje, kupovanje u buticima, šare i boje paunovoga repa ili pjev slavuja

Piše: Zdenko Samaržija

Pостоje osobine svojstvene isključivo čovjeku što ga, dakako, ne izuzima iz biološke datosti, kako su to protumačili pojedini filozofi a bez sustavne kritike stava preuzeli i neki kršćanski mislioci. *Geoffrey Miller*, vrsni američki biolog u knjižurini »Razum i razmnožavanje – kako je izbor partnera oblikovao evoluciju ljudske naravi« (prijevod *Marijan Radej*), tumači da moral, humor, umjetnost, glazba s pragmatičnog biološkog stajališta, izgledaju kao besmisleno traćenje energije – neće pomoći u pronalaženju hrane i izbjegavanju grabežljivaca. Međutim bez tih osobina razmnožavanje bi u ljudskom rodu bilo nemoguće. Nismo sigurni ni kako danas dolazi do spolnoga odabira, još manje poznajemo kako su se mijenjali kriteriji u odabiru partnera kroz povijesne epohe. Biolozi još od *Darwina*, piše *Geoffrey Miller*, naslućuju kako je mogla izgledati evolucijska staza razmnožavanja. Neki Darwinovi prethodnici, a još više vulgarni tumači njegove misli, tvrde da je evolucija čovjeka kretala putem, pojednostavljeno rečeno, korisnih izuma naglašavajući važnost opstanka. No, takvo tumačenje ne zadovoljava potpuno, jer ostavlja previše neobjašnjenih zagonetki. Darwin je tvrdio da evoluciju ne pokreće samo prirodna selekcija u borbi za opstanak, nego i jednako važan proces koji je nazvao seksualna selekcija putem izbora partnera. Na tom tragu razmišlja *Miller* i nadopunjujući *Darwina* tvrdi da se ljudski jezik evolucijom razvio mnogo više nego što je to nužno za osnovnu funkciju preživljavanja. Razvio je, među ostalim, i društvene odnose i umjetnost, no većina ih je u funkciji udvaranja.

PAUNOV REP: Neke ptice pjevom privlače suprotni spol, neke gradnjom gnijezda, a neke raskošnim perjem. Paunov rep nije neka neuspjela prilagodba u borbi za opstanak – ona

je sjajna adaptacija za udvaranje. Paunima bi jamačno bilo lakše preživjeti s kraćim, lakšim i jednoličnijim repom, no seksualni izbor ženki natjerao ih je da proizvedu to veliko i sjajno perje koje im oduzima mnogo energije. Najimpresivnije sposobnosti ljudskog uma, tvrdi *Miller*, su poput paunova repa: one su alati za udvaranje koji su se razvili kako bi privukli i zabavili spolne partnere. Ako se usredotočimo na udvaranje kao na središnje pitanje evolucije, moći ćemo prvi put malo bolje razumjeti

povijesti. Igračke, slikovnice (osobito video-igrice) o prapovijesti pune nam glavu stereotipima o usponu čovjeka koji izrađuje pomagala kojima olakšava život ili tim dostignućima pobjeđuju neprijatelje. U biti je to točno, no svaki od naših predaka nije samo uspio neko vrijeme živjeti, nego i nagovoriti barem jednog seksualnog partnera na dovoljno spolnih odnosa za stvaranje potomaka. Oni praljudi koji nisu pobudili ničije seksualno zanimanje nisu postali naši preci, bez obzira na to koliko su bili uspješni u borbi za opstanak. No kreposne monografije i filozofske rasprave, a osobito udžbenici, ne objašnjavaju načine odabira spolnoga partnera i tek stidljivo navode ponešto o modi, nakitu ili isticanju atributa pomoću odjeće rijetko navodeći da je sve to u svrhu reproduktivnoga natjecanja.

SLIČNE MISLI I OSJEĆANJA: Ako se naše misli i osjećaji o seksualnim vezama ne razlikuju previše od onoga što su mislili i osjećali naši preci, tada ni naši seksualni izazovi vjerojatno nisu previše različiti od onih s kojima su se oni suočavali. Mi gubimo glavu, zaljubljujemo se, osjećamo ushit i ljubomoru, privlače nas lijepa tijela i lica, ali isto i dobar smisao za humor, ljubaznost te osobito inteligencija i pozitivan, a ne pasivan, odnos prema svijetu – osim izmjenjenih gene, ljudi su, osobito žene, sa zanimanjem birale partnere koji će biti kvalitetni odgajatelji njihove djece. Ako je takav ukus dio ljudske prirode koja se postupno razvila u evolucijskom procesu, naši su se preci morali donekle slično osjećati. Ne bismo trebali automatski projicirati moderne društvene odnose na daleku prošlost, ali vjerojatno možemo projicirati individualne emocije na naše pretke.

To znači da na smo na neki način u boljem položaju da razumijemo seksualnu selekciju nego prirodnu selekciju u borbi za opstanak. Spolni odnos sigurno nije bio nasilje i u kame-nome dobu do žena nisu dolazili tako da ih mlatnu toljagom i vukući za kosu dovuku u svoju pećinu.

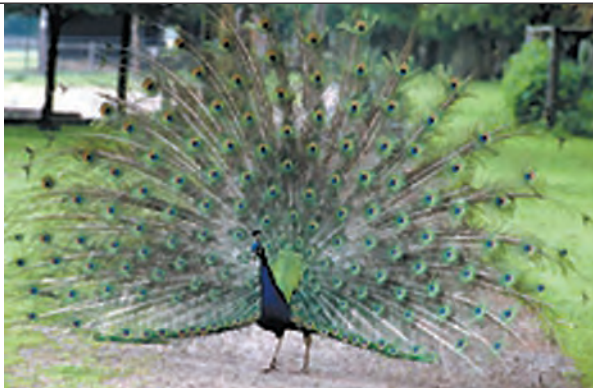
UDVARAČKA PRIČA: Samoprezentiranje

bogatstvo ljudske umjetnosti, morala, jezika i kreativnosti.

KREPOSNA POVIJEST: Predrasuda je maligna bolest. Film, televizija, crtani filmovi i reklame napunili su nam glavu, nastavlja uvjerljivo *Miller*, mnogim slikovitim besmislicama o pra-

je udvaračka priča o sebi. Isprava je muškarcu bilo dovoljno biti vješt u izbje-gavanju nesreća ili hrabar u suočavanju sa zvijerima da bi našao partnericu, no kada su se razvili jezici i svijest, kada je sjećanje postalo dio identiteta, nekadašnji neustrašivi lovac da bi se razmnožavao morao je svoja iskustva vješto upakirati u lijepu priču. Jezik nam, dakle, omogućuje da saznamo mnogo o potencijalnom partneru, osobito o njegovim doživljajima iz ranijih životnih razdoblja. Kada su životne priče postale važne u verbalnom udva-ranju, naši su preci počeli procjenjivati ne samo izgled potencijalnog partnera nego i prošla iskustva. No, jesu li životne priče koje razmjenjujemo sa svojim partnerima pokazatelj ičega? Unatoč tomu što većina ljudi iskrivljuje svoje životne priče u manje-više jed-nakoj mjeri, smatra Miller, one su ipak valjana osnova za izbor partnera. Dakako, mi prikazu-jemo svoj život u najboljem mogućem svjetlu.

Najimpresivnije sposobnosti ljudskog uma, poput paunovog repa, alati su za udvaranje, tvrdi Miller

Radije spominjemo svoje uspjehe nego pogreške. U svojim životnim pričama predstavljamo se kao glavni junaci velike pustolovine svojeg života, Zbog toga je seksualna selekcija počela davati prednost svakoj mentalnoj osobini koja bi mogla proizvesti privlačnu prošlost.

PRIČA O DRUGIMA: Samoprezentiranje je i priča o drugima, dakle trač. Udvarajući se pričamo svoju priču brzo i povjerljivo. U prvih nekoliko uzbudljivih sati čavrljanja jedno drugome će pričati o svojim obiteljima, o prošlim i sadašnjim vezama, o djeci, prijateljstvima, kolegama, pustolovinama, putovanjima, ideološkim uvje-renjima, hobijima, interesima, ambicijama i planovima. No, tada slijedi usporedba s njenim potencijalnim partnerima. Bolji zabavljači imaju prednost pred šutljivcima. Donositelj trača zna vijesti koje slušatelj ne zna i stvara privid kako ima povlašten pristup tajnama, ili širu mrežu poznanstava, ili bolje društveno pamćenje, ili prijatelje koji imaju povlašten pristup društvenim informacijama. Tračem prikazu-jemo svoj društveni status i visoku društvenu inteligenciju što nam omogućuje da bolje pro-demo na tržištu seksualne selekcije.

U prodaji novi broj »Klasja naših ravni«

0 književnim iskustvima Lazara Merkovića

Iz tiska je izišao najnoviji Išesti svezak časopisa za književnost, umjetnost i znanost »Klasje naših ravni«, dvobroj 11-12. za 2006. koji je u povodu osamdesete godine života i 63-će obljet-nice književnog rada, većim dijelom posvećen pjesniku, romanopiscu, esejistu, kritičaru, prevoditelju, pokretaču i uredniku književnog časopisa »Rukovet«, nakladniku, publicistu, leksikografu i kroničaru *Lazaru Merkoviću* (1926.). O njegovom životnom putu, književnim i drugim iskustvima s njim je razgovarao *Milovan Miković*. Pokraj izbora iz Merkovićeve pjesničkog opusa u ovom svesku »Klasja« tiskan je veći ulomak iz njegova do sada neobjavljenog romana »U ime pravde«, napisanog daleke 1957. godine, kao i tekstovi što su ih o Lazaru Merkoviću napisali povjesničar umjetnosti *Bela Duranci*, književnici *Ferenc Deak*, *Petko Vojnić Purčar*, *Milivoj*

Prčić, Vojislav Sekelj, Zvonko Sarić, Ivan Pančić, Miroslav Antić i jezikoslovka Sanja Vulić.

Pokraj toga u ovom svesku objavljen je rad *Đure Vidmarovića* pod naslovom »Tragedija Hrvata Bunjevaca« i njegov prikaz knjige stihova »Ako nisi tu« što ju je napisala *Timea Horvat*, suvremena hrvatska pjesnikinja iz Mađarske. Pod naslovom »Stjepan Podhorsky u dva projekta: crkva u Maloj Bosni i Đurđevcu«, *Stevan Mačković* prikazuje radove ovog značajnog hrvatskog arhitekta. Povjesničarka umjetnosti *Olga Šram* piše o slikarskom opusu suvremenog likovnog umjetnika *Ivana Balaževića*, a *Đuro Lončar* napisao je rad u kojem je sakupio pseudonime i inicijale autora koji su pisali o bunjevačkim i šokačkim Hrvatima. Također je objavljen još jedna nastavak iz rukopisa »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata«, u kojem *dr. Matija Evetović* obrađuje hrvatske pisce iz Podunavlja koji su stvarali tijekom 18. stoljeća.

»Klasje naših ravni« može se kupiti, po cijeni od 150 dinara, u knjižari »Danilo Kiš« u Subotici (024/551-845).

M. M.

Održana redovita godišnja skupština »Šokadije«

Godina novih izazova

*I pokraj relativno skromnih sredstava u prošloj godini puno postignuto *
Najveći uspjeh kupovina i uknjižba kuće u Sonti * Velike ambicije u 2007. godini*

U subotu, 20. siječnja, dva dana prije pete obljetnice osnutka, održana je redovita godišnja skupština Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« iz Sonte. Predsjednik »Šokadije« prof. Zvonko Tadijan pozdravio je šezdesetak nazočnih, što aktivnih, što pomažućih članova Zajednice, te predložio dnevni red i izbor radnih tijela Skupštine. Dnevni red je prihvaćen jednoglasno, a u radno predsjedništvo izabrani su Mata Zec, Tomislav Jakšić i Lovra Zlatar. Po preuzimanju vođenja Skupštine Mata Zec je izrazio veliko zadovoljstvo postignutim u ovih pet godina, a potom predložio dvije prijeko potrebne dopune Statuta Zajednice, za koje je obrazloženo dao predsjednik Tadijan. Predložena je jedna tehnička izmjena, odnosno ispravka propusta koji je nastao tijekom tipkanja prve verzije ovoga akta, a druga je suštinska, kojom se član 21. mijenja i glasi: »U slučaju gašenja Zajednice sva njezina imovina prelazi u vlasništvo HNV-a u Republici Srbiji.« Ove izmjene usvojene su aklamacijom.

IZVJEŠĆE O RADU: U nastavku zasjedanja predsjednik Tadijan je podnio izvješće o radu i financijsko izvješće za 2006. godinu, uz konstataciju predsjednika Nadzornoga odbora Viktora Fehera da je financijsko poslovanje vođeno izuzetno precizno, te da nije pronađen niti najmanji propust. U kratkoj raspravi konstatirano je da je potrošeno nepunih milijun dinara, što su, u odnosu na urađeno, odista minimalna sredstva, pogotovu ukoliko se zna da je skoro 450.000 potrošeno za kupovinu i uknjižbu kuće u Sonti, kako se svi nadaju budućega Doma Šokadije. Dobar dio proračuna odnijeli su troškovi prijevoza na brojna gostovanja, od kojih je

ono u Vodicama bilo najskuplje. Bilo je i dosta poziva na gostovanja, mahom u Republici Hrvatskoj, kojima se »Šokadija« nije mogla odazvati upravo zbog nedostatka sredstava za pokriće troškova prijevoza. Na »domaćem terenu« zabilježen je veliki napredak u odnosu na prethodne godine. Aktiviran je rad likovnoga i etnološkoga odjela,

PROGRAM RADA ZA 2007.: U programu rada dominiraju radovi na renoviranju i privođenju namjenu kupljene kuće. Dogovoreno je da će se sve što je moguće uraditi dobrovoljnim radom članova i simpatizera, a čelnništvo će nastojati osigurati potrebna financijska sredstva koja bi omogućila otvaranje Doma Šokadije tijekom

Tijekom godine očekuje se veći broj poziva na gostovanja, koje će svakako trebati selektirati, a nastojat će se maksimalno udovoljiti svima. Dogovoreno je da se u Sonti početkom ljeta pokuša utemeljiti i jedna dječja manifestacija. Prava »bomba« bila je najava predsjednika Tadijana da su uspostavljeni kontakti koji bi tijekom ljeta mogli

Kruna prošlogodišnjeg rada bilo je »Šokačko veče« koje je okupilo veliki broj djece

organizirana je likovna kolonija i postavljene tri likovne i etnološke izložbe, održana je premijera nove dramske predstave, a kruna rada za cijelu godinu bila je organizacija »Šokačke večeri 2006.«, u kojoj je, kao nikada do sada, sudjelovao veliki broj djece, što daje nadu da je budućnost kulturnih institucija naše nacionalne zajednice pravilno trasirana. Financijsko izvješće i izvješće o radu usvojeni su jednoglasno, a isto tako i financijski plan i program rada za 2007. godinu.

ove godine. Isto tako, istaknuto je da i pokraj ovako velikih obveza glede navedenih radova, svi odjeli Zajednice moraju raditi punom snagom, kako bi nastavili s uspješnim nastupima, kako u zemlji, tako i u inozemstvu. Dramski i folklorni odjel već su u pogonu, dječji će startati ovih dana. U veljači folklorce čeka gostovanje u Županji, Republika Hrvatska, a na domaćem terenu predstoji književna večer, pokladne maškare i premijera nove dramske predstave.

rezultirati gostovanjem »Šokadije« u Americi. Tajac, a onda pljesak »do stropa«. Vjerujemo da će najava ovako primamljiva gostovanja motivirati članstvo na još ozbiljniji rad.

Rad Skupštine završen je raspravom o problemima kadrovske naravi i mogućnostima unapređenja rada u pojedinim odjelima angažiranjem stručnih osoba sa strane i pojačavanjem reda, rada i discipline.

Ivan Andrašić

BE CAREFUL WHAT
YOU SEARCH FOR...THE WICKER
MAN

O pća pomama koja je nastala za starim scenarijima i paradoksalna praksa da scenaristi koji rade adaptaciju imaju veće honorare od onih koji ih pišu (svaka čast izuzecima), u Hollywoodu se nastavlja. Pred

nama je niz adaptacija i re-make-ova starih filmova. Postavlja se pitanje do koje granice to ide? U redu, uzmete neki dobar film iz sedamdesetih, snimite ga »ponovno« i dignete brdo love, to još i ima smisla. Što se dešava kada nestane

»Čovjek od pruća«, redatelj: Neil LaBute

Kakav čovjek,
takav film

Što se dešava kada nestane dobrih filmova za adaptaciju, kada smo nasilno iskoristili sve prirodne resurse? Onda adaptiramo loše filmove, a očigledan primjer toga je »Čovjek od pruća«

dobrih filmova za adaptaciju, kada smo nasilno iskoristili sve prirodne resurse? Onda pišemo originalne scenarije? Ne. Onda adaptiramo loše filmove!

PRIMJER LOŠEG: Očigledan primjer toga je »Čovjek od pruća« redatelja i scenarista Neila LaButea, s Nicolasom Cageom u glavnoj ulozi. Film je naravno loš (za one koje mrzi čitati dalje), a Nicolas Cage je još lošiji. A kako i ne bi bio kada je radnja filma smještena na privatno otok s neopaganskim običajima. Policajac Edward Malus (Nicolas Cage) odlazi na privatni otok u blizini L.A.-ja kako bi istražio nestanak djeteta svoje bivše djevojke Sister Willow (Kate Beahan), a hoće li se kasnije ispostaviti je li dijete njegovo – to nitko ne zna. Ako prihvatimo uvjet da je otok daleko izvan njegove nadležnosti i da je gotovo nemoguće da je ono toliko izolirano od ostataka svijeta u današnje vrijeme, to je samo početak stvari s kojima ćete se morati miriti. Stanovnici otoka žive po svojim pravilima, koja osim života bez električne energije, telefona, motoriziranih strojeva, pa čak i pesticida, podrazumijevaju potpuno odvojen život muškaraca i žena. Naravno, otočko je društvo uređeno matrijarhalno i muškarci služe samo da primaju naredbe u poslu, te za reprodukciju.

NIZ NEDOSLJEDNOSTI: Kako poručnik Malus istražuje otok tako otkriva sve više nedosljednosti, s kojima i mi bivamo upoznati. Ono što poručnik Malus ne zna,

a mi znamo, jest da mu se trud ne isplati, jer nitko neće gledati film, pa ga neće vidjeti kako na kraju ostvarenja, biva spaljen živ... Interesantno je da je film, pokraj svog nasilja koje se odvija u njemu (s kulminacijom u ritualnom spaljivanju Nicolasa Cagea, što je vjerojatno osveta za sve akcijske filmove koje je snimio) dobio oznaku PG-13 što znači da će ga gledati i klinci od 13 godina. Uz Cagea, cijela se ekipa filma pošteno obrukala i iz zrakoplova se vidi da je film otaljan, s izuzetkom nekih manjih uloga gdje je očigledno manje poznatim glumcima bilo stalo iskazati se. Za naglasiti je i neoriginalnost kostimografskih rješenja koja izgledaju kao da ih je radio neki početnik iz provincijskog dječjeg kazališta. Za utjehu su lijepi pejzaži otoka, koje je samo po sebi fotogenično, ali redatelju nije palo na pamet da neke scene ostvari u totalu (kadar koji obuhvaća širi kut promatranja). Ipak, treba priznati da sama scena spaljivanja izgleda impozantno, ali je li vrijedno čekati 90 minuta kako bi na kraju vidjeli tako što? Možda bi na kraju ipak mogli naučiti nešto iz ovog filma: kada sljedeći put budete išli na usamljeni otok u Pacifiku tražiti svoju kći (za koju niste ni znali da postoji) zapitajte se: Je li ovaj put vrijedan toga da budem spaljen živ? Ako je odgovor da, ona spakirajte kufere i pravac kino.

M. Šokčić

Globalno zatopljenje i mikroklima (2.)

Utjecaj sječe šuma na tlo i klimu

*Ako znamo da su stari Sumerani i njihovi nasljednici Babilonci svoju osnovnu kulturu – ječam – uzgajali na navodnjavanim (preplavljivanim) poljima tako dugo dok ne bi tlo potpuno iscrpili i zaslanili (vodom za navodnjavanje), jasno je kako je nastala priča o Gilgamešu, kasnije o Abrahamu te silnim seobama Židova * Drvo je u tim krajevima postalo tako dragocjeno da je bilo skuplje od bilo koje kovine*

Pišu: Zdenko Samaržija i Darko Grgić

Krčenje šuma započelo je već rođenjem agrarne civilizacije. Stari Sumerani zabilježili su u Epu o Gilgamešu kako su kralj Gilgameš i njegovi podanici kažnjeni od boga Enlila zbog krčenja velike šume kako bi podigli grad. Bog ih je kaznio tako da im je zemlju učinio neplodnom, a vodu za piće slanom – stoga su Gilgameš i njegovi ljudi umrli od gladi i žeđi.

Najraniji zapis o zaslanjivanju tla i pretvaranje plodnoga tla u pustinju, koji su izazvani razaranjem šuma, potječu iz Mezopotamije, no to nije utjecalo na ljudski rod da ne pili granu na kojoj sjedi.

Pluća Zemlje

Ako znamo da odrasla jelica ili bjelogorično drvo ima ogromnu površinu listova dok prašumsko drvo ima još veću lisnu površinu, jasno je zašto šume Amazone zovemo »plućima Zemlje«.

Priča o Gilgamešu, Abrahamovo traganje za pašnjacima i njegova privremena neplodnost te seljenje Židova u Egipat nakon što su u dolini Jordana sasjekli sve šume, kao i mnoge priče o istim procesima, imaju svoje egzaktne temelje što su pokazala istraživanja u tzv. Plodnom polumjesecu. U tom području je tijekom 1500 godina djelovanjem čovjeka devedeset postotna pokrivenost šumama svedena na 7 posto, što je uzrokovalo smanjivanje padalina u tom području za 80 posto, pa je stotine

Tijekom 1500 godina djelovanjem čovjeka 90-postotna pokrivenost šumama svedena je na 7 posto: Egipat danas

tisuća hektara plodnog tla pretvoreno u neplodnu pustinju kakva je na tom području i danas.

ZLO NAVODNJAVANJA: Ako znamo da su stari Sumerani i njihovi nasljednici Babilonci svoju osnovnu kulturu – ječam – uzga-

jali na navodnjavanim (preplavljivanim) poljima tako dugo dok ne bi tlo potpuno iscrpili i zaslanili (vodom za navodnjavanje), jasno je kako je nastala priča o Gilgamešu, kasnije o Abrahamu te silnim seobama Židova. Drvo

je u tim krajevima postalo tako dragocjeno da je bilo skuplje od bilo koje kovine.

Iscrpljeno zemljište bilo je tada napuštano, te su osvajane nove površine uzvodno i iskorištavane na isti način. Na kraju, do sloma je došlo prije otprilike 4000 godina kada je posječena većina šuma i tlo većinom postalo neplodno, a ponestalo je novih susjeda koje bi pokorili i njihovu zemlju prisvojili. Kroz vrijeme su nam ipak poslali upozorenje o svojoj sudbini u obliku epa.

VODENA CRPKA: Sličan proces danas je na djelu diljem našeg planeta. Osobito je sječom ugrožena amazonska prašuma (u Latinskoj Americi je 58 posto svjetskih šuma), koju siromašni seljaci i bogate korporacije sijeku i spaljuju brzinom od 30 hektara prašume u minuti ili 80.000 hektara na dan. Istovremeno, u staroj Europi je pokrivenost šumama zastala na 27 posto površine.

Još je važnija uloga koju drveće ima kao »vodena crpka« u regulaciji kruženja vode u prirodi. Tako prašumsko stablo tijekom života svojim korijenjem usisa i preko lisne površine otpusti kao vodenu paru u atmosferu i do 12 milijuna litara vode. Bez šuma te vodene pare u atmosferi nema oblaka i nema kiše, pa na područjima gdje je šumsko zemljište pretvoreno u obradive površine kiše više ne padaju i počinje proces zasušivanja. Čak i preostale kiše koje padnu u tom području koritima rijeka i potoka otječu dalje, jer nema drveća koje bi ove vode iskoristilo i vratilo u atmosferu iznad lokalnog područja. ■

I »pluća Zemlje« sve slabija: sječa šume u Amazoniji

Ovogodišnja tema Molitvene osmine

»Gluhima da je čuti, nijemima govoriti!« (Mk 7, 31-37)

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Ovogodišnja tema Molitvene osmine za jedinstvo kršćana potječe iz iskustva kršćanskih zajednica u južnoafričkoj regiji Umlazi u blizini Durbana. Svake se godine prvi nacrt materijala za Molitvenu osminu priprema u nekoj određenoj lokalnoj sredini, potom se prilagođava za međunarodnu uporabu prije nego li ga se distribuiralo diljem svijeta kako bi ga se prilagodilo za lokalnu uporabu. Ovogodišnji materijali odražavaju brige i iskustva ljudi koji su proživjeli velike

U ovom razmišljanju želim podijeliti s vama, poštovani čitatelji, jednu poruku oko koje se okupio sav kršćanski svijet u Molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana. Ovo razmišljanje je izvadak iz obilnije poruke uvodničara u temu ovogodišnje Osmine. Dobro je razmisliti i o toj dimenziji služenja, ne samo Crkve i Crkava, nego i cijeloga društva, jer smo kao društvena bića, a napose kao vjernici, odgovorni.

Ovogodišnja svjetska Molitvena osmina za jedinstvo kršćana spaja dvije teme, dva poziva upravljena kršćanskim Crkvama i vjernicima: da se mole i zajedno teže kršćanskom jedinstvu, te da se udruže kako bi zajednički odgovorili na ljudsku patnju. Te dvije odgovornosti duboko su isprepletene. Obje se odnose na ozdravljenje Kristova tijela, pa je stoga glavni tekst odabran za ovogodišnju Molitvenu osminu priča o ozdravljenju. Marko u svom evanđelju pripovijeda kako je Isus ozdravio čovjeka koji je bio gluh i nije umio dobro govoriti. Poput čovjeka kojeg je Isus ozdravio, svima koji su kršteni u Kristu uši bijahu otvorene za evanđelje. Spajajući dvije niti crkvenog života i poslanja, ovogodišnjoj je Molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana namjera naglasiti kako postoji bitna poveznica između molitvenih napora za jedinstvo kršćana i traženja tog jedinstva s jedne strane i inicijativa da se odgovori na ljudsku potrebu i patnju s druge. Isti Duh koji nas čini braćom i sestrama u Kristu daje nam i moć da se okrenemo svakom ljudskom biću u potrebi. Isti Duh koji je na djelu u svim naporima da se jedinstvo kršćana učini vidljivim daje i snagu svakom pokretu kojemu je cilj obnavljanje lica zemlje. Svako olakšavanje ljudske patnje čini naše jedinstvo vidljivijim; svaki korak prema jedinstvu snaži čitavo tijelo Kristovo.

GOLEMI IZAZOVI: Ovogodišnja tema Molitvene osmine za jedinstvo kršćana potječe iz iskustva kršćanskih zajednica u južnoafričkoj regiji Umlazi u blizini Durbana. Svake se godine prvi nacrt materijala za Molitvenu osminu priprema u nekoj određenoj lokalnoj sredini, potom se prilagođava za međunarodnu uporabu prije nego li ga se distribuiralo diljem svijeta kako bi ga se prilagodilo za lokalnu uporabu. Ovogodišnji mate-

rijali odražavaju brige i iskustva ljudi koji su proživjeli velike patnje. Umlazi je izvorno uspostavljen kao »gradska oblast« za većinsko crnačko stanovništvo. Nezaposlenost i siromaštvo i dalje postavljaju silne izazove pred stanovništvo tog naslijeđa rasizma, u kojemu još uvijek nedostaje škola, medicinskih ustanova i odgovarajućih stambenih prostora. Takvo okruženje siromaštva i nezaposlenosti uzrokuje visoku stopu zločina i probleme zlostavljanja unutar obitelji i zajednica. Ali najveći izazov s kojim se trenutno suočavaju stanovnici divljih naselja i gradskih oblasti jest sida. Procjenjuje se da je 50 posto stanovnika Umlazija zaraženo tim virusom. Kad su se vođe različitih kršćanskih zajednica u Umlaziju nedavno sastali kako bi ispitati na koji bi se način mogli zajedno uhvatiti u koštac s golemim izazovima s kojima se suočava njihov narod, shvatili su da je jedan od čimbenika koji otežavaju njihovo sadašnje stanje stigma koja sprječava žrtve zlostavljanja, silovanja ili ljude zaražene sidom da otvoreno progovore o svojim problemima. Društvena norma propisuje da se o stvarima koje se odnose na spolnost ne govori. Zulu izraz ubunqu-nu, doslovce »golotinja«, označava da su te teme tabu. Iz toga proizlazi da mnogi ljudi oklijevaju potražiti pomoć koja postoji – i koju u mnogim slučajevima ekumenski uzdržavaju mjesne Crkve: savjetovanje, pastoralna skrb, kućna njega, podrška u zajednici i centri zdravstvene skrbi.

POZIV NAPREKIDANJE ŠUTNJE: Imajući u vidu izričite i neizričite načine na koje se ljude, osobito mladež, potiče da šute o svojim problemima, vođe mjesnih Crkava u Umlaziju su osmislile ekumensku službu kojoj je središnja tema »prekidanje šutnje«. Bogoslužje je pozvalo mlade Umlazija da nadu hrabrosti progovoriti o onome što je »neizrecivo« i da traže pomoć, imajući na umu da nastavak šutnje može značiti smrt. Ovaj poziv na prekidanje šutnje upućen je također Crkvama izvan Južnoafričke republike i mnogim drugim područjima koja su teško pogođena sidom. Nijedan rat u svjetskoj povijesti nije odnio toliko života koliko sida. Iako su mnoge organizacije, područja i Crkve pokušale pomoći područjima opustošenim pandemijom side, ta pomoć nije raz-

mjerna katastrofi koja se zbiva. 1993. godine biskup Desmond Tutu podsjetio je Petu svjetsku konferenciju »Vjere i ustrojstva« kako su crkvene vođe u doba apartheida naučili da je »apartheid prejak za podijeljenu Crkvu«. Danas se u sučeljavanju s pandemijom side i drugim dehumanizirajućim silama priznaje kako su i one prejake za podijeljenu Crkvu. U Umlaziju ima jedna sudnica, jedna bolnica, jedna pošta, jedna ambulanta, jedna skupina dućana – i jedno groblje koje odražava jedan strahoviti izazov s kojim su ljudi suočeni. Stanovnici te iste gradske oblasti – gotovo su svi kršćani – prijanjaju uz pismo koje ispovijeda jedno tijelo, jedan Duh, jednu nadu, jednog Gospodina, jednu vjeru, jedno krštenje, jednog Boga i Oca nas sviju. A ipak ima mnogo Crkava koje nisu u punom zajedništvu jedna s drugom i koje ostaju znakom podijeljenog kršćanstva.

U Umlaziju vlada nezadovoljstvo s naslijeđenim podjelama koje su nastale prije mnogo stoljeća u drugim zemljama. Kada se član pripremne skupine u Umlaziju sastao s međunarodnom skupinom odgovornom za pripremu materijala za Molitvenu osminu, razmatrali su potragu za punim vidljivim jedinstvom među kršćanskim Crkvama u svjetlu iskustva kršćana u Umlaziju i njihovog poziva na »prekidanje šutnje« koja tišti i osamljuje ljude u njihovoj patnji. Zajedno su odabrali Marka 7, 31-37 kao središnji biblijski tekst za Molitvenu osminu, te odredili biblijsko-teološki okvir kojemu su središnje teme slušanje, govorjenje i šutnja i unutar kojeg je moguće smjestiti i potragu za jedinstvom i potragu za kršćanskim odgovorom na ljudsku patnju. Odlučeno je zadržati to dvostruko žarište i u bogoslužju i u razmatranju svakog dana osmine, namjerno se dotičući i stvarnosti ljudske patnje i potrage za vidljivim jedinstvom svih kršćana u svakom tekstu. Knjiga postanka započinje izgovaranjem Božje stvaralačke riječi. Iz kaosa, prekidajući šutnju, izbija Božja riječ. To je djelatna riječ koja ostvaruje ono što kazuje; a ono što kazuje jest život.

Ovo razmišljanje šutnje, slušanja i činjenja poticaj je nama za svako vrijeme, kao najbolji odgovor i opravdanje vjere koju živimo. ■

Sara Bejm, I. h,
OŠ »M. Vuković«, Subotica

Lidija Banović, IV. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Nina Brčić Kostić, IV. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Petra Orčić, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Augustin Žigmanov, I. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Matija Bonić, II. e, OŠ »Sveti Sava«, Subotica

Praznična večer u mojoj obitelji

U mojoj je obitelji Badnja večer jako lijepa. Kući smo okitili bor i napravili betlehem. Tata je prvo zakačio toranj. Mama je kačila velike kugle. Sestra Anamarija manje kugle, brat Petar ukrasne bombone. Brat Luka zvončiće, a ja sam kačila anđelčiće. U betlehem smo stavili štalicu, mahovine, figure Isusa, Marije i Josipa, pastira i figurice životinja. U sobu unosimo slamu. Upalimo svijeću, ulazimo u sobu, čestitamo Badnju večer. Tata sjedi za stolom i poskropi nas žitom i pomolimo se. Prvo jedemo jabuke, orahe, bijeli luk s medom, poslije grah s kolačem i tijesto s makom. Na kraju se jede pečena riba šaran. Kada smo završili večeru, legnemo na slamu i uživamo. Prije ponoći tata nas probudi da idemo na polnoćku u katedralu. Volim Badnju večer jer uživamo u slami i idemo na polnoćku.

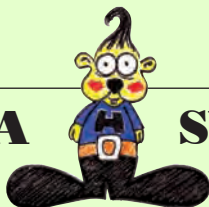
Katarina Skenderović, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Badnja večer

Volim Badnju večer zato što onda kitimo bor i jer se onda rodio Isus. Ujutro odemo kupiti ribu za večeru. Za Badnju večer kitimo bor. Mi postimo na Badnju večer. Poslije večere počnemo kititi bor. Mama i ja kitimo, a brat dodaje ukrase. Kada završimo sa ukrasima stavljamo šarene sijalice. Mama donese jabuke i češnjak pa zamačemo u med. U ponoć idemo na polnoćku. Kada sve to završi dođemo kući i legnemo spavati. Ja volim Badnjak.

Miran Kujundžić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

HRCKOVA SVEZNALICA

Bog Hrckovci!

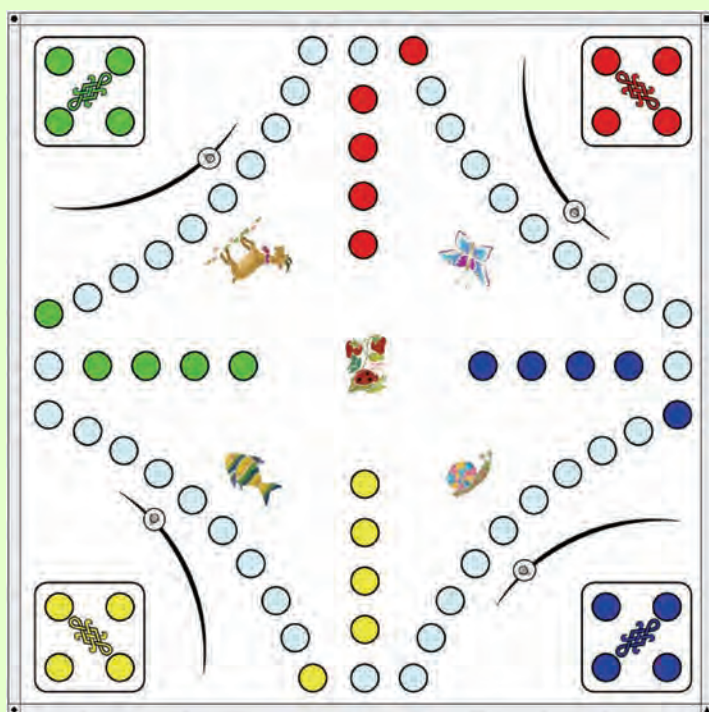
U idućih nekoliko tjedana Hrcko će vam objasniti pravila nekih od najpoznatijih i najpopularnijih društvenih igara koje i vi može igrati u slobodno vrijeme sa svojom obitelji ili prijateljima.

Čovječe ne ljuti se

Igra za 2-4 igrača. Svaki igrač odabere dvije figurice iste boje, a ako igraju samo dva igrača, svaki igrač može igrati s dva para figurica. Cilj igre je sve svoje figurice dovesti u cilj. Igru započinje igrač bacanjem kockice. Na početku igre ima pravo na tri pokušaja - ali samo na početku igre. Kad dobije »šesticu«, jednu svoju figuru postavlja na START, zatim baca kockicu još jednom i pomiče se za toliko polja koliko je pokazala kockica. Nakon svake »šestice« igrač ima pravo na još jedno bacanje, može startati s još jednom figurom ili se pomiče za onoliko polja koliki je zbroj oba bacanja. U slučaju da igrač stane na jedno od posebno označenih polja, mora postupiti prema uputi na tom polju. Ako igrač mora stati na polje na kojem je već suigrač, igrač »ruši« figuricu suigrača, koji mora ponovno startati sa šesticom, ali ima pravo na samo jedno bacanje jer je igra već u tijeku. Na cilj se ulazi kada kockica pokaže točno onoliki broj koliko je polja igrač udaljen od cilja. Na primjer, ako je igrač dva polja udaljen od cilja, kockica mora pokazati broj »dva«, a ako pokaže više, igrač ostaje na mjestu i čeka novo bacanje.

I zapamtite, nemojte se ljutiti ukoliko vam jedan od suigrača vašu figuru vrati na START, jer je igra time zanimljivija, napetija a kraj neizvjesniji.

Ivana Petrekanić Sič

**Maja Mačković dobila
»Moj veliki atlas Europske unije«**

U posljednjem dvobroju lista »Hrcko« objavili smo natječaj za najljepši crtež i najljepšu pjesmu o vašem Hrcku. Sretna dobitnica dara Nakladničke kuće »Školska knjiga« - »Moj veliki atlas Europske unije« je učenica V. h razreda OŠ »Matko Vuković«, Maja Mačković. Ona već sigurno uveliko čita svoju prelijepu i poučnu knjigu, a njezin crtež i njezina pjesma o Hrcku bit će objavljeni u sljedećem broju lista »Hrcko« koji izlazi krajem veljače.

SASTAVIO STJEPAN HORVAT	SVOJSTVO ONOGA ŠTO IMA PJEGE	POBUNA, PROTEST, BUNT	VRSTA LOVAČKOG PSA (MN.)	LUČKI GRAD U ISTRI	TEKUĆA MASNOĆA (MN.)	SARAJEVO	"TONA"	NEPOBITNA ČINJENICA						
NEDOSTACI U RADU, PROMAŠAJI														
VRSTA ZMIJOLIKE RIBE							"SOUTH"							
DO VIĐENJA, ZBOGOM (ARAP.)						ŠTIP								
						CIRKUSKO BORILJŠTE								
PLANINA					GLAZBENIK SOSS				NIŠTICA	VRSTA OBORINE, TUČA, GRAD	"LOVAČKO DRUŠTVO"	IME GLUMICE KARIĆ	JEDINICA ELEKTR. NAPONA	ZVJEZDO- ZNAŠTVO
					MJESTO BLIZU RIJEKE									
SUPROTNI VEZNIK				ŽENSKO IME, KRUNA										
				BILJNI ZAMETAK										
VIROVITICA			VRSTA DRVETA						RELACIJA					
			POGODAK U SRIDU U ALCI						LINIJA IZMEĐU DVI- JU VOJSCI					
"OPSEG"		VRSTA OBORINE						"FLORIN"				ŽEN. PJEV. GLAS		
		UGRUŠAK KRVI						BOŽJI SIN, ISUS				BILIJARSKI ŠTAP		
STRIČEVA ŽENA							PRODORAN VRISAK						"TREMOLO"	
							RAZRED, SKUPINA						MJESTO U BOSAN. POSAVINI	
POGODAK U KOŠU S VELIKE UDALJE- NOSTI						VALJUŠAK, OKRUGLICA							KISIK	
						OSUŠENA STABLIJKA ŽITA							RDAV ČOVJEK, DUŠMANIN	
OSMO- SMJEKA NA SVIM KIOSCIMA	PJESMA UZVIŠENA SADRŽAJA				IZLUČINA IZ USTA							"OSNOVNO"		
	ETNIČKA SKUPINA				ODAŠILJATI							SAVEZNA AMERIČKA DRŽAVA		
EMILJIA OD DRAGOSTI				UŽITAK, NASLADA						ILJIA OD MILJA				
				IZNENADNI NAPAD						GLASNOGO- VORNICA BOGOVA				
"NOTA BENE"			STOG SIJENA						GOVOR NE- KOG KRAJA					
			VOLJENA OSOBA, MILA						KSENJIA OD DRAGOSTI					
KALIJ		KNJIŽEVNO DJELO						OTUĐIVATI IMOVINU						
		LUKA U ALŽIRU						PRIJATELJI- CA OD DRAGOSTI						
UDOMACE- NO ŽENSKO IME							DIO SOBNOG NAMJE- ŠTAJA						JOD	
							UŠTIPAK (MN.)						RIJEČNA RIBA	
NAROD SEMITSKOG PORIJEKLA						TAL. MUŠKO IME, FRED						BORIS ANTONIĆ		
						"DECILITAR"						LUKA NA JADRANU		
NAPRAVA ZA MJERE- NJE TEŽINE					DESNA PRITOKA SAVE						BOŽIDAR ALIĆ			NEGATIVNO NABIJENA ČESTICA
					KISIK						MJESTO KOD VUKOVARA			
NAZIV ZA MALU AZIJU										STARA ŽEN- SKA OSOBA				
										ISPUNJENO				
						POKAZNA ZAMJENICA, OVA			BOG GROMA U SLAVENA					
						URAN		NAPADI, ATAČI						
								3. I 5. SAMO- GLASNIK						
TALIJANSKO ŽENSKO IME, LIA												"KNOCK OUT"		
												"RADIJUS		
KAMION S DIZALICOM, AUTODIZALICA														

NE LEŽI, VEĆ STOJI

Iako se hard diskovi sa uspravnim zapisivanjem na tržištu očekuju tek tokom ove godine, razvojni timovi proizvođača su »zasjekli« novi vrh na planini tehnološkog napretka koji trebaju osvojiti. Fujitsu, jedan od najvećih izumitelja u proizvodnji hard diskova, petog prosinca 2006. godine objavio je vijest da je razvio tehnologiju po imenu Heat Assisted Recording Method (HARM). Ona izuzetno nalikuje tehnologiji koju razvija Seagate pod imenom Heat Assisted Magnetic Recording (HAMR). Princip po kome obadje tehnologije rade jest da se pri upisu podataka ciljna površina ploče (veličine manje od 100 nm) prvo zagrije laserom, a onda polarizira. Ovim je omogućeno korištenje materijala sa otpornijim magnetnim osobinama kod kojih se smanjuje pojava superparamagnetizma, ili međusobnog ometanja susjednih bitova. Rezultat primjene tehnologije HARM jeste gustoća pakiranja podataka od jednog terabajta po četvornom inču. Prve diskove koji koriste ovakav način rada možemo očekivati za najmanje tri godine.

IDODACI

Ako vam je dosadio standardnost vašeg iPoda, neki od ovih dodataka - muzi-pomoć uređaja iPod i pravite pravu. Ovo je idealno izaći na Karaoke dvoboj. Drugi dodatak, iDJ, će uz dva iPoda od vas napraviti profesionalnog disk-džokeja. A kad smo već kod tulum, ista firma nudi i model IPA03 - kufer-zvučnik sa dockom za iPod. Bučni tulum gdje god vam padne na um. Za iPod novije generacije koji barata video-fajlovima iRecord će dozvoliti snimanje u realnom vremenu bilo

dni set mogućih probajte ka. Podimo djelatnosti. Uz da doPi, televizora karaoke mašine za one koji žele

Drugi dodatak, iDJ, će uz dva iPoda od vas

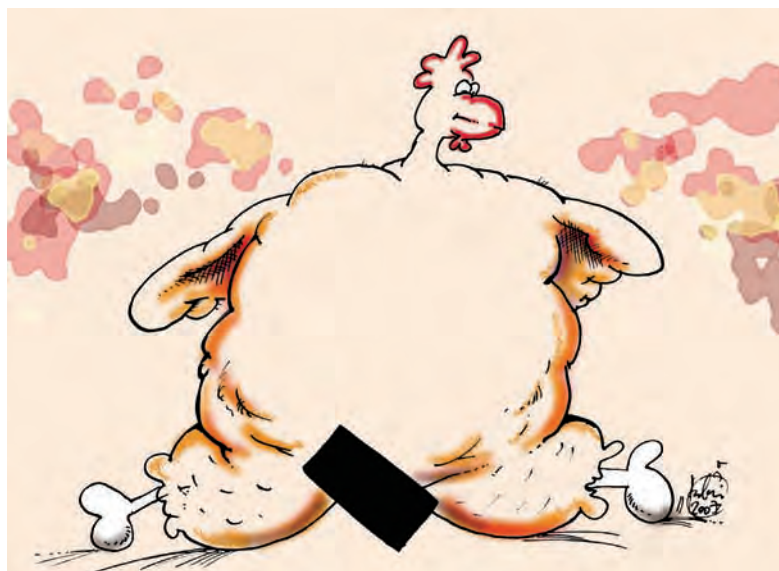
GASTRONOMSKI KUTAK

Punjeno pile

Pile od 1,5 kg
300 gr. gljiva
100 gr. suhe slanine ili suhog mesa
1 veća glavica luka
2 čena češnjaka
1 jaja

Ispržiti slaninu narezanu na kockice, na vrlo malo ulja, i potom je izvaditi na tanjurić. Na tu masnoću ispržiti glavicu crnoga luka i 2 čena češnjaka. Potom dodati gljive isječene na listiće i pirjati na laganoj vatri dok njihov sok ne ishlapi. Zatim vratiti prženju slaninu, dodati začine (sol, vege-

26. siječnja 2007.

ta, papar, reckane listove zeleni) i 1 cijelo jaje dok se masa sjedini. Ukoliko je masa rijetka dodati jedan komad izmravljenoga staroga kruha ili prezle. Ovom smjesom napuniti pile, zašiti ga koncem ili pričvrstiti čačalicama, premazati ga uljem i staviti da se peče na jačoj vatri dok ne dobije koru, a zatim na laganoj vatri dok se ne ispeče.

kog materijala sa TV-a ili bilo čega drugog što ima čineve i što predstavlja izvor video-signala. A ovako snimljen signal, poput svakog drugog video-sadržaja, preko Princetonovog odašiljača možete pregledati na televizoru u automobilu. Ako ste pak sportaš, tu je RunAwayAnyShoe, dodatak koji možete zakačiti na tenisice, a on onda na vašem iPodu bilježi podatke o treningu i kasnije ih analizira. Do sada je to bilo moguće samo uz specijalne Nike tenisice, a od sad možete koristiti čak i Plima, Adidas, Lotto i druge tenisice s buvljaka.

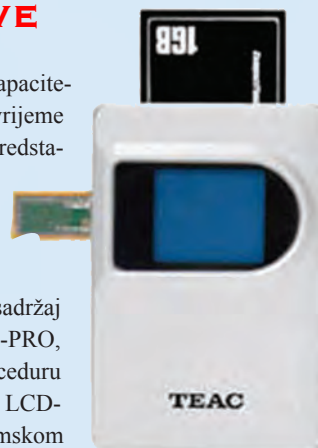
HUBY

Stavite na hrpu četiri USB 2.0 porta, dva FireWire porta, jedan ventilator i žaruljicu. Fleksi-kabelima ih povežite sa mat bijelom polikarbonatnom sferom, sve to ukrasite sa osam svjetlećih dioda i kao finiše stavite potpis dizajnerskog studija Oraltto. Kao rezultat dobit ćete novi LaCieov USB i FireWire hub simpatičnog naziva Huby. Ovaj uređaj krajnje inteligentnog izgleda može se nabaviti za svega 80 dolara i svojim korisnicima pored dodatnih portova nudi i noćno svjetlo za tipkovnicu, kao i hladnu glavu tokom malo toplijih seansi na chat-u.

TEAC PDRIVE

Memorijske kartice rastu po kapacitetu, ali je ipak s vremena na vrijeme potrebno »isprazniti ih«. TEAC je predstavio novi eksterni HDD uređaj koji ima ugrađen čitač memorijskih kartica. Na hard disk kapacitete 40, 80 ili 120 GB pritiskom na jedan gumb možete prebaciti sadržaj sa CF I & II, MD, SM, MS, MS-PRO, SD, Mini-SD i MMC kartica. Proceduru možete nadgledati na ugrađenom LCD-u. Opremljen je dopunjivom litijumskom baterijom.

Priređuje: Siniša Jurić

Kako je ljeti znamo, ali kako je sada?

Zima na moru

Subotičanka Cecilija Skenderović prenijela nam je dojmove svog zimskog posjeta otoku Hvaru i mjestu Sveta Nedjelja

Zapisao: Dražen Prčić

Sugovornica ove zanimljive storije o morskim predjelima i njihovom životu tijekom zimskog razdoblja bila nam je *Cecilija Skenderović*, koja u u mjestu Sveta Nedjelja na otoku Hvaru ima svoju kuću s apartmanima za izdavanje za vrijeme ljetne sezone. Dio pretposljednog mjeseca prošle godine provela je, upravo na Hvaru, a svoje dojmove o »zimi na moru«, odlučila je podijeliti s čitateljima »Hrvatske riječi«.

Sveta Nedjelja se nalazi na famoznoj južnoj strani jednog od najljepših jadranskih otoka, sunčanoga Hvara, započinje priču gospođa Cecilija. Iako već u svjetskom razmjeru poznat, po svom ostalom dijelu kopna, ovaj dio otoka Hvara je najmanje posjećen ponajviše zbog otežanih uvjeta dolaska do željenog odredišta. Postoji tunel koji je mračan, uzak, nizak i dugačak jedan kilometar i kroz kojega se mora proći da bi se stiglo do južne strane otoka koja se zove Zavala. Onda predstoji još jedno dvadesetak kilometara otočkoga puta do Svete Nedjelje, koji za ravničarske vozače nije baš pretjerano ugodan. To čini ovo mjesto egzotičnim izborom ljetne destinacije, jer poslije više nema ceste

i tko želi uživati u maksimalnom miru daleko od svakoja buke i vreve neće pogriješiti. Mještani čak vole reći kako je njihova naseobina svojevrsan »kraj svita«...

Sveta Nedjelja pripada općini Hvar, u tom je mjestu registrirano, prema posljednjem popisu stanovništva, oko 120 žitelja, ali stvarno tu živi maksimalno 50 stanovnika. U samom mjestu je jako lijepa crkva, škola, općinski ured, jedna trgovina i ništa drugo. Dolje uz more, s obzirom da je mjesto na uzvisini od nekoliko stotina metara, postoje dva ugostiteljska objekta u kojima se može pojesti dobra riba i popiti odlično hvarsko vino. Osnovnu školu od prvoga do četvrtoga razreda pohađa maksimalno šest đaka, koji su poslije primorani školovanje nastaviti u Jelsi ili Starom gradu.

Što se tiče zimskog razdoblja, što je u biti i povod cijele ove priče, zanimljivo je spomenuti kako, zahvaljujući čestim dolascima »vikendaša«, mjesto nije posve osuđeno na sezonsku odsječenost od svijeta. Zimska temperatura nikada nije ispod 10 stupnjeva u plusu, a tijekom ove zbilja tople zime temperatura je svakodnevno duplo viša (od 18-20 stupnjeva

Celzija). Povrh svega, ne pami se razdoblje, u ovo doba godine, bonace u trajanju u od dva tjedna.

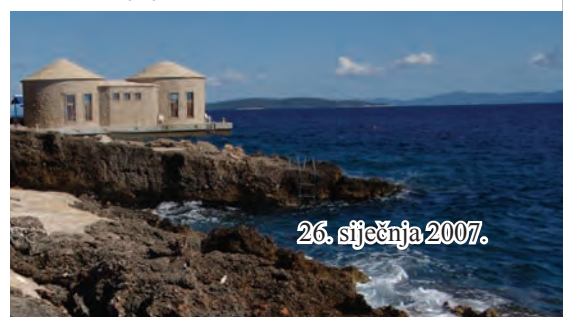
Za vrijeme moga boravka u studenome, mogla sam se uvjeriti kako zimski dan na otoku protječe jako radno, jer je vrijeme idealno za gradnju, sadnju, uređivanje zelenih površina. Zahvaljujući podmorskom vodovodu iz rijeke Cetine nema nikakvih poteškoća oko dopreme vode, struje uvijek ima i postoje svi preduvjeti za normalan život. Stoga priče o zimskom mrtvilu i apatiji uopće ne stoje. Glede samog stanovništva Svete Nedjelje, njega pretežito čini oko dvadesetak obitelji starosjedilaca, ali i prilično osoba koje same žive. Nažalost, kao i na drugim otocima, mladog svijeta ima najmanje jer se u potrazi za »boljim životom« iseljava put gradova na kopnu. Karakteristično prezime ovoga kraja je Plenković, i najviše osoba se tako preziva. Kada smo mi (obitelj op.a) došli u Svetu Nedjelju ispočetka su nas gledali veoma skeptično i sumnjičavo, trebale su tri godine proći da nas prihvate. Jedna od barijera prijema je bio i jezik jer je poznato kako Hvarani govore svojim, za druge, posve nerazumljivim narječjem. Primjerice umjesto »a«, često govore »o«, što čini komunikaciju prilično nerazumljivom ukoliko ne govore standardnim hrvatskim

Transfer

Do Svete Nedjelje se može stići trajektom na dva načina. Prva varijanta je linijom Drvenik-Sućuraj i potom se mora ići cijelim otokom u vožnji od dva sata za 60 km egzotične otočke ceste. Druga, bolja i naravno skuplja varijanta predviđa trajekt liniju Split-Stari grad, i potom samo pola sata vožnje do odredišta.

jezikom. Lokalno se stanovništvo ponajviše bavi uzgojem maslina, lavande i ružmarina, i interesantno, puno ljudi drži pčelinjake iz kojih se dobiva kvalitetan med od kadulje i lavande. Normalno, ima puno vinograda, po kojima je i cijeli Hvar nadaleko poznat, iz kojih se dobiva odličan hvarski plavac, oporo i jako vino, koje je pritom i vrlo ljekovito. Može ga se puno piti bez ikakvih posljedica.

Konačno, sve ovo treba doći vidjeti i uživati u miru »kraja svita« pokraj najljepšega mora, dovršila je Cecilija Skenderović, svoj prikaz Svete Nedjelje. ■

Uznemiravajuća meteorologija

Globalno nevrijeme

Stalno se govori o globalnom zatopljenju i neuobičajeno toplom vremenu za zimsko doba godine, a onda stižu kobne posljedice hirovite prirode

Piše: Dražen Prčić

Stariji se ne sjećaju ugodnijih prosinca i siječnja, a meteorolozi i službeno konstatiraju najtoplije zimsko doba unatrag stotinu i više godina. Dnevna temperatura svakodnevno je iznad desetog stupnja u plusu, umjesto u negativnom Celzijevom parametru, i sve to ne sluti na dobro. I onda prošlog tjedna siloviti orkan napada veći dio europskog kontinenta, odnoseći brojne ljudske žrtve uz ogromnu materijalnu štetu, dok SAD bivaju izložene rekordnim hladnim valom koji je u pojedinim krajevima dostignuo i nezamislivih minus šezdeset izmjerenih Celzija.

EURO ORKAN SMRTI: Tijekom olujnog nevremena prošlog tjedna u zapadnoj Europi život su izgubile 44 osobe. U Velikoj Britaniji 13, Njemačkoj 11, Nizozemskoj i Poljskoj po 6, Češkoj i Francuskoj po 3 su osobe smrtno stradale u vremenskim nepogodama koje su prošloga tjedna poharale navedene europske

zemlje. Primjerice, britansko otočje na pojedinim mjestima poharao je vjetar koji je puhao brzinom od čak 170 km/h, usmrćujući osobe koje se nisu stigle skloniti od porušenog drveća ili zidova svojih stambenih objekata. Zbog jakog nevremena otkazano je preko stotinu zrakoplovnih letova. U Njemačkoj je, pak, vjetar puhao i jačom izmjerenom brzinom (200 km/h), ali srećom nije bilo toliko ljudskih žrtava. Ipak, iz predostrožnosti prekinut je cjelokupni željeznički promet. U Češkoj je gotovo milijun njenih državljana ostalo bez električne energije u noći s četvrt na petak prošlog tjedna.

AMERIČKE POLARNE HLADNOĆE: Nevjerojatno zvuči podatak kako je prošloga tjedna na planini Washington (država New Hampshire) izmjereno čak -60 stupnjeva Celzija. Izuzetno niske temperature, praćene ledenom kišom i jakim vjetrovima poharale su

nekoliko američkih država, usmrćivši desetine ljudi i pričinivši ogromnu materijalnu štetu. Najugroženiji dijelovi SAD prostiru se od Teksasa sve do granica Meksika, a uslijed zaleđenih pista otkazano je na stotine zrakoplovnih letova u svim smjerovima. Olujno nevrijeme ostavilo je na stotine tisuća domaćinstava bez električne energije.

PRIRODA UZVRAĆA UDARAC:

Svakodnevno bombardirani jezivim slikama iz navedenih, globalnim nevremenom zahvaćenih područja, ostaje nam jedino da se zapitamo. Zbog čega se sve to događa? Nitko sa sigurnošću ne može dati točan odgovor, ali se nameće jedan logičan zaključak glede udjela ljudske krivice u svemu viđenom. Razvojem svoje svijesti i mnogo više štetne tehnologije, koja ide u paru s civilizacijskim napretkom, čovjek sve više prkosi prirodi i njezinim milijunima godina važećim zakonima. Štetne emisije brojnih plinskih isparenja sve više tanje ozonski omotač, efekt staklenika prevladava na većim dijelom našeg planeta, pogonska goriva pune sve više mobilnih i statičnih zagađivača okolice...

Tehnološki napredak svakodnevno grabi naprijed, zaboravljajući pritom jednu veliku istinu. Prvo je nastao svijet, pa tek onda ljudi. Svijeta će biti i dalje, ali ako ovako nastavi tko zna dokle će biti i ljudi...

Orkanski vjetar

Tijekom olujnog nevremena u planinskom dijelu Češke zabilježen je vjetar od čak 216 km/h.

Uspješno završen prvi krug na SP u Njemačkoj

Tri pobjede na startu

Odličnim igrama protiv rivala iz skupine F, reprezentacija Hrvatske nosi dva boda u drugi krug natjecanja

Piše: Dražen Prčić

Unatoč početnom nemiru i maloj skepsi glede protivnika u skupini F, u kojoj je Hrvatska za protivnike u prvom krugu natjecanja na Svjetskom prvenstvu u Njemačkoj imala selekcije Maroka, Koreje i Rusije, sigurnim pobjedama protiv navedenih rivala izabranici *Line Červara* osiguran je plasman u drugi krug natjecanja.

I ne samo to, pobjeda protiv Rusije donosi i dva boda koji se prenose u novu skupinu koju će činiti po prve dvije momčadi iz skupina D, E, F.

SIGURNE POBJEDE NA STARTU: Prvi susret na šampionatu rukometnoga planeta, Hrvatska rukometna reprezentacija odigrala je na nivou svoga renomea i rutinski svladala Maroko s 13 pogodaka razlike (35:22). Ovaj susret obilježilo je svojevrsno ugrivanje cijele momčadi, izbornik

Červar je dao priliku svim igračima, a oni su se odužili upisujući se poimence u listu strijelaca.

Drugi susret donosio je posve neopravdanu bojazan zbog neodlučenog rezultata Koreje protiv favorizirane Rusije (32:32), ali su tada »vatreni« zbilja naložili vatru u Porsche Areni u Stuttgartu i naničeli jedan od najtežih poraza momčadi Koreje (41:23). Osamnaest golova razlike, uz impresivnu efikasnost od preko četrdeset pogodaka, svrstali su Hrvatsku već poslije samo dvije utakmice na mjesto prvog favorita prvenstva.

Konačno, posljednji susret u prvog dijelu natjecanja po skupinama donio je ogled dvije najjače momčadi skupine F. U najtežem susretu do sada, izborna je ipak sigurna pobjeda od pet pogodaka razlike (32:27), koji se uz dva boda prenose u drugi krug natjecanja i skupinu od šest momčadi koju čine

po dvije prvoplasirane selekcije iz skupina D, E, F.

Poslije tri odigrana susreta na SP, zabilježene su sve tri pobjede uz impresivnu gol razliku od 108 postignutih pogodaka nasuprot 72 primljena.

SKUPINA I

Plasman u drugi krug natjecanja i skupinu I izborile su sljedeće reprezentacije: Njemačka, Slovenija, Francuska, Poljska, Tunis i Island.

BALIĆ, METLIČIĆ I VORI: Iako snaga momčadi koju sastavi Lino Červar počiva na složnosti i snazi kolektiva kojemu je na čelu, njezine »udarne violine«: *Ivano Balić, Petar Metličić i Igor Vori*, ipak daju dodatni pobjednički ton.

Balić je već godinama najbolji svjetski igrač zahvaljujući svojoj genijalnosti držanja cijelog susreta i momčadi u svojim loptama koje »imaju oči«. Metličić je stup obrane i strijelac iz potaje, čiji golovi posebice s distance često znaju razoriti i najtvrdiju obranu. Pivot Vori prvi je čovjek na »prvoj crti« pred protivničkim vratima, a prosto nevjerovatno zvuči podatak o njegovu 100-postotnom učinku izraženom u 15 postignutih golova u isto toliko šuteva na gol.

DRUGI KRUG: U nastavku natjecanja na SP, reprezentacija Hrvatske igrat će u skupini II u Mannheimu, skupa s momčadima Danske (24. siječnja), Mađarske (25. siječnja), Češke (27. siječnja) i Španjolske (28. siječnja). Prolaz u četvrtfinale izborit će po četiri prvoplasirane momčadi iz ove skupine.

Već petu godinu jedan od najpoznatijih subotičkih hokejaša svih vremena, Subotičanin **Marko Zidarević** radi kao izbornik hokejaške reprezentacije Ujedinjenih Arapskih Emirata i trener hokej kluba »Al Ajin« iz istoimenog grada. Zimsku pauzu iskoristio je za kraći dolazak u rodni grad na odmor, ali su ga sportske obveze u reprezentaciji Srbije do 20 godina odvele i put Litve.

O hokeju, za koji kako kaže živi

svih 24 sata na dan, egzotičnim emiratima i hokeju usred pustinje, razgovarali smo u kraćem razgovoru za naš tjednik.

► Kakva je trenutačno hokejaška scena u Emiratima i koliko je uopće popularan ovaj ledeni sport u srcu pustinje?

Trenutačno u Emiratima egzistira desetak hokej klubova, osam internacionalnih momčadi i dvije lokalne, koji međusobno igraju ligaško natjecanje. Hokej je vrlo popularan sport u Emiratima, postoje tri veli-

Marko Zidarević, hokejaški trener u Ujedinjenim Arapskim Emiratima

Fenomenalni uvjeti za rad

Veliko interesiranje oba spola za sportove na ledu

Razgovor vodio: Dražen Prčić

ke sportske dvorane koje primaju oko tri tisuće zaljubljenika u ovaj atraktivan sport na ledu. Primjera radi, upravo je u pripremi organizacija velikoga međunarodnog turnira, u Dubaiju, na kojemu će sudjelovati dvadesetak najboljih momčadi.

► U kojoj se svjetskoj skupini natječe hokejaška reprezentacija Emirata na čijem ste čelu već nekoliko godina?

Sada se natječemo isključivo u azijskom dijelu, jer još uvijek nismo članovi svjetske hokejaške federacije (IHF), ali će to uskoro biti učinjeno i tada će reprezentacija moći započeti s igranjem predkvalifikacijskog ciklusa za plasman u C skupinu svjetskog hokeja.

► Kako biste ocijenili snagu reprezentacije koju vodite?

Mislim da bi imali mjesta u diviziji 2 svjetskog tenisa, tamo gdje se nalazi i reprezentacija Srbije. U usporedbi s recimo momčadi Spartaka u kojoj sam ja nekada igrao, ova momčad je jača, ponajprije što ima leda tijekom cijele godine. Uvjeti su fantastični, oprema nije problem, jer sve financira šejik i mnogo, mnogo više se radi.

► Osim muške reprezentacije,

jamačno je interesantno zabilježiti podatak da ste ujedno i izbornik ženske hokej reprezentacije i trener lokalnog ženskog tima.

Ženski hokej tim jednako trenira kao i muški, ali su njihovi treninzi i utakmice zatvoreni za muški dio populacije. Jedini muškarac u dvorani sam isključivo ja, kao izbornik i trener. Također, kada samo žene klišu, u tim terminima ima ih od 700-1000 na ledu.

► Mimo hokeja, kako izgleda jedan Vaš dan?

U biti u mom životu hokej je aktualan tijekom cijeloga dana. Hokej i samo hokej, bilo u klubu ili u reprezentaciji. No, u trenucima izvan ledene dvorane, volim s prijateljima i našim ljudima koji žive tamo otići na bazen ili more.

► Kakvi su Vaši sveukupni dojmovi poslije pet godina života i rada u Emiratima i ostajete i dalje tamo?

Sve je super, jednom riječju izuzetno. Jer, ponavljam, uvjeti za rad i život su zbilja fenomenalni. Za sada ostajem i dalje u Emiratima, a ukoliko se pojavi neka bolja i jača ponuda, možda i promijenim profesionalni angažman.

Putovanja

Tijekom svoje aktivne igračke karijere Marko Zidarević je proputovao mnoge zemlje, a u posljednjih pet godina u Emiratima, reprezentacija i klub su gostovali primjerice u: Maleziji, Hong Kongu, Omanu, Bahreinu, Kataru i ostalim državama u regionu gdje živi i radi.

**PETAK
26.1.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Među nama
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - Odbjegla nevjesta, film
22.10 - Vijesti
22.20 - Emisija opće prakse
23.25 - Vijesti iz kulture
23.35 - Ubij me kasnije, film
01.15 - Savršena, film
02.50 - Smrtonosna votka, film
04.45 - Slobodna zona, film
05.00 - Knez i djevojka, serija
05.45 - Joey 2.
06.05 - Jesam te! 5.,
humoristična serija
06.25 - Večera za prijatelje 2.
06.55 - Znanstvena petica
07.25 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Crtana serija
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Bijeg lukavog lisca,
serija za mlade
10.50 - Crtani film
10.55 - Limeni nos,
crtana serija
11.20 - Kitzbühel: Svjetski
skijaški kup prijenos
12.40 - Dokumentarna emisija
13.05 - Vijesti na Drugom
13.10 - Duga utrka,
južnoafrički film)
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.12 - Večera za prijatelje 2.,
dokumentarna serija
16.45 - Jesam te! 5.,

17.05 - Joey 2.,
humoristična serija
17.35 - Život je lijep
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-
pustolovine: Gomera -
otok vječnog proljeća
19.40 - Bitange i princeze 2.,
serija
20.20 - Genijalci
20.55 - Naši i vaši, serija
21.30 - Vijesti na Drugom
21.50 - Umrstva u
Midsomeru 9.
23.25 - Prljavo kazalište,
snimka koncerta
00.25 - Zapadno krilo 7., serija

07.05 Zenki, crtana serija
07.30 Kornjače na zadatku,
crtana serija
07.55 Ups, Drele!,
humoristični show
08.20 Djevojke s Beverly
Hillsa, serija
09.00 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!,
humoristični show
13.10 Svi vole Raymonda,
serija
14.20 Vrtlarova kći, serija
15.20 Oluja, serija
16.25 Zemlja strasti, serija
17.15 Vijesti Nove TV
17.30 Zemlja strasti, serija
18.20 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Dvoboj, talk show
21.15 Korak do smrti,
igrani film
22.45 Vijesti Nove TV
22.55 Kućanice, serija
23.50 Seinfeld, serija
00.30 National geographic
report
00.25 Dva Jakea, igrani film
02.30 JAG, serija
03.20 Istraga,
kriminalistički magazin
04.40 Kraj programa

07.20 Fifi i cvjetno društvo
07.35 Medvjedići dobra srca
07.55 Montecristo
08.45 Princ iz Bel- Aira
09.15 Puna kuća
09.40 Pod istim krovom
10.05 Bračne vode

10.30 Roseanne
10.55 Sudnica, show
11.55 Vijesti
12.00 Eksploziv
12.30 Zabranjena ljubav
12.55 Začin života
13.45 Montecristo
14.40 Deseta policijska
15.35 Princ iz Bel- Aira
16.00 Puna kuća
16.30 Pod istim krovom
16.55 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.50 Sudnica
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Mravi, igrani film
21.30 Put za pakao, igrani film
23.40 Vijesti
23.50 Prokletnici rata,
igrani film
01.35 Tunel, film

**SUBOTA
27.1.2007.**

08.15 - TV kalendar
08.25 - Vijesti
08.30 - Velike filmske
zvijezde:
Nathalie Baye
09.00 - Tiger Bay, film
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija
za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.20 - Prizma, magazin
14.10 - Duhovni izazovi -
međureligijski
magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.30 - Promet danas
15.35 - Reporter:
Raj za ubojice!
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi,
TV igra
17.40 - Dnevnik
velikih mačaka 7.,
dokumentarna serija
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.05 - Kazalište u kući,
TV serija
20.45 - Ples sa
zvijezdama - izbor
22.10 - Lovina, film
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Vijesti iz kulture
00.05 - Posljednji val, film
01.45 - Piknik kod
Hanging Rocka, film
03.30 - Vodoinstalat, film

04.50 - Automobili koji su
pojeli Pariz, film
06.15 - Slobodna zona,
kratki dokumentarni
film
06.25 - Oprah Show
07.10 - Zora, serija

07.20 - Obični ljudi, serija
09.40 - Kućni ljubimci
10.15 - Briljanteen
11.05 - Svjetski skijaški
kup (M) - spust, pr.
12.25 - Slobodna zona,
kratki dokumentarni
film
12.40 - O.C. 3., serija
13.25 - Kulturni magazin
13.45 - Automagazin
14.20 - Šetnja za pamćenje,
film
16.05 - Gilmoreice 6., serija
16.55 - Odbjegla nevjesta,
film
18.45 - Post scriptum
19.30 - Bitange i princeze
2., serija
20.10 - Romeo i Julija,
američki film
22.05 - Promet danas
22.10 - Sportske vijesti
22.15 - Kojak, serija
22.55 - Zločinački umovi,
serija
23.35 - Šaptačica duhovima,
serija

07.00 Ninja kornjače,
crtana serija
07.45 Atom, crtana serija
08.10 Power Rangers
S.P.D., serija
08.35 Bratz, crtana serija
09.00 Yu-gi-oh GX,
crtana serija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Čarobnice, serija
13.00 Smallville, serija
14.10 U laži su
kratke noge,
igrani film
15.50 Goalissimo
16.20 Kviskoteka, kviz
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Kod Ane,
kulniarski show
18.15 Nad lipom 35,
humoristično
glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show,
zabavna emisija

21.45 Kill Bill 2,
igrani film
00.05 Zakon pravde 2,
igrani film
01.35 Vrtlog 3, igrani film

06.50 Fifi i cvjetno društvo,
crtana serija
(3 epizode) (R)
08.05 Jagodica Bobica,
crtana serija
08.30 Trollz, crtana serija
08.55 SpužvaBob Skockani,
crtana serija
09.20 Nikola,
humoristična serija
09.45 Mladi mušketiri,
dramska serija (2 epizode)
11.20 Zabranjena ljubav,
sapunica (5 epizoda) (R)
13.45 Vijesti uz ručak,
informativna emisija
13.55 Lijepe žene,
dramska serija
14.40 Detektiv Cosby,
igrani film, komedija
16.15 Mickey, igrani film,
komedija
17.45 Zvijezde Extra: Ubojstvo
na holivudski način,
zabavna emisija
(drugi dio)
18.45 Vijesti,
informativna emisija
19.10 Žuta minuta,
zabavna emisija
20.05 Ruska veza, igrani film,
akcijski
21.35 Lovina, igrani film,
akcijski
23.10 Playboy: Produkcija
strasti, igrani film, erotski
00.40 Mravi, igrani film,
animirani (R)
02.05 Put za pakao, igrani film,
kriminalistički (R)

**NEDJELJA
28.1.2007.**

08.05 - TV kalendar
08.15 - Jelen iz Ulice
Deacon, američki TV
film za djecu
09.10 - Nove pustolovine
medvjedića
Winnieja Pooha
09.35 - Lilo i Stitch,
crtana serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Vrijeme danas
10.10 - Inspektor Morse,
serija

12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti
15.13 - Vrijeme danas
15.20 - Planet Zemlja: Planine
16.15 - Škrinja: Sloboda
17.10 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.50 - Beethoven 4, američki film
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.05 - Ne dao Bog većeg zla, hrvatski film
23.10 - Lica nacije
00.10 - Vijesti dana
00.20 - Vijesti iz kulture
00.25 - Julie, vitez od Maupina - serija
01.55 - Planet Zemlja: Planine
02.45 - Delivering Milo, film
04.15 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.25 - Plodovi zemlje
05.15 - Nedjeljom u dva
06.15 - Rijeka: More

08.00 - TV vodič
08.25 - Obični ljudi, serija
09.55 - Opera Box: Gala iz Beča
10.30 - Vijesti iz kulture
10.40 - Biblija
10.50 - Portret crkve i mjesta
11.00 - Miholjanec: Misa, prijenos
12.05 - Julie, vitez od Maupina - serija
13.40 - Mir i dobro
14.10 - Romeo i Julija, američki film
16.05 - Sportski program
18.30 - Arena
19.30 - Bitange i princeze 2., serija
20.10 - Odluka života, američki film
21.40 - Promet danas
21.50 - Shpitzza
22.40 - Sportske vijesti
22.50 - Evergreen - ciklus filmova
Woodyja Allena: Purpurna ruža Kaira, američki film

09.50 - Tennis, Australian Open - finale. Kitzbühel: Svjetski skijaški kup
07.25 Ninja kornjače, crtana serija
08.15 Atom, crtana serija
08.40 Power Rangers S.P.D., serija
09.05 Bratz, crtana serija
09.30 Yu-gi-oh GX, crtana serija
10.30 National geographic report
10.35 Trijumf života, dokumentarna serija
11.35 Cimmer fraj, serija
12.15 Naša mala klinika, serija
13.15 Moćne patke, igrani film
14.55 Snježni dan, igrani film
16.25 Vijesti Nove TV
16.35 Pevecov kutak
16.40 Krokodil Dundee 3, igrani film
18.15 Epicentar, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
21.05 Neobičan zet, igrani film
22.40 Red Carpet, zabavna emisija
23.40 Krokodil Dundee 3, igrani film
01.10 JAG, serija
02.00 Zuhra Light show, zabavna emisija

06.30 Looney tunes, crtana serija
06.55 Trollz, crtana serija
07.20 SpužvaBob Skockani, crtana serija
07.45 Nikola, humoristična serija
08.10 Cijena savjesti, dramska serija
09.00 Tarzan, kriminalistička serija
09.50 Super dadilja, dokumentarna sapunica (R)
10.50 Dvornikovi, humoristična serija (R)
11.50 Bibin svijet, humoristična serija (R)
12.25 Ljeto na rijeci, igrani film, drama
14.00 Vijesti uz ručak, informativna emisija
14.05 Ruska veza, igrani film, akcijski (R)
15.40 3D avantura - Tajland i Florida, dokumentarna serija

16.35 Odred za čistoću, zabavna emisija
17.10 Salto, zabavna emisija
18.05 Ekkluziv, magazin
18.45 Vijesti
19.10 3D avantura - Afrički svijet divljine, dokumentarna serija
20.05 CSI, kriminalistička serija
20.55 Invazija, dramska serija
21.40 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija
22.30 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija
23.20 Autopsija, dokumentarno-kriminalistička serija
23.50 Lovina, igrani film, akcijski (R)
01.25 Playboy: Produkcija strasti, erotski (R)

PONEDJELJAK 29.1.2007.

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Ekumena, religijski kontakt program
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Eko zona
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.10 - Latinica: Zločin nikad ne zastarijeva
21.40 - Dokumentarna emisija
22.15 - Otvoreno
23.10 - Vijesti iz kulture
23.20 - Povijest NLO-a
00.25 - Vijesti dana
00.30 - Koncert Zagrebačkog jazz kvarteta
01.30 - Knez i djevojka, serija
02.15 - CSI: Las Vegas 6., serija
03.00 - Slike krajolika, dokumentarna serija
03.45 - Dokumentarna emisija
04.15 - Eko zona
04.45 - Latinica

06.05 - Zora, serija

07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoj
10.20 - Bijeg lukavog lisca, serija za mlade
10.50 - Limeni nos
11.40 - Beethoven 4, američki film
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Inspektor Morse, serija
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - ATP Zagreb Indoors - prijenos 1. meča
18.10 - Županijska panorama
18.28 - Vrijeme sutra
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Klima, vrijeme, katastrofe: U oku oluje - olujne plime i čudovišni valovi
19.25 - Bitange i princeze 2.
20.05 - CSI: Las Vegas 6.
20.50 - Luda kuća 2., serija
21.30 - Promet danas
21.35 - Vijesti na Drugom
21.50 - Otkucaj smrti, film
23.25 - Zapadno krilo 7., serija

07.05 Zenki, crtana serija
07.30 Kornjače na zadatku
07.55 Ups, Drele!
08.20 Djevojke s Beverly Hillsa, serija
09.00 Sudnica Melani Vukmirice, court show
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!
13.10 Svi vole Raymonda
14.20 Vrtlarova kći, serija
15.20 Oluja, serija
16.25 Zemlja strasti, serija
17.15 Vijesti Nove TV
17.30 Zemlja strasti, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Mreža, igrani film
22.00 Uvod u anatomiju, serija
22.55 Vijesti Nove TV
23.05 Istinite priče, talk show
00.00 Kućanice, serija
00.50 Seinfeld, serija
01.20 Wilder, igrani film
02.50 JAG, serija
03.40 Red Carpet

07.10 Fifi i cvjetno društvo
07.25 Medvjedići dobra srca
07.50 Montecristo, telenovela
08.40 Princ iz Bel-Aira, (R)
09.05 Puna kuća, (R)
09.30 Pod istim krovom, (R)
09.55 Bračne vode, (R)
10.25 Roseanne
10.50 Sudnica, show (R)
11.45 Vijesti
11.50 Ekkluziv, magazin (R)
12.30 Zabranjena ljubav, (R)
12.55 Začin života, telenovela
13.45 Montecristo, telenovela
14.40 Deseta policijska
15.35 Princ iz Bel-Aira
16.00 Puna kuća
16.30 Pod istim krovom
16.55 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.50 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 CSI: Miami, serija
20.55 Invazija, serija
21.45 Solo, igrani film, akcijski
23.20 Vijesti
23.35 Invazija, serija (dvije epizode) (R)
01.05 FBI: Istraga, serija (R)
01.55 Novi forenzičari, serija

UTORAK 30.1.2007.

06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika: Burgundija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Normalan život
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.33 - Moj novac
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.01 - Vrijeme
20.05 - Globalno sijelo
20.40 - Kontraplan
21.35 - Poslovni klub

22.10 - Otvoreno
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Iz hrvatskih policijskih arhiva, dokumentarna emisija
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Krupni plan, iranski film
01.30 - Knez i djevojka, serija
02.15 - Dr. House, serija
03.00 - Slike krajolika, dokumentarna serija
03.45 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.00 - Iz hrvatskih policijskih arhiva, dokumentarna emisija
04.30 - Potrošački kod
05.00 - Globalno sijelo
05.30 - Poslovni klub
06.00 - Zora, serija

07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.35 - Abeceda EU
09.55 - Promjene: Anass, nizozemski dokumentarni film
10.20 - Bijeg lukavog lisca, serija za mlade
10.50 - Limeni nos
11.40 - Film
13.00 - Vijesti na Drugom
13.05 - Normal, film
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - ATP Zagreb Indoors - prijenos prvog meča
18.55 - Klima, vrijeme, katastrofe
19.25 - Bitange i princeze 2., serija
20.05 - Sportski program
21.50 - Dr. House, serija
22.35 - Vijesti na Drugom
22.50 - Focus, film
00.35 - Zapadno krilo 7., serija

06.45 Zenki, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku, crtana serija
07.35 Ups, Drele!
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Sudnica Melani Vukmirice, court show
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!
13.10 Svi vole Raymonda
14.20 Vrtlareva kći, serija
15.20 Oluja, serija

16.25 Zemlja strasti, serija
17.15 Vijesti Nove TV
17.30 Zemlja strasti, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Naša mala klinika, serija
21.00 Slučajni špijun, igrani film
22.55 Vijesti Nove TV
23.05 Medij, serija
00.00 Kućanice, serija
00.50 Seinfeld, serija
01.20 Zabranjeno, igrani film
03.10 JAG, serija
04.00 Epicentar, talk show

07.20 Fifi i cvjetno društvo
07.35 Medvjedići dobra srca
07.55 Montecristo, (R)
08.45 Princ iz Bel-Aira, (R)
09.15 Puna kuća, (R)
09.40 Pod istim krovom, (R)
10.05 Bračne vode, (R)
10.30 Roseanne
10.55 Sudnica, show (R)
11.55 Vijesti
12.00 Eksploziv, magazin (R)
12.30 Zabranjena ljubav, (R)
12.55 Začin života, telenovela
13.45 Montecristo, telenovela
14.40 Deseta policijska
15.35 Princ iz Bel-Aira
16.00 Puna kuća
16.30 Pod istim krovom
16.55 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.50 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Bibin svijet
20.40 Dvornikovi
21.40 Život plaćenog ubojice, film
23.15 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
00.05 Vijesti
00.20 Solo, film (R)
01.50 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)

**SRIJEDA
31.1.2007.**

06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika: Mani - nepobijedena Grčka
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Treća dob, emisija za umirovljenike

12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.31 - Moj novac
17.33 - Vijesti
17.45 - Najslabija karika, kviz
18.25 - Promet danas
18.30 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Piramida, zabavni program
21.10 - Sudski poziv
21.45 - Otvoreno
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Drugi format
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Obala, francuski film
01.25 - Knez i djevojka, serija
02.10 - Galactica 2., serija
02.55 - Slike krajolika: Mani - nepobijedena Grčka
03.40 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.00 - Drugi format
04.55 - Sudski poziv
05.25 - Euromagazin
05.55 - Zora, serija

07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.35 - Otokar
09.55 - Športerica
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Magičari, američki film
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - ATP Zagreb Indoors - prijenos prvog meča
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Dokumentarni film
19.25 - Bitange i princeze 2., serija
20.05 - Kraljevi mamba, američki film
21.45 - Promet danas
21.50 - Galactica 2., serija
22.35 - Vijesti na Drugom
22.50 - Dead Beat, američki film
00.20 - Zapadno krilo 7., serija

06.45 Zenki, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku, crtana serija
07.35 Ups, Drele!, humoristični show
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Sudnica Melani Vukmirice, court show
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!, humoristični show
13.10 Svi vole Raymonda, serija
14.20 Vrtlareva kći, serija
15.20 Oluja, serija
16.25 Zemlja strasti, serija
17.15 Vijesti Nove TV
17.30 Zemlja strasti, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Kviskoteka, kviz
21.05 U sridu, društveno politički magazin
22.15 Vijesti Nove TV
22.25 Novac, business magazin
22.55 Will I Grace, serija
23.25 Kućanice, serija
00.15 Seinfeld, serija
00.40 National geographic report
00.45 8 i ? žena, igrani film
02.40 JAG, serija
03.30 U sridu, društveno politički magazin

07.20 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
07.35 Medvjedići dobra srca, crtana serija
07.55 Montecristo, telenovela (R)
08.45 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
09.15 Puna kuća, humoristična serija (R)
09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.05 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.30 Roseanne, humoristična serija
10.55 Sudnica, show (R)
11.55 Vijesti, informativna emisija
12.00 Eksploziv, magazin (R)
12.30 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.55 Začin života, telenovela
13.45 Montecristo, telenovela
14.40 Deseta policijska, dramska serija
15.35 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
16.00 Puna kuća, humoristična serija

16.30 Pod istim krovom, humoristična serija
16.55 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.20 Bračne vode, humoristična serija
17.50 Sudnica, show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Kostić, kriminalistička serija
20.55 Nestali, kriminalistička serija
21.50 Vatreni dečki, dramska serija
22.40 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
23.30 Vijesti, informativna emisija
23.45 Život plaćenog ubojice, igrani film, romantična komedija (R)

**ČETVRTAK
1.2.2007.**

06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika:
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Trenutak spoznaje, znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.08 - Vrijeme danas
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Festa svetog Vlah: Svetac i njegov kult, emisijapučke i predajne kulture
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.48 - Vrijeme sutra
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Promet danas
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.05 - Brisani prostor
22.00 - Pola ure kulture
22.35 - Otvoreno
23.30 - Vijesti iz kulture
23.40 - Transfer
00.15 - Vijesti dana

02.20 - Knez i djevojka, serija
 03.05 - Snaga pravde, serija
 03.55 - CSI Miami 4., serija
 04.40 - Pola ure kulture
 05.10 - Brisani prostor
 06.00 - Zora, serija

07.50 - TV kalendar
 08.00 - ŽUTOKLJUNAC
 08.40 - Danica i zeko
 08.55 - Moomini, crtana serija
 09.35 - Glazbeceda
 09.55 - Kokice
 10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
 13.15 - Vijesti na Drugom
 13.20 - Predsjednik i njegova unuka, ruski film
 15.00 - Zapadno krilo 7., serija
 15.45 - Hrvatska danas
 16.00 - Vijesti na Drugom
 16.10 - ATP Zagreb Indoors - prijenos prvog meča
 18.10 - Županijska panorama
 18.28 - Vrijeme sutra
 18.33 - Vijesti na Drugom
 18.55 - Dokumentarni film
 19.25 - Bitange i princeze 2., serija
 20.05 - Otac na službenom putu, jugoslavenski film
 22.30 - CSI Miami 4., serija
 23.15 - Promet danas
 23.20 - Vijesti na Drugom
 23.35 - Snaga pravde, serija
 00.20 - Zapadno krilo 7., serija
 01.05 - Pregled programa za petak

06.45 Zenki, crtana serija
 07.10 Kornjače na zadatku, crtana serija
 07.35 Ups, Drele!
 08.00 U sedmom nebu, serija
 09.00 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 09.50 TV prodaja
 10.00 Nova lova, TV igra
 12.00 Vijesti
 12.25 Ups, Drele!
 13.10 Svi vole Raymonda, serija
 14.20 Vrtlarova kći, serija
 15.20 Oluja, serija
 16.25 Zemlja strasti, serija
 17.15 Vijesti Nove TV
 17.30 Zemlja strasti, serija
 18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Istraga, kriminalistički magazin

21.35 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
 22.30 Vijesti Nove TV
 22.40 NAVY CIS, serija
 23.40 Kućanice, serija
 00.35 Seinfeld, serija
 01.05 Simon Birch, igrani film
 03.00 JAG, serija
 03.45 Novac, business magazin
 04.10 Kraj programa

07.20 Fifi i cvjetno društvo
 07.35 Medvjedići dobra srca
 07.55 Montecristo, telenovela (R)
 08.45 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
 09.15 Puna kuća, humoristična serija (R)
 09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 10.05 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.30 Roseanne, humoristična serija
 10.55 Sudnica, show (R)
 11.55 Vijesti, informativna emisija
 12.00 Eksploziv, magazin (R)
 12.30 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 12.55 Začin života, telenovela
 13.45 Montecristo, telenovela
 14.40 Deseta policijska, dramska serija
 15.35 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 16.00 Puna kuća, humoristična serija
 16.30 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.55 Sam svoj majstor, humoristična serija
 17.20 Bračne vode, humoristična serija
 17.50 Sudnica, show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.05 Super dadilja, dokumentarna sapunica
 21.00 Šakama do slave, igrani film, drama
 22.45 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
 23.35 Vijesti, informativna emisija
 23.50 Kost, kriminalistička serija (R)
 00.40 Nestali, kriminalistička serija (R)
 01.25 Vatrene dečki, dramska serija (R)

FILM TJEDNA

LOVINA

američki film

(THE HUNTED, 2003.)

HRT 1, subota 27.1.2007., 22.10

Akcijka drama. Kao pripadnik američkih specijalnih postrojba Aaron Hallam (B. Del Toro) istaknuo se u borbi protiv srbijanskih snaga u ratu na Kosovu 1999. No Hallamov ratni angažman i proživljene traume ostavili su posljedice te se bivši profesionalni vojnik nije snašao nakon povratka u domovinu... Nekoliko godina kasnije. FBI grozničavo traži ubojicu četvorice lovaca u šumama Oregona. Vlasti se stoga obrate nekadašnjem instrukturu u vojsci L. T. Bonhamu (T. Lee Jones) s obzirom da je očito da počinatelj koristi vojničke vještine. Odbivši isprva sudjelovanje u hvatanju ubojice, Bonham se predomisli kada dozna da je riječ o njegovom učeniku koji mu se ranije uzaludno obraćao za pomoć. To je Aaron Hallam...

Osim što je poslužio za zaplet prve sezone TV serije 24 i još nekoliko TV proizvođača, rat na Kosovu 1999. našao se i u scenariju ovog ambiciozno zamišljenog akcijskog triler. U oba slučaja kosovska zbivanja generiraju ostatak priče. I dok u TV hitu 24 pripadnici poraženih srbijanskih snaga pokušavaju ubiti američkog predsjedničkog kandidata, u filmu «Lovina» pripadnik američkih specijalaca na Kosovu mučen traumatičnim iskustvima pretvara se u hladnokrvnog ubojicu lovaca u Oregonu. Scenarij je zajedničko djelo braće Davida Griffithsa i Petera Griffithsa koji su se prilikom rata i osvetničkim pohodima bavili i u filmu «Collateral Damage» te Arta Monterastellija, najpoznatijeg po produkciji i autorstvu više TV serija (Total Recall 2070, High Incident). «Lovina» je u prvom redu privukla pozornost zbog svog redatelja i središnjeg glumačkog para. Tako se iza kamere

našao jedan od vodećih američkih redatelja sedamdesetih i dobitnik Oscara William Friedkin (Francuska veza, Egzorciist) čiji se novi projekti sve do danas dočekuju s posebnom pažnjom. Majstor kad je u pitanju spoj vrsno profiliranih likova, rastuća napetost i uvjerljivih akcijskih prizora, Friedkin se i u ovom filmu predstavio kao prepoznatljiv autor, tim više jer je ostvario suradnju s dvojicom izvrsnih glumaca. U ulozi traumatiziranog specijalca Hallama našao se oskrovac B. Del Toro (Traffic, 21 gram), dok njegovog progonitelja tumači još jedan laureat Američke filmske akademije T. Lee Jones (Bjegunac, Ljudi u crnom). «Lovina» je puno mračniji i brutalniji film od «Bjegunca», a kompleksni odnos «lovca» i «lovine» najbolji dio priče. Doda li se tomu Friedkinovo ustrajavanje na uznemirujućem nasilju i akciji koja djeluje vrlo sirovo, gotovo dokumentaristički (B. Del Toro slomio je zapešće na snimanju, a za prizore obračuna glavni su glumci uvijek bili filipinsku borilačku vještinu baratanja nožem), film se može shvatiti i kao umjetnički doprinos propitivanju ljudskog nasilja. Ozračju filma pridonosi i sjajni snimateljski rad nesuđenog oskarovca Caleba Deschanela (Patriot, Pasija), dok je glavna ženska uloga pripala danskoj glumici C. Nielsen (Gladijator, Br'dre) koja interpretira Abby. U ostalim su ulogama L. Stefanson (Flubber, Neslomljivi) i J. Zuniga (Constantine, serija That's Life).

Uloge: Tommy Lee Jones, Benicio Del Toro, Connie Nielson, Leslie Stefanson, John Finn, Jose Zuniga, Ron Canada, Mark Pellegrino
 Scenaristi: David Griffiths, Peter Griffiths, Art Monterastelli
 Redatelj: William Friedkin

Nemojte više...

Politiku u okviru manjinske zajednice trebalo bi više shvaćati kao natjecanje ideja i mišljenja a manje kao borbu pojedinaca i skupina oko pozicija u institucijama. Sudjelovanjem u natjecanju prihvaćaju se i pravila – koja se, doduše, mogu kršiti – ali se sankcije podrazumijevaju. A postoji nešto što se zove FAIR PLAY – pa pobjedniku treba čestitati a poraz priznati – a i pobjednik mora uvažavati poraženog.

Kadrovska politika je nužnost – jer bez kvalitetnih kadrova nije moguće obaviti sve što je za djelovanje institucija zajednice nužno – Ali to ne smije biti djelatnost oko koje se troši najviše vremena i energije.

Interes je zajednice da je sve što je Ustavom i zakonima propisano u korist zajednice i ostvaruje. Interes je i da pripadnici manjine budu informirani dokle se u tome stiglo i koji se problemi javljaju. Ali, trebalo bi praviti distinkciju između informiranosti i manipuliranja zajednicom.

Evidentno je da je došlo do turbulencija u institucijama zajednice. Počela su rogovska prepucavanja. Na djelu je kompilacija povrijeđenih taština, neostvarenih (ne)realnih ambicija, ukinutih privilegija i bez imalo paranoje, mogućih ispunjavanja »domaćih zadaća« probuđenih spavača.

»Dječje bolesti« manjinske zajednice u nastajanju – koja nema profilirane kadrove kao »stare« manjine – koje svoje probleme ne guraju pod tepih, ali i ne iznose na sva zvona već ih diskretno rješavaju.

Rasprave u kojima se više upotrebljavaju pljuvačnice nego korteks velikog mozga trebalo bi prekinuti jer su ne samo neproduktivne već i po zajednicu štetne. Raspravu vode ljudi koji u njima nemaju što dobiti a s onima koji u njima nemaju što izgubiti. A i tajming rasprave je pogrešan – jer se vode poslije smjena pojedinaca a trebalo bi ih je voditi prije i kao uvod u smjene.

Svačiji rad i pozitivna aktivnost mora se cijeniti a pogreške se mogu ali i ne moraju praštati. A to više ovisi o grešniku nego o onome tko prašta – jer se prašta samo grešniku koji je spoznao svoju krivicu i iskreno se pokajao.

I zato polemikari nemojte više. Jer je kontraproduktivno. I postaje degutantno. I nije više interesantno. I ponavljate se. I možda je samo Vama to najvažnije u ovom trenutku. I ako niste zamijetili napadi izvana na zajednicu su smanjeni. I možda zato se pokreću sukobi iznutra. I treba imati osjećaj odgovornosti naspram zajednice. Da parafraziram velikog književnika – dosta je vrtnji u krug – vrijeme je da se krene po tangenti. Okrenimo se budućnosti.

Ivan Karan, Stanišić

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci – 800 dinara
☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite čitav kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

INOZEMSTVO

- ☐ 1 godina – 70 EUR.

SWIFT: VIBUBS22
VOJVODANSKA BANKA
AD MS PIL, SUBOTICA
IBAN: CS73355000000200292421
NIT: Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno

- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)

- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

128 GODINA

Prelo kupi
svaki mu se divi,
nek se znade
da Bunjevac živi!

Nikola Kujundžić
1879.

HKC "BUNJEVAČKO KOLO"
SUBOTICA
ima čast pozvati Vas na

VELIKO PRELO 2007

koje će se održati
27. siječnja 2007. godine

U HALI SPORTOVA U SUBOTICI
s početkom u 19.30 sati.